

MİLLİ QURTULUŞ - 26

MİLLİ QURTULUŞ

və davamlı inkişaf yolunun başlanğıcı

Tarixən cəmiyyətdəki siyasi prosesləri düzgün istiqamətləndirməyə nail olmuş liderlər təmsil etdikləri xalqların zamanın sort firmalarından, sınaqlardan üzgə çıxarmış, milli xilaskara çevrilmişlər. Belə müdrik dövlət xadimləri ən çətin vəziyyətlərdən çıxış imkanı yaradan optimal qərarlar qəbul etmiş, xalqlarının mənafeyi namına həyatlarını riskə atmaqdan belə çəkinməmişlər.

Azərbaycan xalqının müasir tarixində əvəzolunmaz yeri və xidmətləri olmuş dünya şöhrətli siyasi xadim, ümummilli lider Heydər Əliyev də məhz xilaskarlıq və quruculuq missiyası ilə hələ sağlığında xarizmatik liderə çevrilmişdir.

Yüksək idarəçilik keyfiyyətləri, hadisələrin gələcək inkişaf axarını böyük uzaqgörənliklə dəyərləndirmə, sözlünü məqamında deməyi bacarması, bütöv və prinsipial xarakterli siyasətində ulu öndər hadisələrin fəvqündə qalaraq idarəçilik qabiliyyətini reallaşdırma bilmiş, lider imicini qorumuşdur. Böyük strateq məhz bu keyfiyyətləri sayəsində milli liderə çevrilmiş, hər bir vətəndaşın marağı və mənafeyini uca tutmuşdur. Ulu öndər Heydər Əliyev həm də müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin xilaskarı və qurucusu kimi çağdaş tariximizə möhürünü vurmuşdur.

Tələ 1993-cü ildə Azərbaycanı növbəti dəfə çətin sınaqlarla üz-üzə qoyanda xalqın yeganə xilaskar kimi Heydər Əliyevi hakimiyyətə görmək istəyi də məhz bu gerçəklikdən qaynaqlanırdı. Əgər bu həlledici mərhələdə tarixə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuş əlamətdar hadisə baş verməsəydi, xalqın təkidli tələbi ilə ümummilli lider Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdışı gerçəkləşməyəcəkdi, indi biz müstəqil, qüdrətli, tərəqqi edən, yeniləşən və demokratikləşən Azərbaycan dövlətindən danışa bilməzdik.

Bu gün 1991-1993-cü illərin o böhranlı, ağırlı-acılı, faciəli günlərini qəlbində vətən, millət sevgisi olan hər bir azərbaycanlı böyük təəssüf, dərin kədər hissi ilə xatırlayır. Hakimiyyəti ələ keçirərək inanılmaz bir hərisliklə ölkənin sərvətlərini çapıb-talayın, iqtisadi-siyasi və mənəvi böhranın qarşısını almaqda aciz olan məlum qüvvələr xalqın inamından sui-istifadə etməklə, əslində, özlərini uçuruma yuvarladılar. Bir daha təsdiqləndi ki, xalqın inam və etimadına söykənməyən, onun iradəsini, istəyini nəzərə almayan hər hansı siyasi qüvvə Azərbaycan cəmiyyətində uzun müddət duruş gətirə bilməz. Belə acınacaqlı şəraitdə xalqın üzde olan ziyalları, sadə və zəhmətkeş insanları xoos və anarxiya söykənərək respublikanı xoos və anarxiya söykənərək parçalama təhlükəsindən, sosial-iqtisadi tənəzzüldən, bir sözlə, böyük fəlakətlərdən qurtaracaq, onu möhkəm sabitlik, davamlı sosial-iqtisadi tərəqqi və yüksəlişə yoluna çıxaracaq yeganə düzgün ünvanı göstərdilər. Əksəriyyət yaxşı başa düşürdü ki, məhz ulu öndər Heydər Əliyev kimi müdrik strateq və siyasət ustası xalqın inamını doğrultmaq, respublikanı üzlişdiyi böyük faciələrdən hifz etmək iqtidarında ola bilər.

Ardı 6-cı səh.

Təhsilin inkişaf strategiyası: nailiyyətlər və əsas hədəflər

Müstəqil Azərbaycanın bugünkü inkişaf səviyyəsinə çatmasında, dünya birliyində layiqli yer tutmasında ulu öndər Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olmuşdur. 1993-cü il iyunun 15-də xalqın tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan ümummilli lider dövlətimizi vətəndaş müharibəsindən, parçalanmadan, yox olmaq təhlükəsindən xilas etmiş, öz xilaskarlıq missiyası ilə ölkəmizin müstəqilliyini qorumuş, ictimai-siyasi böhranı aradan qaldırmış və davamlı inkişafın təməlini qoymuşdur. Tariximizin şanlı səhifəsini təşkil edən 15 İyun Azərbaycan tarixinə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil olmuşdur və xalqımız tərəfindən böyük ehtiramla qeyd edilir.

Bu dahi şəxsiyyət ölkəmizdə iqtisadiyyatın, elm, təhsil və mədəniyyətin tərəqqisini təmin etmiş, gələcək inkişaf üçün güclü təməl yaratmışdır. Ümummilli liderin genişmiqyaslı fəaliyyətində təhsilin inkişafı hər zaman prioritet sahə kimi mühüm yer tuturdu. Onun uzaqgörənliklə söylədiyi konseptual fikirlər və ideyalar, tarixi tövsiyələr bu gün də ölkəmizdə təhsil islahatlarının əsas istiqamətlərini müəyyənləşdirilməsinə öz töhfəsini verməkdədir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən təməli qoyulmuş inkişaf strategiyası Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük qatilyat və uğurla davam etdirilmiş, həyata keçirilən sosial-iqtisadi islahatlar, dövlət başçısının müəllifi olduğu müasir idarəetmə modeli nəticəsində Azərbaycan yalnız regionda deyil, dünyada lider dövlətlərdən birinə çevrilmiş, beynəlxalq reytinglərdə mövqelərini əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırmış, "Doing Business-2019" hesabatına əsasən dünyanın ən islahatçı 10 ölkəsi sırasında yer almışdır.

Təhsilin inkişafı dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindəndir

Ölkə Prezidentinin təhsil sektoruna göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində son illər təhsil tariximizdə yüksək inkişaf, bütün sahələrdə islahatların daha da dərinləşməsi dövrü kimi xarakterizə olunur, təhsil sektorunun inkişafı dövlət siyasətinin əsas prioritetlərindən biri kimi nəzərə alınır. Ölkə Prezidentinin təşəbbüsü ilə reallaşdırılan, təhsil sektorunun yol xəritəsi olan təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasının təsdiq edilməsindən 5 ildən çox vaxt ötmüşdür. Ötən müddət ərzində strategiyamızın icrası istiqamətində bir sıra əhəmiyyətli nailiyyətlər əldə edilmişdir.

Son illərdə təhsilin inkişafı ilə bağlı qəbul olunan mühüm strategiya və proqramlar nəticəsində dövlət büdcəsindən təhsilə ayrılan xərclər əhəmiyyətli şəkildə artmış, 2013-cü ilə nisbətən 60 faizdən çox artaraq, 1.4 milyard manatdan 2019-cu ildə 2.3 milyard manata çatdırılmışdır. 2003-cü ilə nisbətən isə təhsil xərcləri 9 dəfədən çox artmışdır.

Təhsil müəssisələrinin infrastrukturunu müasirləşdirilir
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin diqqət və qayğısı nəticəsində, Birinci vitse-

prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə ümumi təhsil müəssisələrinin infrastrukturunun müasirləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüş, son 5 ildə 600-dən çox, 2003-2018-ci illər ərzində isə 3200-dən çox məktəb binası tikilmiş və ya əsaslı təmir edilmişdir. İlk dəfə olaraq ucaqər kəndlərdə modul tipli məktəb təcürbəsi tətbiq edilmiş, 2017-2018-ci illərdə 243 belə məktəb şagirdlərin istifadəsinə verilmişdir. Cari ildə 24 rayonda 3520 şagird yerlik daha 50 modul tipli məktəb istifadəyə verilməkdədir. Məktəb tikintisi sahəsində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 1 milyondan çox şagirdin təlim şəraitini əhəmiyyətli şəkildə yaxşılaşdırılmışdır.

Təhsil müəssisələrinin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi ilə bağlı ölkə Prezidentinin təhsilin inkişafına davamlı dövlət qayğısının daha bir parlaq nümunəsi olmuşdur. Belə ki, həmin sərəncamlara əsasən regionlarda modul tipli məktəblərin quraşdırılması məqsədilə 18 milyon manat, Bakı şəhəri və onun qəsəbələrində təhsil müəssisələrinin tikintisi, əsaslı təmiri və bərpası işlərinin davam etdirilməsi məqsədilə 40 milyon manat, təhsil müəssisələrinin qazlaşdırılması məqsədilə 5.7 milyon manat vəsait ayrılmışdır. Bu istiqamətdə həyata keçiriləcək tədbirlər təhsil infrastrukturunun müasirləşdirilməsinə və keyfiyyət göstəricilərinin daha da artırılmasına imkan verəcəkdir.

Təhsil qanunvericiliyi əsaslı şəkildə yenilənib

2018-2019-cu tədris ilində əldə edilmiş ən mühüm nailiyyətlərdən biri təhsil qanunvericiliyinin əsaslı şəkildə yenilənməsi ilə bağlı olmuşdur. Təhsil Nazirliyinin Milli Məclislə birgə reallaşdırdığı bu təşəbbüs təhsil islahatlarının daha çevik aparılmasına, təhsil sisteminin beynəlxalq təcrübəyə uyğunlaşdırılmasına əlverişli zəmin yaratmışdır. Belə ki, "Təhsil haqqında" Qanuna 62 dəyişiklikliyi özündə ehtivən təkliflər paketi və "Peşə təhsili haqqında" Qanun qəbul edilmişdir. Dəyişikliklər təhsilin bütün pillələrini və səviyyələrini əhatə etmişdir.

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan Avropa İttifaqı üçün enerji sahəsində əsas strateji tərəfdaşdır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev iyunun 13-də Avropa İttifaqının Avropa Qoşulmuş Siyasəti və Genişlənmə Danışqları Direktorluğunun komissarı Yohannes Hanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında əlaqələrin müxtəlif sahələrdə uğurla inkişaf etdiyi qeyd olundu, münasibətlərimizin hazırkı vəziyyəti və perspektivləri müzakirə edildi.

Avropa Qoşulmuş Siyasəti və Genişlənmə Danışqı-

ları Direktorluğunun komissarı Yohannes Han iştirak etdikləri V Azərbaycan-Avropa İttifaqı Biznes Forumuna toxunaraq, buraya xeyli sayda iştirakçının gəlməsini bu tədbirə verilən önəm kimi dəyərləndirdi və forum çərçivəsində iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi ilə bağlı çox səmərəli müzakirələrin aparıldığını qeyd etdi.

Dövlət başçısı Azərbaycan iqtisadiyyatının şaxələndirilməsi ilə bağlı mühüm işlərin görüldüyünü və artıq yaxşı nəticələrin əldə edildiyini bildirdi. Prezident İlham Əliyev müxtəlif sahələrdə, o cümlədən sənayə, kənd təsərrüfatı, turizm və digər sahələrdə nailiyyətlər əldə edildiyini vurğulayaraq bütün bunların ölkənin davamlı iqtisadi inkişafı üçün yaxşı əsas yaratdığını dedi.

Avropa İttifaqının Avropa Qoşulmuş Siyasəti və Genişlənmə Danışqları Direktorluğunun komissarı Yohannes Han Azərbaycanı Avropa İttifaqı üçün aparıcı tərəfdaş ölkələrdən biri kimi qiymətləndirdi və Avropa İttifaqının ölkəmiz ilə bütün sahələrdə əməkdaşlığa xüsusi diqqət yetirdiyini vurğuladı. Qonaq onu da qeyd etdi ki, Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında yeni saziş üzrə danışıqların yekunlaşması əməkdaşlığın keyfiyyətə yeni səviyyəyə yüksəlməsinə ciddi təkan verəcək. O, Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün enerji sahəsində əsas strateji tərəfdaş

olduğunu bildirdi və "Cənub qaz dəhlizi" layihəsinin qısa zamanda yekunlaşacağına əminliyini ifadə etdi. Komissar Yohannes Han, həmçinin qeyd etdi ki, Azərbaycan Avropası geniş Avropa məkani ilə birləşdirən mühüm nəqliyyat dəhlizidir və bu sahədə saziş və layihələrin imzalanması və həyata keçirilməsinin tərəfdaşdır.

Söhbət zamanı Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin də vacibliyi vurğulandı. Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, beynəlxalq və regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olundu.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva kimsəsiz uşaqların ümid yeridir

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva iyunun 13-də Bakının Xəzər rayonunun Binə qəsəbəsində "Ümid yeri" uşaq sığınacağını yeni inşa olunan binasının açılışında iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Ümid yeri" uşaq sığınacağına köhnə binası müasir tələblərə cavab vermədiyindən Heydər Əliyev Fondu tərəfindən yeni bina inşa olunub.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva binada yaradılan şəraitlə tanış oldu. Müəssisənin rəhbəri Nigar Mənsimova "Ümid yeri" uşaq sığınacağına fəaliyyəti barədə Mehriban Əliyevaya məlumat verdi.

Qeyd edildi ki, uşaq sığınacağı 1997-ci ildə təsis olundu. Burada 18 yaşınadək şəxslər məskunlaşır. Sığınacaqda qaldıqları müddətdə onlara hüquqi, mənəvi, sosial və tibbi yardımlar edilir, uşaqların cəmiyyətə adaptasiya olmalarına və təhsil almalarına dəstək göstərilir.

Müəssisədə sığınacaq sakinlərinin zövqlərini formalaşdırma, istedad və bacarıqlarının inkişafı məqsədilə müxtəlif sənət sahələri - xalçaçılıq, rəssamlıq, el işləri üzrə emalatxanalar yaradılıb. Uşaqların iştirakı ilə yaradılan "Keçə" rəsm əsəri

Heydər Əliyev Fondunun prezidentinə hədiyyə edildi. İkimərtəbəli müəssisənin binası 53 yerlikdir. Yeni binaya oğlanlar, qızlar və kiçik yaşlı uşaqlar üçün bölmələrin yaradılmasına imkan verilib. Bütün otaqlar müasir avadanlıqla təchiz edilib.

Ardı 2-ci səh.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!
Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizi Çili Hökuməti adından və şəxsən öz adımdan səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Çili ilə Azərbaycan arasında 1994-cü ildə qurulan səmərəli əməkdaşlıq münasibətləri vaxt ötdükcə xüsusilə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində beynəlxalq hüquqa hörmət müstəvisində genişlənib və güclənib.

Azərbaycan Respublikasının xalqına bir daha sülh və tərəqqi diləklərini, şəxsən Sizin ən xoş arzularınızı çatdırır, zati-alinizdən ən dərin ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Hörmətlə,
Sebastian Pinera EÇENIKE,
Çili Respublikasının Prezidenti

Möhtərəm İlham Heydər oğlu!
İcazə verin, Azərbaycanın milli bayramı - Respublika Günü münasibətilə Sizi Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutunun (BNTİ) müdiriyyəti və beynəlmill kollektivi adından səmimi-qəlbədən təbrik edirəm.

Azərbaycan rəhbərliyinin fundamental və təbii fizika sahəsində bizim beynəlxalq hökumətlərarası elmi-tədqiqat təşkilatı ilə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə yönəlmiş səylərini yüksək qiymətləndirirəm.

Şadam ki, Azərbaycan ilə BNTİ arasında müttəfiqlik əlaqələri, strateji tərəfdaşlıq və konstruktiv qarşılıqlı fəaliyyət daha da möhkəmlənməkdədir. Bu, Azərbaycan alimlərinin bizim institut çərçivəsində aparılan dünya səviyyəli nadir layihələrdə bundan sonra da fəal iştirak etməsinə imkan verəcək.

Möhtərəm İlham Heydər oğlu, Sizin möhkəm cəsarətiniz və gələcək fəaliyyətinizdə uğurlar, Azərbaycan Respublikasının xalqına isə sülh, firavanlıq və rifah diləyirəm.

Dərin ehtiram və səmimi hörmətlə,

Viktor MATVEYEV,
Birləşmiş Nüvə Tədqiqatları İnstitutunun direktoru,
Rusiya Elmlər Akademiyasının akademiki

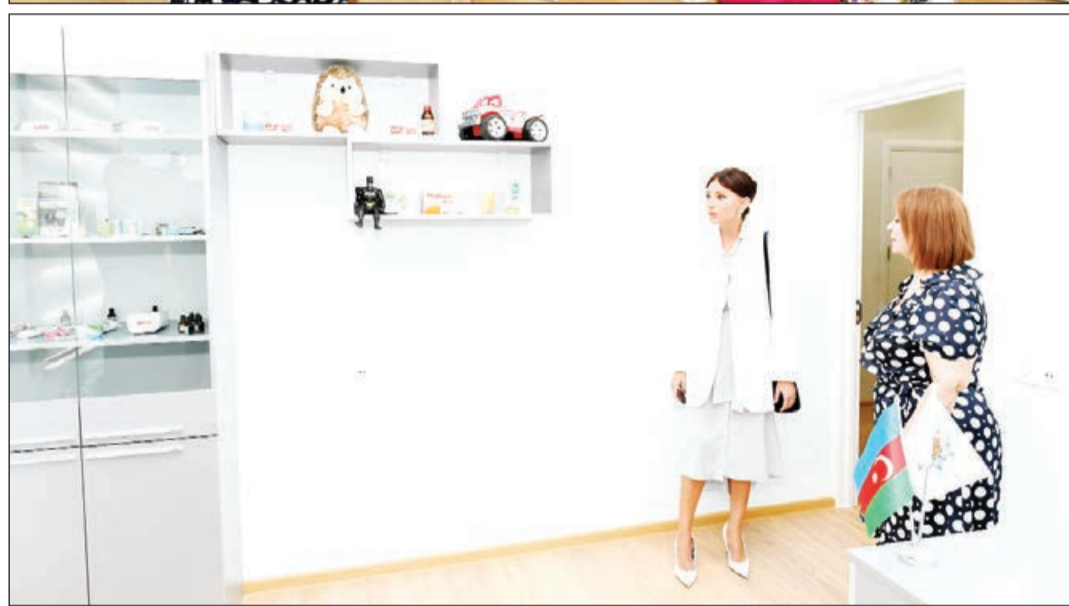
Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva kimsəsiz uşaqların ümid yeridir

Əvvəli 1-ci səh.

Sonra Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva uşaq sığınacağına sakinləri ilə görüşərək onlarla söhbət etdi. On yaşlı Omər Musayev yeni binada yaradılan şəraitin onların üyeyincə olduğunu söylədi. Dedi ki, burada təhsil almaq, asudə vaxtlarını maraqlı keçirmək üçün bütün imkanlar var. O, görülən işlərə görə sığınacaq sakinlərinin adından Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya təşəkkürünü bildirdi. Uşaqların arzuları ilə maraqlanan Heydər Əliyev Fondunun prezidenti sığınacaq sakinlərinin yanına yenə də qonaq gələcəyini dedi. Mehriban Əliyeva qeyd etdi ki, indi bütün lazımı şəraitlə təmin olunan uşaqların əsas vəzifəsi yaxşı oxumaqdır. Müəssisənin balaca sakinləri Birinci vitse-prezidentə musiqiyə, rəsm çəkməyə həvəs göstərdiklərini söylədilər, mahnı ifa etdilər.

Heydər Əliyev Fondu uşaqlarla bağlı müxtəlif layihələr reallaşdırır. Xeyriyyəçiliyi, böyüməkdə olan nəslin hərtərəfli qayğı ilə əhatə olunmasını, müxtəlif humanitar aksiyaları fəaliyyətinin prioritet istiqamətləri kimi müəyyən edən fond paytaxtdakı uşaq müəssisələrinin sakinləri üçün yaradılan şəraitin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə mühüm layihələrə imza atır. Bu istiqamətdə görülən işlərdən biri də "Ümid yeri" uşaq sığınacağı üçün yeni binanın inşasıdır.

Binanın həyati abadlaşdırılıb, yaşilliq zonası salınıb. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva "Ümid yeri" uşaq sığınacağına fəaliyyətində uğurlar arzuladı.

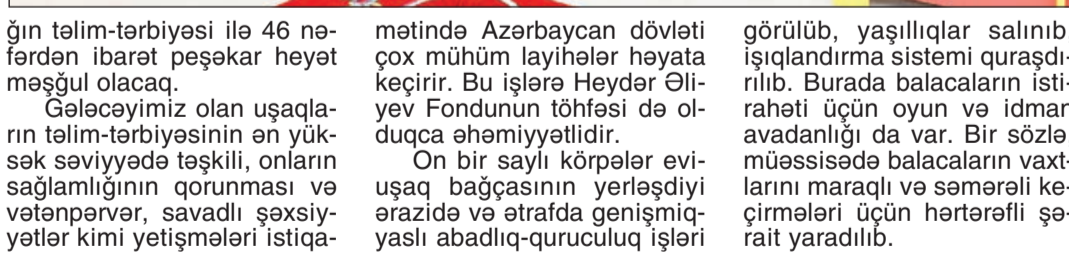

Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə müasir tipli 200 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası tikilib

İyunun 13-də Bakının Yasamal rayonundakı 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası üçün Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə inşa edilən yeni binanın açılışı oldu. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva açılışda iştirak etdi.

Məktəbəqədər təhsil ocağında yaradılan şəraitlə tanış olan Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya məlumat verildi ki, 2 korpusdan ibarət 11 sayılı körpələr evi-uşaq bağçası müasir tələblərə cavab verməyindən mövcud 150 yerlik binası sökülüb, onun yerində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə müasir tipli 200 yerlik körpələr evi-uşaq bağçası tikilib. Körpələr evi-uşaq bağçasının inşasına 2018-ci ilin mayında başlanılıb. Tikinti işləri yüksək səviyyədə həyata keçirilib.

Bildirildi ki, yeni binada komplektləşdirilmiş qrup otaqları, mətbəx və yeməkxana, idman və musiqi zalı, həmçinin digər otaqlar var. İkimərtəbəli məktəbəqədər təhsil müəssisəsinin otaqları və dəhlizləri uşaqların sevimli nağıl qəhrəmanlarının şəkilləri ilə bəzədilib, qrup otaqları zəruri inventarlarla, mebel dəstləri ilə təchiz edililib. Məktəbəqədər təhsil müəssisəsində 6-sı Azərbaycan, 4-ü isə rusdilli bölmə olmaqla ümumilikdə 10 qrup fəaliyyət göstərəcək. Körpələr evi-uşaq bağçasında bir yaşdan 6 yaşadək 200 uşaq

ğın təlim-tərbiyəsi ilə 46 nəfərdən ibarət peşəkar heyət məşğul olacaq.

Gələcəyimiz olan uşaqların təlim-tərbiyəsinin ən yüksək səviyyədə təşkil, onların sağlamlığının qorunması və vətənpərvər, savadlı şəxsiyyətlər kimi yetişmələri istiqamətində Azərbaycan dövləti çox mühüm layihələr həyata keçirir. Bu işlərə Heydər Əliyev Fondunun töhfəsi də olduqca əhəmiyyətlidir.

On bir sayılı körpələr evi-uşaq bağçasının yerləşdiyi ərazidə və ətrafda genişmiqyaslı abadlıq-quruculuq işləri

görülmüş, yaşillıqlar salınıb, işıqlandırma sistemi quraşdırılıb. Burada balacaların istirahəti üçün oyun və idman avadanlığı da var. Bir sözlə, müəssisədə balacaların vaxtlarını maraqlı və səmərəli keçirmələri üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

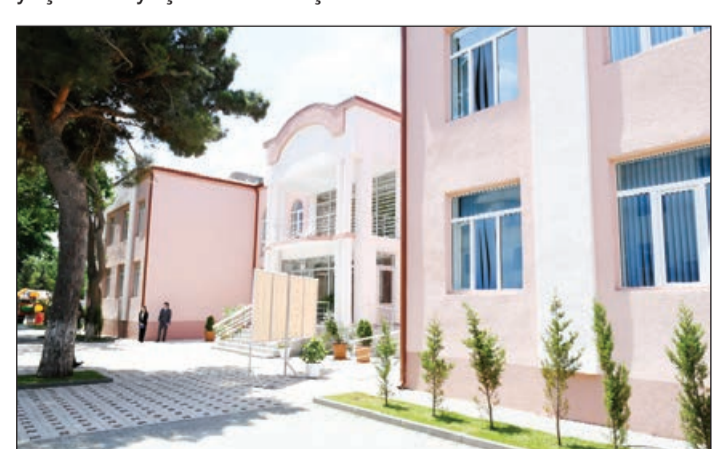
Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirnin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirnin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib.

görülmüş, yaşillıqlar salınıb, işıqlandırma sistemi quraşdırılıb. Burada balacaların istirahəti üçün oyun və idman avadanlığı da var. Bir sözlə, müəssisədə balacaların vaxtlarını maraqlı və səmərəli keçirmələri üçün hərtərəfli şərait yaradılıb.

Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirnin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirnin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib.

Mehriban Əliyeva 2 nömrəli uşaq incəsənət məktəbinin təmiri ilə bağlı göstəriş verdi

İyunun 13-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva Bakının Yasamal rayonunda Vaqif Mustafazadə adına 2 nömrəli Uşaq İncəsənət Məktəbindəki şəraitlə tanış olub.

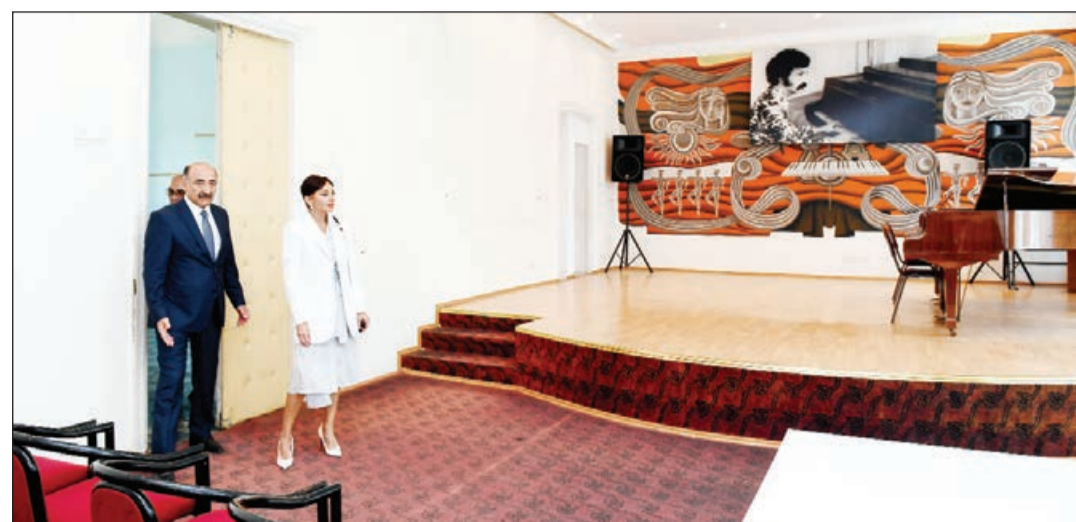
AZƏRTAC xəbər verir ki, Mədəniyyət naziri Əbülfəz Qarayev Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya məktəb haqqında məlumat verdi.

Bildirildi ki, bu təhsil müəssisəsi 1940-cı ildə 1 nömrəli uşaq musiqi məktəbi kimi fəaliyyətə başlayıb. Məktəbdə 1985-ci ildə Vaqif Mustafazadənin adı verilib. 1988-ci ildən isə 2 nömrəli uşaq incəsənət məktəbi kimi fəaliyyətini davam etdirib və burada əlavə şöbələr açılıb.

Qeyd edildi ki, Vaqif Mustafazadə adına 2 nömrəli uşaq incəsənət məktəbinin bir çox məşhurlar bitirib. Azərbaycanın xalq artistləri Arif Məlikov, Aqşın Əlizadə, Oqtay Zülfiqarov, Oqtay Rəcəbov, Kamil Cəlilov, Ağavərdi Paşayev və Azərbaycanın mədəniyyətinə böyük töhfələr vermiş bir çox sənətkarlar bu məktəbdə təhsil alıblar.

Hazırda məktəbdə fortepiano, skripka, qitara, klarinet, saksafon, vokal, xanəndə, tar, kamança, qarmon, nağara, rəssamlıq, xoreoqrafiya ixtisasları, nəzəriyyə və tədris köməkçi fənləri ixtisası üzrə 385 şagird təhsil alır. Onların təlim-tərbiyəsi ilə 78 müəllim məşğul olur.

Diqqətə çatdırıldı ki, Azərbaycanın əməkdar artisti Vaqif Mustafazadə

1949-1956-cı illərdə məktəbin fortepiano şöbəsində təhsil alıb. Bu məktəbin şagirdləri müxtəlif respublika və beynəlxalq müsabiqələrdə, festivallarda uğurla iştirak edərək yüksək nəticələr əldə edirlər. Məktəbin yerləşdiyi bina indiyədək əsaslı təmir edilməyib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva məktəbdə müvafiq təmir-bərpa işlərinin aparılmasına dair göstəriş verdi.

Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin işçilərinin təltif edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
Ölkədə qida təhlükəsizliyi sahəsində səmərəli fəaliyyətinə görə Azərbaycan Respublikası Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin aşağıdakı işçiləri təltif edilsinlər:

"Tərəqqi" medalı ilə

Dadaşova Xəyalə Xəlilqızı
Əbdüliyyəvə Qalib Hümmeət oğlu
Əbdülezimov Asif Hilal oğlu
Kerimov Zaur Rəvvaq oğlu

Pirişev Mansur Şahmar oğlu
Şərifov Əziz Şərif oğlu

"Dövlət qulluğunda fərqlənməyə görə" medalı ilə

Mərdiyev Fuad Məhərrət oğlu
Salamov Emin Müzəffər oğlu.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 İyun 2019-cu il

Yeni Azərbaycan Partiyası 15 İyun - Milli Qurtuluş Günü ilə bağlı tədbir təşkil edib

İyunun 13-də Yeni Azərbaycan Partiyası Gənclər Birliyinin təşəbbüsü ilə 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünə həsr olunan tədbir keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbiri açan YAP Səbail rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Riyad Rüstəmi Milli Qurtuluş Günüünün tarixi əhəmiyyətindən danışıb.

Sonra YAP Gənclər Birliyinin Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib. Tədbirdə çıxış edən Baş Nazirnin müavini, YAP sədrinin müavini-icra katibi Əli Əhmədov 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünün münasibətilə quruculuq işi videocuşar nümayiş etdirilib.

Əliyevin möhtəşəm qayıdışı olmasaydı və milli qurtuluşumuz baş tutmasaydı, təam fərqli bir Azərbaycan da yaşamağa məhkum olardıq. 1990-cı illərin əvvəlində Azərbaycan dərin siyasi, sosial-iqtisadi böhran keçirirdi, ölkədə xaos, anarxiya baş alıb gedirdi, Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Belə bir şəraitdə xalqımız nicat yolunu ulu öndərin hakimiyyətə qayıtmasında gördü. Milli Qurtuluş Günüünün xalqımız tərəfindən müasir tariximizin ən önəmli hadisəsi kimi qeyd edilir, dəyərləndirilir. Bu, onunla əlaqədardır ki, insanlar bugünkü həyatlarını, ölkəmizin bugünkü firavanlığını və gələcəklə bağlı aydın görünən perspektivlərini Milli Qurtuluş Günüünə, Heydər Əliyevin tarixi qayıdışı ilə bilavasitə əlaqələndirirlər. Qurtuluş və Heydər Əliyevin möhtəşəm qayıdışı Azərbaycan xalqının istəyi-

nin və iradəsinin ifadəsi kimi qəbul olunur.

Azərbaycanın sürətli inkişaf dövrünün məhz Milli Qurtuluş Günüünə başladığını vurğulayan Əli Əhmədov həmin siyasətin bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən böyük uğurla davam etdirildiyini diqqətə çatdırıb. Milli qurtuluşun Azərbaycanın müasir tarixində böyük bir dövrə əhatə etdiyini deyən Baş nazirnin müavini bildirib ki, Azərbaycan öz inkişafına görə XX əsrin sonunda müstəqilliyinə qovuşan respublikalardan açıq şəkildə seçilir. Son 15 il ərzində Azərbaycan iqtisadiyyatının 3,5 dəfə artması, əhalinin rifah halının xeyli yaxşılaşması bu inkişafın əsas göstəriciləridir. Qurtuluşdan başlanan tarixi yol bu gün də davam etdirilir. Ölkəmizin bugünkü tarəqqisi, Prezident İlham Əliyevin siyasəti qurtuluşdan qaynaqlanır və ondan güc alır. Bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasəti məhz ölkəmizin daha da güclənməsinə və xalqın rifahının yüksəlməsinə xidmət edir.

YAP sədrinin müavini əminliklə bildirib ki, 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünə növbəti illərdə ölkəmizin daha böyük uğurları ilə qeyd olunacaq. Tədbirdə, həmçinin YAP Suraxanı rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Fərah Məcidzadə, YAP Nəsimi rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Nəriman Yunusova və YAP Yasamal rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri İlqar Quliyev çıxış edərək 15 İyun - Milli Qurtuluş Günüünə əhəmiyyətindən, Azərbaycan dövlətinin gənclərə diqqət və qayğısından danışıblar.

Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasında

Məhkəmə-hüquq sistemində islahatlar təkmilləşdirilir

Prezident İlham Əliyevin kommersiya məhkəmələrinin yaradılması ilə bağlı Milli Məclisə göndərdiyi sənəd müsbət qarşılandı

Milli Məclisin növbədənəkar sessiyasının dünən keçirilən plenar iclasında bir neçə mühüm qanun layihəsinə təklif olunan dəyişikliklər təsdiq edildi, bəzi sənədlər edilən əlavələr, düzəlişlər ilk dəfə müzakirəyə çıxarıldı.

Parlamentin Sərdi Oqtay Əsədov növbədənəkar iclası açandan sonra Dövlət himni səsləndirildi və Milli Məclis öz işinə başladı. Spiker diqqətə çatdırdı ki, iyunun 13-də və 14-də keçiriləcək iki iclasın gündəliyinə 36 məsələ daxil edilib. Onların arasında birinci, ikinci və üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarılan sənədlər var.

"Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (ombudsman) haqqında" və "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyası qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə Konstitusiyası qanunu layihəsinin ikinci oxunuşda təqdim edilən Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli bildirdi ki, 2004-cü ildən indiyə qədər Ombudsmanın qanun layihəsi və qanunvericiliyə dəyişikliklə bağlı 25 təklifi parlamentdə qəbul edilib. Yeni dəyişikliklər uyğunlaşdırma xarakterini daşıyır.

Deputat Tahir Kərimli Ombudsmana yeni səlahiyyət verilməsi təklifi ilə çıxış etdi. Onun fikrincə, Ombudsmanın qanunvericilik təklifinin məcburi olaraq parlamentin komitəsində müzakirəyə çıxarılması qanunvericilik əksini tapmalıdır.

Spiker Oqtay Əsədov Əli Hüseynliyə deputatın təklifinə qanun layihəsinin üçüncü oxunuşunda baxılmasını tövsiyə etdi və sənəd səsverməyə çıxarılaraq qəbul olundu.

Iclasda həmçinin "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında" və "Bələdiyyələrin fəaliyyətinə inzibati nəzarət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi ikinci oxunuşda təsdiqləndi. Deputatlar həmçinin "Hesablama Palatası haqqında", "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələri üçüncü oxunuşda müsbət münasibət bildirdilər.

"Yol hərəkəti haqqında", "Milli arxiv fondu haqqında", "Avtomobil yolları haqqında" və "Mədəniyyət haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi də üçüncü oxunuşda müzakirəyə çıxarıldı. Komitə sədri Əli Hüseynli bildirdi ki, layihə ədipəkilən qanunlar arasında mövcud olan ziddiyyətin aradan qaldırılması məqsədilə hazırlanıb. Layihə səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi.

Inzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsi (üçüncü oxunuş) və "Qiymətli kağızlar haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi də müzakirəyə çıxarılaraq təsdiqləndi.

"Banklar haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin təqdim edən parlamentin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə bildirdi ki, yeniliyə əsasən Azərbaycanı fəaliyyət göstərən xarici bankların yerli filialları Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasına haqq ödəyəcək. Belə ki, qanunun 46-1-ci maddəsinə (Maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına ödənilən haqlar) təklif edilən dəyişikliyə əsasən, banklar və xarici bankların yerli filialları maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına həmin orqan tərəfindən müəyyən edilmiş məbləğdə və qaydada haqlar ödəyir.

Birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan inzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsinə əsasən işə maliyyə bazarlarına nəzarət orqanına haqların ödənilməsinə görə cəza müəyyənlişib. Sənəddə qeyd edilir ki, banklar və xarici bankların yerli filialları, bank olmayan kredit təşkilatları, sığorta bazarının peşəkar iştirakçıları, poçt rabitəsinin milli operatoru, kredit büröləri, idman mərc oyunlarının operatorları, qiymətli kağızlar bazarında fəaliyyəti lisenziyalasdırılan şəxslər və mərkəzi depozitar, loteriyə təşkilatçısı, investisiya fondları və onların idarəçiləri tərəfindən qanuna uyğun olaraq müəyyən edilən məbləğdə və qaydada haqların müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) ödənilməmə-

sine görə - vəzifəli şəxslər 1000 manat məbləğində, hüquqi şəxslər 3000 manat məbləğində cərimələnir.

Sənədlər səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi.

"Azərbaycan Respublikasının Konsul Nizamnaməsinin təsdiq edilməsi haqqında", "Xüsusi mühafizə olunan təbiət əraziləri və obyektləri haqqında", "Dövlət rüsumu haqqında", "Bəyartlıq haqqında", "Ekoloji təmiz kənd təsərrüfatı haqqında" və "Lisensiyalar və icazələr haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş), həmçinin "Cinayət Məcəlləsində və inzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsi ikinci oxunuşda təsdiqləndi.

Komitə sədri Ziyad Səmədzadə "Dövlət rüsumu haqqında" və "Təhsil haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsinin ikinci oxunuşda təqdim edilən banklara müddətli zəmanət müqaviləsi əsasında azı 100 min manat məbləğində pul vəsaiti qoyan əcnəbiyə ölkədə yaşamaq icazəsinin verilməsi və digər güzəştlərə bağlıdır. Məcəllənin 45-ci maddəsinə edilən əlavəyə əsasən, Azərbaycanı fəaliyyət göstərən banklara müddətli zəmanət müqaviləsi əsasında azı 100 min manat məbləğində pul vəsaiti qoyan əcnəbiyə ölkədə yaşamaq icazəsi verilir. Banka müddətli əmanət müqaviləsi əsasında pul vəsaiti qoymaqda Azərbaycan ərazisində müvafiq yaşamaq üçün icazə alan şəxslərin siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən 3 iş günü müddətində aidiyyəti banka göndərilir. Həmin siyahıda göstərilən şəxslərin müddətli əmanətinin məbləği azaldılaraq 100 min manatdan aşağı düşdükdə və ya əmanət müqaviləsinə xitam verildikdə bank bu barədə müvafiq icra hakimiyyəti orqanına 3 iş günü müddətində məlumat verir.

Dəyişikliklə əcnəbilərin və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin Azərbaycanı müvəqqəti olma müddətini uzadıldığı halların sayı artırılıb. Məcəllənin 40-cü maddəsinə edilən əlavəyə əsasən, əcnəbinin və ya vətəndaşlığı olmayan şəxsin atasının, anasının, ərinin (arvadının), övladının, qardaşının, bacısının Azərbaycanı müvəqqəti müddətli uzadıldıqda həmin şəxsin də müvəqqəti olma müddəti uzadıdır. Layihə səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi.

Deputatlar "Dövlət rüsumu haqqında" və "Kredit ittifaqları haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihələrinə ikinci oxunuşda müsbət münasibət bildirdilər.

Komitə sədri Əli Hüseynli gündəlikdəki 4 sənədi - "Məhkəmələr və hakimlər haqqında", Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosesual Məcəlləsində, Cinayət-Prosesual Məcəlləsində və inzibati Prosesual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi

haqqında qanun layihələrini birinci oxunuşda təqdim edərək ətraflı məlumat verdi.

Bildirdi ki, layihələr ölkə Prezidenti tərəfindən imzalanmış Məhkəmə-hüquq sistemində islahatların dərinləşdirilməsi haqqında 2019-cu il 3 aprel tarixli fərmanın icrası ilə əlaqədar hazırlanıb. Belə ki, həmin fərmanın 3.1-ci bəndi sahibkarların məhkəməyə müraciət imkanlarının asanlaşdırılması və sahibkarlıqqa bağlı məbahisələrdə müvafiq sahədə daha dərin hüquqi bilik, təcrübəsi olan hakimlər tərəfindən baxılmasını təmin etmək məqsədilə vergi və gömrük ödənişləri, məcburi dövlət sosial sığorta haqlarının ödənilməsi ilə bağlı yaranan mübahisələrə, habelə sahibkarlıq fəaliyyəti ilə əlaqədar digər məsələlərə dair işlər üzrə ixtisaslaşmış məhkəmənin yaradılması barədə normativ hüquqi aktların layihələrinin hazırlanmasını nəzərdə tutur.

"Məhkəmələr və hakimlər haqqında" qanuna yeni "Kommersiya məhkəmələri" adlı VIII-fəsil əlavə olunur. Burada Kommersiya məhkəməsi və onun səlahiyyətləri, Kommersiya məhkəməsinin təşkilatı, tərkibi, məhkəmə sədrinin, sədr müavininin səlahiyyətləri kimi məsələlər təsbit olunub. Əlavədə deyilir ki, Kommersiya məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsi kimi qanunla səlahiyyətlərinə aid edilmiş kommersiya mübahisələrinə dair işlərə baxır. Eyni zamanda, məhkəmə statistikasını təhvil edir, məhkəmə fəaliyyətinin təşkilatı vəziyyətini, məhkəmə təcrübəsini öyrənir və ümumiləşdirir, qanunla ona aid edilmiş digər səlahiyyətləri həyata keçirir. Kommersiya məhkəməsi sədrdən və hakimlərdən ibarətdir. Tərkibində 12 və daha çox hakim olan Kommersiya məhkəməsində sədr müavini vəzifəsi təsis edilir.

"İctimai müzakirələr zamanı belə təəssürat yaranırdı ki, "Məhkəmələr və hakimlər haqqında" qanuna edilən dəyişikliklə məqsəd bütövlükdə sahibkarlıqqa bağlı məsələlərə bir məhkəmədə baxılmasıdır. Bu, belə deyil. İnzibati məsələlərə inzibati məhkəmələrdə baxılacaq. Amma o yerdə ki, sahibkarlıq münasibəti var, ona kommersiya məhkəmələrində baxılacaq. Sənəddə bunun anlayışı da verilib" deyər Əli Hüseynli bildirdi.

Müzakirələr zamanı çıxış edən deputat Tahir Kərimli yeni yaradılacaq məhkəmələrin Kommersiya məhkəməsi adlandırılmasını doğru hesab etmədiyini söylədi. Onun fikrincə, yeni orqan "İqtisadi məhkəmə" adlandırılmalıdır.

Deputat Qüdrət Həsənoğlu isə vurğuladı ki, sahibkarlıqqa bağlı bütün məsələlər yalnız Kommersiya məhkəməsində baxılmalıdır. Müzakirələrdən sonra sənədlər ayrı-ayrılıqda səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi və bununla da növbədənəkar sessiyasının ilk iclası başa çatdı.

Deputat Qüdrət Həsənoğlu isə vurğuladı ki, sahibkarlıqqa bağlı bütün məsələlər yalnız Kommersiya məhkəməsində baxılmalıdır. Müzakirələrdən sonra sənədlər ayrı-ayrılıqda səsverməyə çıxarılaraq qəbul edildi və bununla da növbədənəkar sessiyasının ilk iclası başa çatdı.

Rəşad BAXŞƏLİYEV, Fərman BAĞIROV (foto), "Azərbaycan"

Milli Məclis deputatları "DOST" mərkəzi ilə tanış olublar

Milli Məclis Sədrinin müavini Bahar Muradova, parlamentin komitə sədrləri və deputatlar Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyindəki Dayanıqlı və Operativ Sosial Təminat - DOST Agentliyinin 1 saylı "DOST" mərkəzində olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərkəzin fəaliyyəti, burada göstərilən xidmətlər, könüllülük proqramları barədə deputatlara ətraflı məlumatlar verilib. Qeyd edilib ki, ilk "DOST" mərkəzinin fəaliyyətə başladığı gündən ötən bir ay ərzində mərkəzə 8 minədən çox vətəndaş müraciət edərək, burada əmək, məşğulluq, əlillik, sosial təminat, sosial sığorta və s. üzrə xidmətlərdən faydalanıb. Göstərilən xidmətlərdən məmnunluq səviyyəsi də 100 faizə yaxındır. İlk "DOST" mərkəzində əmək, məşğulluq, sosial təminat, əlillik sahələri üzrə 126 növ xidmət göstərilir. 2019-2025-ci illərdə ölkədə 31 "DOST" mərkəzinin yaradılması nəzərdə tutulur, bu mərkəzlər ümumən 2,8 milyon vətəndaşa sosialyönümlü xidmətlər göstərəcək.

Milli Məclisin deputatları mərkəzdəki xidmət bölmələri ilə tanış olub, burada sosial agentlər, könüllülər tərəfindən vətəndaşlara xidmət göstərilməsi prosesini nəzərdən keçiriblər. Onlar "DOST" mərkəzində göstərilən xidmətlərlə bağlı məmnunluqlarını, xoş təəssüratlarını ifadə ediblər.

Iclasda Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev ilk növbədə iştirakçıları qarşıdan gələn Milli Qurtuluş Günü münasibətilə təbrik edərək vurğulayıb ki, 1993-cü il iyunun 15-də xalq yekdil iradəsi ilə respublikamıza rəhbərliyə qayıdan

xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin müdrik və uzaqqöhrən siyasi kursu, zəngin dövlətçilik təcrübəsi, yorulmaz fəaliyyəti həmin dövrdə Azərbaycanın müqəddəratının tənəzzüldən tərəqqiyə doğru dəyişməsinə, bütün sahələri bürümüş dərin böhranın qarşısının alınmasına imkan verib.

Nazir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması və inkişafı, iqtisadiyyatın dirçəldilməsi, ölkədə güclü sosial siyasətin formalaşdırılması üçün ulu öndər Heydər Əliyevin göstərdiyi misilsiz xidmətləri diqqətə çatdırıb. O, müstəqil Azərbaycanın dinamik və uzunmüddətli inkişaf yolunun Milli Qurtuluş Günündən başladığını, 2003-cü ildən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizin bütün sahələrdə möhtəşəm tarixi nailiyyətlərə imza atdığını, eyni zamanda, əhalinin rifah halının yüksəldilməsi istiqamətində mühüm addımların atıldığını vurğulayıb.

S.Babayev görkəmli dövlət və siyasi xadim Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1992-ci ilin noyabrında yaradılan YAP-ın müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması və gücləndirilməsi, ölkəmizin inkişafı proseslərində xidmətlərindən bahs edib. Nazir bildirib ki, YAP-ın Yasamal rayonu, S.Əsgərova 85 (Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi

Nazirliyi) ərazi ilk partiya təşkilatı da dövrün tələblərinə uyğun fəaliyyət göstərir. Təşkilat üzvlərinin sayı mütəmadi olaraq artmaqdadır. 2018-ci ilin aprelindən indiyədək nazirliyin 641 əməkdaşı ərizələrinə əsasən YAP-a üzv qəbul edilib. Hazırda nazirlik səviyyəsində çalışanların 86,4 faizi YAP-ın üzvüdür. Ərazi ilk partiya təşkilatı bundan sonra da öz fəaliyyətini Yeni Azərbaycan Partiyasının cəmiyyətdə olan yüksək nüfuzuna uyğun şəkildə davam etdirəcək.

Milli Məclisin Sədr müavini Bahar Muradova, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbilı, Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov, YAP Yasamal Rayon Təşkilatının sədri Tağı Əhmədov çıxış edərək Milli Qurtuluş Günündən yuxarıda Azərbaycanın tarixində misilsiz uğurlara zəngin şərafi ilə inkişaf mərhələsinin başlanğıcı olduğunu vurğulayıb.

Daha sonra DOST Agentliyində 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü ilə əlaqədar deputatların da iştirakı ilə Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Yasamal rayonu, S.Əsgərova 85 (Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi) ərazi ilk partiya təşkilatının iclası keçirilib.

Sonda DOST Agentliyinin 32 əməkdaşının YAP-a üzvlüklə bağlı ərizələri qəbul edilib.

Vaşinqtondakı Atlantik Şurada Azərbaycanın xarici siyasətinə həsr olunan tədbir keçirilib

Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev tədbirdə çıxış edib

ABŞ-ın paytaxtı Vaşinqtonda fəaliyyət göstərən nüfuzlu düşünçə mərkəzlərindən olan Atlantik Şurada Azərbaycanın xarici siyasətinə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbirdə ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin müavini Corc Kent ABŞ-Azərbaycan münasibətləri ilə bağlı çıxış edib. Sonra Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin Atlantik Şuranın Global Enerji Mərkəzinin təşəbbüsü və ABŞ-ın Azərbaycanı keçmiş səfiri Riçard Morninqstarla müzakirəsi baş tutub. Tədbirdə əsasən Vaşinqtonda akkreditə olunmuş diplomatik korpusun nümayəndələri, ictimai-siyasi xadimlər və regionla bağlı araşdırma aparın analitiklər iştirak ediblər. İctimaiyyət üçün açıq olub tədbirdə, həmçinin erməni lobbisinin xeyli sayda nümayəndələri iştirak edib.

Əvvəlcə C.Kent çıxış edərək Azərbaycan-ABŞ əlaqələrinin strateji əhəmiyyəti barədə söhbət açıb. O, Cənubi Qafqazın əhəmiyyətini vurğulayaraq Azərbaycanı vacib tərəfdaş kimi xarakterizə edib və iki ölkə arasında təhlükəsizlik, enerji və iqtisadi inkişafın təmini sahələrində uğurlu davam edən əməkdaşlıqdan danışdı. ABŞ rəsmisi son dövrlər iki dövlətin rəsmilərinin səfərlərini və dialoqun artmasını münasibətlərin inkişafının göstəricisi kimi vurğuladı. C.Kent Əfqanıstanda NATO-nun sülhməramlı əməliyyatlarına göstərdiyi əhəmiyyəti dəstəyə görə Azərbaycana ABŞ hökumətinin təşəkkürünü çatdırdı. Həmçinin o, ABŞ-ın Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarı olduğunu, ölkəsinin ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində vasitəçilik səylərində sadiq qaldığını bildirdi və münaqişənin tezliklə həllinin regionda sülh və firavanlığın təmininə imkan yaradacağını vurğulayıb.

Daha sonra ABŞ-ın Azərbaycanı keçmiş səfiri R.Morninqstar Hikmət Hacıyev ilə bir sıra mövzularda müzakirələr aparıb.

Hikmət Hacıyev Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə aparılan köklü islahatlar, ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı, "ASAN xidmət" təcrübəsi və regionun neqliyyat qovşağına çevrilməsi barədə məlumat verib, Azərbaycan xarici siyasətinin əsasları, onun strateji mövqeyi, region dövlətləri ilə münasibətləri, həyata keçirdiyi və regionun xarəitəsinə dəyişən enerji və neqliyyat layihələri barədə danışdı.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 15 dəfə pozub. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistanın Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adis yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdə Gədəbəy rayonu ərazisindəki adis yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

rici siyasətinin əsasları, onun strateji mövqeyi, region dövlətləri ilə münasibətləri, həyata keçirdiyi və regionun xarəitəsinə dəyişən enerji və neqliyyat layihələri barədə danışdı.

Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli prosesinin hazırkı mərhələsinə toxunan Prezident Administrasiyasının rəsmisi Azərbaycan rəhbərliyinin göstərdiyi müdrik və təmkinli yanaşmasına baxmayaraq, Paşinyan hakimiyyətinin münaqişənin həllində ciddi mövqə nümayiş etdirmədiyini, əksinə, bu vaxt kimi vəziyyəti gərginləşdirən bəyanat və addımlarla yadda qaldığını qeyd edib. Bu xüsusda H.Hacıyev Ermənistanın təmas xəttində Azərbaycanın hərbi qulluqçularının ölümü ilə nəticələnən son təxribatları barədə məlumat verib və bu addımların məhz danışıqlar prosesini pozmağa yönəldiyini qeyd edib. Şöbə müdiri Ermənistanın hazırda yaşadığı iqtisadi fəsadları sadalayıb münaqişənin həllinin, ilk növbədə, Ermənistan üçün faydalı gətirəcəyini, Ermənistanın bu iflasdan çıxmasını yeganə yolunu münaqişənin həllindən keçdiyini, təəssüf ki, hələlik Ermənistanın və erməni diasporunun bunu anlamadığını bildirdi. Həmçinin H.Hacıyev Ermənistanın sülh danışıqlarında iştirak etdiyi dövrdə paralel olaraq işğal olunmuş ərazilərdə qanunsuz fəaliyyətləri davam etdirdiyini qeyd edib və beynəlxalq ictimaiyyətin bu məqama daha çox diqqət yönəltməsinin vacib olduğunu vurğulayıb.

Sonda Prezident Administrasiyasının rəsmisi auditoriyanın suallarını cavablandırıldı. Erməni lobbisinin tədbirdə kütləvi şəkildə iştirak edən nümayəndələri tərəfindən Azərbaycan rəsmisinə təxribətçi suallar ünvanlandı və H.Hacıyev bu suallara Ermənistanın işğalçı və beynəlxalq hüquq normalarına zidd olan siyasətini ifşa etməklə cavab verib.

Atəşkəs rejimi pozulmaqda davam edir

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində sutka ərzində atəşkəs rejimini 15 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Ermənistanın Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adis yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdə Gədəbəy rayonu ərazisindəki adis yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Tərtər rayonunun işğal altında olan Göyax, Çiləbirt, Ağdam rayonunun Baş Qərənd, Xocavənd rayonunun Kuropatkino, Füzuli rayonunun Aşağı Veysellı, Qaraxanbəyli, Aşağı Seyidəhmədli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Tərtər rayonu ərazisindəki adis yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqələri atəşə məruz qalıb.

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993 2019

Əvvəli 1-ci sah.

Həmin qanunların və 2017-ci ildə qəbul edilmiş "Məktəbəqədər təhsil haqqında" Qanunun təbii qənaətlə nəzərə alınmaqla 25-dək normativ hüquqi sənəd layihəsi hazırlanaraq Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuş, onların böyük əksəriyyəti təsdiq edilmişdir. Cari ildə isə "Ümumi təhsil haqqında" Qanun qəbul olunmuşdur.

Məktəbəqədər təhsil
əhatəliyi genişləndirilir
Təhsilin keyfiyyətinə təsir edən mühüm amillərdən biri məktəbəqədər təhsilə əhatəliyi genişləndirilməkdir. Beynəlxalq qiymətləndirmə tədqiqatları da məktəbəqədər təhsilə calb olunma səviyyəsi ilə şagird nailiyyətləri arasında birbaşa əlaqənin olduğunu sübut edir. Məhz bu səbəbdən son illərdə məktəbəqədər təhsil müəssisələrində dövlət büdcəsi hesabına məktəbəqədər təhsil qruplarının təşkil olunması yolu ilə 5 yaşlı uşaqların təhsilə calb edilməsi səviyyəsi 2013-cü ildəki 24 faizdən 75%-ə çatdırılmışdır. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində tarixən məktəbəqədər təhsil müəssisələri olmayan yaşayış məntəqələrində, ucaq kəndlərdə də uşaqların məktəbəqədər təhsil təminatı edilmişdir. Növbəti illərdə məktəbəqədər təhsilə cəlb edilmə göstəricisinin 90 faizə çatdırılması və gələcəkdə bütün 5 yaşlı uşaqları əhatə etməsi qarşısında duran əsas hədəflərdəndir. Təməl bacarıqların erkən yaş dövrlərində əldə edilməsi nəzərə alınaraq, digər yaş qrupları üzrə uşaqların təhsilə calb istiqamətində də tədbirlər həyata keçirilmiş, UNICEF və Avropa Birliyinin maliyyə dəstəyi ilə 3-5 yaşlı uşaqların icma əsaslı məktəbəqədər təhsilə cəlb olunması layihəsinə başlanmış, Bakı şəhərində və 10 rayonda 100 icma, 2 mindən çox uşağı əhatə etməkə həyata keçirilməkdədir.

Məktəbəqədər təhsilin əhatə səviyyəsinin yüksəldilməsi ilə bağlı özəl təhsil müəssisələrinin fəaliyyəti də təşviq edilmiş, son 5 ildə onların sayı 3 dəfədən çox artaraq 41-dən 144-ə çatmışdır.

Müəllim nüfuzu yüksəlir

Məlumdur ki, təhsiləlinin savadlı və şəriyyəli şəxs kimi formalaşması müəllimin akademik bacarıqlarından, tədris təcrübəsindən və peşəkartlı səviyyəsindən asılıdır. Müəllimin bu keyfiyyətləri ilə təhsiləlinin nailiyyətləri arasında sıx korrelyasiya mövcuddur. Bu səbəbdən son illərdə müəllim nüfuzunun, müəllimlərin peşəkartlı səviyyəsinin yüksəldilməsi, istedadlı insanların müəllim peşəsinə calb edilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılmışdır.

Müəllimlərin işə qəbulu qaydaları səfərləşdirilmiş və obyektiv baxımından əhəmiyyətli şəkildə təkmilləşdirilmişdir. İlk dəfə olaraq ölkə üzrə müəllimlərin yerləşməsi və müddətli əmək müqaviləsi əsasında işə qəbulu mərkəzləşdirilmiş qaydada həyata keçirilmişdir. Cari tədris ilinə ümumilikdə müddətsiz müqavilə əsasında 4053 nəfər, müddətli müqavilə əsasında 4500 müəllim işə qəbul edilmişdir ki, bu da son illərdə vakant yerlərin 100 faiz tutulması baxımından ən yüksək göstərici olmuşdur. Bütün bu tədbirlər nəticəsində işə qəbulu obyektivliyinə inam formalaşmışdır, 2018-ci ildə müsabiqədə iştirak edənlərin sayı əvvəlki illərə nisbətən 3 dəfədən çox artmış, müraciət edənlərin sayı 51 minə çatmışdır. Müəllimlərin son 5 ildə məktəblərin müəllim tərkibi keyfiyyət baxımından yaxşılaşmışdır, 20 mindən çox gənc müəllim işə qəbul olunmuşdur.

2018-ci ildə ümumi təhsil müəssisələrində çalışan müəllimlərin bilik və bacarıqlarının diaqnostik qiymətləndirilməsi uğurla başa çatmışdır, ümumilikdə 150 mindən çox müəllimin həftəlik dərslər üçün 1.5 dəfə, vəzifə məsuhiyyəti, orta aylıq əməkhaqqı 500 manat civarında olmaqla ölkə üzrə orta aylıq əməkhaqqına yaxınlaşmışdır. Həyata keçirilən kompleks tədbirlər nəticəsində müəllim nüfuzu və müəllimlik peşəsinə maraqlı əhəmiyyətli şəkildə artmış, onlar arasında sağlam rəqabət və motivasiya güclənmiş, müəllimlik rəqabətli bir peşəyə çevrilmiş, təhsilin keyfiyyət göstəriciləri əhəmiyyətli şəkildə yüksəlmişdir. 2018-ci ildə 500 balddan yuxarı toplam abiturientlər arasında müəllimlik ixtisasını 2090 nəfər seçmişdir ki, bu da strategiyamızın icrasına başladığımız ilin eyni dövründən 2.3 dəfə çoxdur. İnandırmaq ki, bu amil müəllim hazırlığı sistemində əsaslı dönüş yaradılmasına və yüksək peşəkartlı müəllimlərin hazırlanmasına və məktəblərə cəlbəsinə imkan verəcəkdir.

Müəllimlərin peşəkartlı səviyyəsi artırılır

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev son illərdə müəllimlərin keyfiyyətini yüksəltmək üçün birbaşa təqdim edilən layihələri yüksək qiymətləndirərək müəllimlərin XV qurultayının iştirakçılarında təbrik məktubunda demişdir: "Müəllimlərin stimullaşdırılması tədbirləri nəticəsində cəmiyyətimizdə müəllim nüfuzu yüksəlmiş, iltisadlı gənclərin müəllimlik peşəsinə marağı əhəmiyyətli dərəcədə artmışdır. Qazanan uşaqlar dövlətin təhsil sahəsinin davamlı inkişafına diqqət və qayğısının təzahürü, eyni zamanda, Azərbaycan müəlliminin fədakar əməyinin bəhrəsidir".

Müəllimlərin peşəkartlı səviyyəsinin yüksəldilməsi sahəsində sistemli tədbirlər həyata keçirilmişdir. Beynəlxalq təcrübə nəzərə alınaraq, ümumi təhsil müəssisələrinin pedaqoji heyəti üçün modul-kredit və rəqabətəsaslı təlim sistemi təbii

Təhsilin inkişaf strategiyası: nailiyyətlər və əsas hədəflər

edilmiş, 2015-2018-ci illərdə ümumilikdə 55 min nəfər müəllim modul-kredit sistemə əsaslanan təlimlərə cəlb edilmişdir ki, onların 25 min 2018-ci ilin payına düşür. Bununla yanaşı, elektron resurslardan istifadə və rəqəmsal bacarıqların inkişafı üzrə ümumilikdə 4000 nəfər müəllim təlimlərdən keçirilmişdir.

Şagirdlərimizin uğurları ildən-ildə yaxşılaşır

Keyfiyyətin yüksəldilməsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində 2018-ci ildə ali təhsil müəssisələrinə tələbə qəbulunun keyfiyyət göstəriciləri daha da yüksəlmişdir. Belə ki, 2013-cü ilə nisbətən qəbul imtahanlarında 300 balddan çox toplananların sayı 26,5 faiz, 400 balddan çox toplananların sayı 35,1 faiz, 500 balddan çox toplananların sayı 51,5 faiz, 600 balddan çox toplananların sayı isə 81,3 faiz artmışdır.

İstedadlı uşaqlarla iş sahəsində görülən işlər nəticəsində həm respublika olimpiadalarında iştirak edənlərin sayı, həm də beynəlxalq olimpiadalarda şagirdlərimizin uğurları ildən-ildə yaxşılaşmışdır. 2018-ci ildə respublika fənn olimpiadalarında 33 mindən çox şagird iştirak etmişdir ki, bu da 2013-cü ilə nisbətən 5 dəfə çoxdur. Beynəlxalq olimpiada və bilik yarışlarında Azərbaycan məktəbliləri 1 qızıl, 8 gümüş, 20 bürünc medal, 7 həvəsləndirici sertifikat əldə etmiş, son illərdə isə 4 qızıl, 29 gümüş və 107 bürünc medal olmaqla ümumilikdə 140 medal qazanmışdır. 2019-cu ilin ikinci natiçələri də uğurlu olmuşdur. Bakı məktəblisi, 7-ci sinif şagirdi Fidan Qarayeva 8-ci Avropa Qızlar Riyaziyyat Olimpiadasında bürünc medal əldə edərkən həmin olimpiadadan bürünc medal əldə edərkən olimpiadadan bürünc medal əldə edərkən qalbmışdır. 36-cı Balkan Riyaziyyat Olimpiadasında məktəblilərimiz 4 gümüş və 1 bürünc medal əldə etmiş, bu nəticə həmin olimpiadadan tarixində Azərbaycan məktəblilərinin göstərdiyi ən yaxşı nəticə olmuşdur. Əminliklə deyə bilərik ki, beynəlxalq və respublika fənn olimpiadalarında, beynəlxalq müsabiqə və yarışların qaliblərinin ali məktəblərə müsabiqədən keçməsi qəbul hüququ əldə etməsi olimpiada həvəsləndirici tədbirlər üçün əhəmiyyətli səbəb olacaqdır. Şübhəsiz, cari ildə informatika üzrə dünya olimpiadasının Azərbaycanca keçirilməsi də ölkə təhsili üçün əhəmiyyətli hadisələrdən biri olacaqdır.

Yeni qiymətləndirmə metodları tətbiq olunur
2018-2019-cu tədris il ümumi təhsildə 11 il bundan əvvəl başlanmış məzmun islahatlarının bir mərhələ kimi başa çatması və beynəlxalq təcrübəyə əsaslanan yeni qiymətləndirmə mexanizmlərinin tətbiqi ilə yadda qalmışdır. Məktəbdaxili qiymətləndirmə sistemi əhəmiyyətli şəkildə təkmilləşdirilmiş, müəllimlərin və valideynlərin rəyi nəzərə alınaraq şagirdlərin tədris yükü optimallaşdırılmışdır.

Ümumi təhsil müəssisələrinin IX siniflərdə buraxılış imtahanları sahəsində başlanmış islahatlar XI siniflərdə davam etdirilmişdir. Cari tədris ilində XI sinfi bitirən şagirdlər yeni məzmun əsasında ümumi təhsil başa vuran ilk məzmun olduquna görə, onların buraxılış imtahanlarının yeni modelinə keçidə bağlı Təhsil Nazirliyinin yaydığındən iştirakçıları DIM tərəfindən yeni qaydalar tətbiq edilmiş, buraxılış imtahanı yeni məzmun və formada 2 mərhələdə təşkil edilmiş, ilk dəfə olaraq ali məktəbə qəbul himn buraxılış və qəbul imtahanlarında toplanan ballar nəzərə alınmaqla aparılacaqdır. Əminlik ki, yeni imtahan modeli təhsil alanların bilik və kompetensiyalarının daha səmərəli qiymətləndirilməsinə imkan verməklə yanaşı, məktəbin və müəllimin həm məsuliyyətini, həm də nüfuzunu artırmasına əhəmiyyətli şəkildə təsir edəcək, cəmiyyətdə ümumtəhsil məktəbinə etibarlı inam formalaşdıracaqdır.

Təməlləşmənin müsbət nəticələri

Ümumi təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək, şagirdlərə seçdikləri ixtisas istiqamətləri üzrə daha yüksək kompetensiyalara yiyələnmək imkanı yaratmaq məqsədilə ilə tam orta təhsil səviyyəsində təməlləşmənin əhatə dairəsi genişləndirilmiş, 2140 sinifdə 47930 şagird təməllər üzrə təhsilə cəlb edilmişdir ki, bu da X-XI siniflərdə təhsil alan şagirdlərin təxminən 30 faizini təşkil etmişdir. Təməllər sinifləri üçün tədris planları və proqramları hazırlanmış və tətbiq edilmişdir. İkinci tədris ilində, təməllər siniflərində bitirən məzmunları ali məktəblərə qəbulda daha yüksək nailiyyət nümayiş etdirən və akademik nailiyyətləri ilə fərqlənirlər. Her bir şagirdə təməllər istiqamətində uyğun peşəkart bacarıqların asılmasına məqsədilə "Ümumi təhsil haqqında" Qanunda təməllər siniflərində şagird sayı əvvəlki 20 nəfərdən 15 nəfərə endirilmişdir. Qarşıda ölkə üzrə təməlləşmənin tətbiq vəziyyətinin təhlili, əhatə dairəsinin daha da genişləndirilməsi, təməllər sinifləri üçün yeni proqram və dərsliklərin hazırlanması, peşəkartlı müəllimlərin cəlb edilməsi ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi vəzifəsi dayanmışdır.

Dərslik hazırlığı sahəsində yeniliklər

Məzmun islahatları çərçivəsində dərslik hazırlığında yeni rəqləmə və proses-

durlar tətbiq edilmişdir. Hazırlanmış dərsliklər Dərslikləri Qiymətləndirmə Şurası, Dövlət İmtahan Mərkəzi, AMEA-nın müvafiq institutları, ali təhsil müəssisələri tərəfindən qiymətləndirilir, eyni zamanda, və məqsədə uyğun şəkildə təkmilləşdiriləcək icimai müzakirəyə çıxarılır, təqatlı təhvil edilərək nəşriyyatlara və müəllimlərə yönəldilir. Qeyd olunan prosedurlar gözənlənməklə cari tədris ilinə I-XI siniflər üçün 338 adda 7,2 milyon nüsxədən artıq dərslik və müəllimlər üçün metodik vəsait çap edilmiş məktəblərə paylanmışdır. Bu, təhsil sahəsində dərslik çapı sahəsində ən yüksək göstərici olmuşdur. Cari tədris ilində yeni fənn kurikulumlarının təhvil edildiyi XI siniflər üçün yeni dərsliklər hazırlanmış, bəlliklə I-XI siniflərdə istifadə edilən 400-dən çox dərsliklərin məzmununun yenilənməsi prosesi başa çatmışdır.

Dərslik hazırlığı sahəsində daha bir yenilik olaraq ibarətli ki, Təhsil İnstitutu nəzdində Tədris Resursları Mərkəzi yaradılmış və yeni məzmun konsepsiyası əsasında ümumtəhsil məktəbləri üçün ehtiyat dərsliklərin hazırlanmasına başlanmışdır. İkinci mərhələdə I siniflər üçün Ana dili və riyaziyyat dərslikləri hazırlanmışdır və hazırda 100-dən çox məktəbdə sınaqdan keçirilməkdədir. Növbəti addım himn dərsliklərin pilot tətbiqi və II siniflər üçün dərsliklərin hazırlanması olacaqdır.

Tədrisdə İKT-dən istifadə imkanları genişləndirilir

İnformasiya cəmiyyətinin yarandığı, biliklərə əsaslanan iqtisadiyyatın təşəkkül tapdığı indiki sərətə İKT-nin inkişaf ölkənin rəqabətqabiliyyətiliyinin, intellektual və elmi potensialının vacib göstəricilərdən birinə çevrilmişdir. Məhz bu tendensiya nəzərə alınaraq, Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Çin Xalq Respublikası Hökuməti arasında imzalanmış Texniki-iqtisadi Əməkdaşlıq Sazişi çərçivəsində 2018-ci ildə ümumi təhsil müəssisələrində 20880 ədəd noutbuk, 789 ədəd elektron lövhə, 789 ədəd proyektor verilmiş, İKT əsaslı infrastrukturun yaradılması işi davam etdirilmişdir. Tədrisdə İKT-dən istifadə imkanlarının genişləndirilməsi baxımından ölkə üzrə internetə və Azərbaycan Təhsil Şəbəkəsinə (ATS) qoşulmuş məktəblərin sayı 2746-yə (62%) çatdırılmış, şübhəsiz qoşulmuş təhsil müəssisələri bütün şagirdlərin 85%-ni, pedaqoji heyətin isə 73%-ni əhatə etmişdir.

Şagirdlərdə məntiqi, tənqid, yaradıcı təfəkkürü inkişaf etdirmək, tədqiqatçı bacarıqların formalaşdırılması, innovasiyalara münasibmə və tətbiq etmək, onların yüksək texnoloji ixtisaslara marağını artırmaq məqsədilə Təhsil Nazirliyinin təşəbbüsü ilə ötan tədris ilində Bakı və Gəncə şəhərlərində 71 ümumtəhsil məktəbində 26 min şagird cəlb edilməklə "Rəqəmsal bacarıqlar" layihəsinə başlanmışdır. Uğurlu nəticələr nəzərə alınaraq növbəti tədris ilində layihə 100-dən çox məktəbi və 100 mindən çox şagirdi əhatə edəcəkdir. Layihə müxtəlif beynəlxalq sərğilərdə, o cümlədən Parisdə Təhsildə İnnovasiyalar üzrə Dünya Sammitində təqdim edilmiş və böyük maraqla qarşılanmışdır.

Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şəxslərin təhsil hüququ təmin olunur

Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan şəxslərin təhsil və inkişafı fəaliyyətimizin əsas prioritetlərindən birini təşkil edir. Həmin kateqoriyadan olan uşaqların təhsil hüququnun təmin edilməsi və cəmiyyətə inteqrasiyası məqsədilə Heydər Əliyev Fondunun və UNICEF-in dəstəyi ilə "2018-2024-cü illərdə Azərbaycan Respublikasında illiyyəti olan şəxslər üçün inklüziv təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Programı" hazırlanmış və təsdiq edilmiş, 2018-ci ildən həyata keçirilməsinə başlanmışdır.

Xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların təhsil və inkişafı sahəsində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın və onun rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun əvəzlənmiş xidmətləri vardır. Belə ki, fond tərəfindən sağlamlıq imkanları məhdud, valideyn himayəsindən məhrum olan

uşaqların təhsilinin təşkil, onların təhsil aldığı müəssisələrin infrastrukturunun müasirləşdirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli işlər görülmüş, ölkənin bütün internet və xüsusi məktəbləri əsaslı təmir edilmiş və ya yenidən qurulmuş, ən müasir avadanlıqlarla təchiz edilmiş, illiyyəti olan şəxslər üçün əlverişli təhsil mühiti yaradılmışdır.

Cari tədris ilində sağlamlıq imkanları məhdud 10 minəqədər uşaq xüsusi təhsil müəssisələrində, inteqrasiya təlimli təhsil müəssisələrində və ümumi təhsil müəssisələrinin nəzdindəki xüsusi siniflərdə təhsil almışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır.

Peşə təhsilinin inkişafı
Peşə təhsili ölkənin sosial-iqtisadi inkişafına təkan verən, iqtisadiyyatın bütün sahələri üçün ixtisaslı kadrlar hazırlamaq və yeni məzmun konsepsiyası əsasında ümumtəhsil məktəbləri üçün ehtiyat dərsliklərin hazırlanmasına başlanmışdır. İkinci mərhələdə I siniflər üçün Ana dili və riyaziyyat dərslikləri hazırlanmışdır və hazırda 100-dən çox məktəbdə sınaqdan keçirilməkdədir. Növbəti addım himn dərsliklərin pilot tətbiqi və II siniflər üçün dərsliklərin hazırlanması olacaqdır.

Ali təhsilin alçatanlığı artırılır
İqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafında ali təhsilin müstəsna rolu vardır. Sürətli dəyişikliklərin baş verdiyi hazırkı vaxtda məhz ali təhsil iqtisadiyyatda davamlı inkişafa təkan verən rol qüvvə hesab edilir. Buna görə də, ali təhsil iqtisadiyyatda davamlı inkişafa təkan verən rol qüvvə hesab edilir. Buna görə də, ali təhsil iqtisadiyyatda davamlı inkişafa təkan verən rol qüvvə hesab edilir. Buna görə də, ali təhsil iqtisadiyyatda davamlı inkişafa təkan verən rol qüvvə hesab edilir.

Məzmun əmək bazarının tələblərinə uyğunlaşdırılması istiqamətində beynəlxalq təcrübə nəzərə alınmaqla peşə təhsilinin yeni dövlət standartları təsdiq edilmiş, 81 ixtisas üzrə nəticəyönlü, modul strukturlu təhsil proqramları (kurikulumlar), 51 modul tədris vəsaiti, 55 yeni dərslik hazırlanmışdır, 78 modul dərslik isə hazırlanmaqdadır. Peşə təhsili ixtisaslarının siyahısına 20-dən çox yeni ixtisas əlavə edilmiş və kadrlar hazırlanmağa başlanmışdır. Köreya İqtisadi İnkişaf və Əməkdaşlıq Fondu ilə imzalanmış Kredit Sazişinə əsasən Bakı şəhərində müasir peşə təhsil mərkəzinin tikintisi başa çatmaq üzrədir. Artıq Koraçyanın ən müasir avadanlıqlar gətirilib qurulmuşdur. Sənaye və innovasiyalar üzrə ixtisaslaşmış həmin mərkəzə 8 istiqamət üzrə kadrlar hazırlanacaq. Mərkəzdə fəaliyyət göstərəcək 26 ixtisaslı müxtəssis seçiləcək Koreya 3 aylıq təlim kursu təmin edilmişdir.

İşgüçürənlərin sıx əməkdaşlığı nəticəsində həyata keçirilən pilot layihələr çərçivəsində turizm-xidmət sektoru üzrə məzmun 62,3 faiz, informasiya texnologiyaları sektoru üzrə 73 faiz, xidmət sahəsi üzrə 68,4 faiz işlə təmin edilmişdir. Strateji Yol Xəritəsinə uyğun olaraq peşə təhsilinin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, daha çox məzmunu bu təhsil pilləsinə cəlb edilməsi, qeyri-formal yollarla əldə edilmiş sərğilərin tanınması, məzmunun yenilənməsi, mühəndis-pedaqoji heyətin fəaliyyətini qiymətləndirilməsi və stimullaşdırılması, peşəkartlıların artırılması istiqamətində tədbirlər növbəti illərdə davam etdiriləcəkdir.

Orta ixtisas təhsilinin inkişafına yanaşmalar

Son illərdə orta ixtisas təhsilinin inkişafı ilə bağlı Təhsil Nazirliyi tərəfindən yeni yanaşmalar tətbiq edilmişdir. Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, 14 kollec birləşdirilərək 7 kollec, o cümlədən 3 re-

gional kollec yaradılmış, 6 kollec profilləri uyğun ali təhsil müəssisələrinin nəzdinə verilmişdir. Bununla əlaqədar, həmin kollec və ali təhsil müəssisələrinin ixtisasları unifikasiya olunmuşdur.

Cari ildə "Təhsil haqqında" Qanuna dəyişikliklər əsasında orta ixtisas təhsilinin inkişafına təkan verəcək yeni qərarlar qəbul edilmiş, bəkalavriat orta ixtisas təhsil müəssisələrinə məsuliyyətəndən qəbul hüququ, subbəkavriat qəbul imtahanlarında iştirak etmədən ali təhsil müəssisələrinin bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır. Bunlarla yanaşı, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul hüququ qazanmışdır.

Ali təhsil müəssisələri yeni idarəetmə modelinə keçir
Ali təhsil müəssisələrində idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində bir sıra addımlar atılmışdır. Ölkə prezidentinin sərəncamlarına əsasən, əvvəlki illərdə bəzi ali təhsil müəssisələrində publik hüquqi şəxs statusunu verilməsi həmin universitetlərdə hesabətliyin və istifadə rəqləmə prinsiplərinin tətbiqinə, akademik və maliyyə muxtariyyətinə əlverişli imkan yaratmışdır. Cari ildə Nazirlər Kabinetini tərəfindən təsdiq edilmiş yeni Nümunəvi Nizamnaməyə əsasən, bütün dövlət ali təhsil müəssisələri publik hüquqi şəxs statusu əldə etməklə qeyd edilən imkanlardan faydalanıla bilər.

Ali təhsilə imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bakı şəhərində yerləşən ali məktəblərdə təhsil alan tələbələr üçün dövlət-özəl partnyorluq əsasında 100 faiz özəl sektorun vəsaiti hesabına 800 yerlik müasir yataqxana kompleksinin tikintisi başa çatdırılmışdır və istifadəyə hazırdır. Bu istiqamətdə təşəbbüslər növbəti illərdə də davam etdiriləcəkdir. Bununla yanaşı, dövlət xətti ilə cari ildə Gəncə, Lenkəran və Sumqayıt Dövlət universitetlərinin yataqxana binalarının əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir.

Elmin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən təşəbbüslər öz bəhrəsini verməkdədir. Dünyanın tanınmış elmi-analitik informasiya təminatçısı olan Clarivate Analytics şirkəti ilə səmərəli əməkdaşlıq nəticəsində "Web of Science" elmi platformasına 2018-ci ildə daxil olan məqalələrin sayına görə Azərbaycan ilk dəfə olaraq Cənbət Qafqaz ölkələri arasında birinci yerə yüksəlmiş, son məlumat əsasında, "Web of Science" elmi bazasında Azərbaycan üzrə 1450 elmi tədqiqat işi qeydə alınmışdır. Son 5 ildə isə alimlərimizin "Web of Science" bazasına daxil olan məqalələrinin ölkə üzrə ümumi sayı 96 faiz, ali təhsil müəssisələrində isə 2,6 dəfə artmışdır. Əminliklə deyə bilərik ki, bu nəticələr ali təhsil müəssisələrimizin beynəlxalq reytingdə mövqelərini yaxşılaşdırmağa ciddi təkan verəcəkdir. Əldə olunan uğurlu nəticələr nəzərə alınaraq, 2018-ci ilin dekabrında Təhsil Nazirliyi ilə "Clarivate Analytics" şirkəti arasında 2019-2021-ci illəri əhatə edən yeni əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır.

Yeni təşəbbüslər, yeni hədəflər
Əldə edilmiş nailiyyətlərə yanaşı, təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasında nəzərdə tutulmuş hədəflər baxımından təhsil sistemi qarşısında bir sıra vəzifələr də durur. Onlardan bəzilərini diqqətə çatdırmaq istərdim.

Təcrübə göstərir ki, elmi-texnoloji tədqiqat, innovasiyalar və modernləşmə nəticəsində praktik bilik və bacarıqlarla zənginləşməyən, sifət nəzəri xarakter daşıyan təhsil öz fundamental əhəmiyyətini itirməkdədir. Bu baxımdan təhsil sahəsində işləyən rəhbər şəxslərin və təhsilverənlərin ailələrə sıx əməkdaşlığı olduqca vacibdir. Məktəb rəhbərləri üçün məktəb-əlaqə münasibətləri ilə bağlı təlimlər və maarifləndirilmə işinin təşkil, o cümlədən məzmun mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, eləcə də fəvqəladə hallar zamanı davranış kodeksinin müəyyənləşdirilməsi həyata keçiriləcək əsas tədbirlərdəndir. "Məktəbin dostu" layihəsinin əhatəliyyətinin növbəti tədris ilində təxminən 5 dəfə artırılaraq 150 məktəbə çatdırılması, psixoloji xidmətin təkmilləşdirilməsi, məktəblərdə psixoloji-öyrənmə mühitinin ölçülməsi və yaxşılaşdırılması ilə bağlı tədbirlərin təşkil də qarşıda duran hədəflərdəndir.

Müasir dövrün çağırışlarına uyğun olaraq dünyada təhsilin inkişaf tendensiyaları dəyişməkdədir. Həzmin sünü intellektual nüfuz etməkdədir. Cəmiyyət yeni sənaye və texnoloji inqilab ərəfasindəndir və gənc nəsli müasir dövrdən kəskin fərqlənəcək gələcək dövrə hazırlamaq üçün onlara yeni kompetensiyalar, ixtisaslar və peşələr verməlidir. Dövlət və özəl sektor, təhsil orqanları, təhsil müəssisələri və bütün cəmiyyət üzvləri bu məqsəd ətrafında cəmləşdirilməlidir. Yalnız birgə təşəbbüslər və fəaliyyətlər nəticəsində keyfiyyətli və rəqabətqabiliyyətli insan kapitalı formalaşdırmaq olacaqdır.

İnanıram ki, müasir dövrün çağırışlarına, təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasına və ölkəmizin inkişaf konsepsiyasına uyğun olaraq növbəti illərdə Azərbaycan təhsil keyfiyyət göstəricilərinə, əhatəliyyətinə və rəqabətqabiliyyətiliyinə görə aparıcı təhsil sistemlərindən birinə çevriləcəkdir.

Ceyhun BAYRAMOV, Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri

tım tendensiyası cari ildə təsdiq edilmiş qəbul planında da davam etdirilmiş, bəkalavriat səviyyəsinə qəbul planı 48506 nəfərə yüksəlmiş, yeni 6,4% artmışdır.

Ömək bazarında dəyişikliklər və ölkəmizin iqtisadi inkişaf strategiyası nəzərə alınaraq cari ildə bəkalavriat səviyyəsi üzrə ixtisasların yeni təsnifatı Nazirlər Kabinetini tərəfindən təsdiq olunmuş, ixtisasların sayı 175-dən 148-ə qədər azaldılmış, 70-ə yaxın ixtisas birləşdirilmiş və ya çırarılmış, təsnifata 46 yeni ixtisas əlavə edilmişdir.

Ali təhsil müəssisələri yeni idarəetmə modelinə keçir
Ali təhsil müəssisələrində idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi istiqamətində bir sıra addımlar atılmışdır. Ölkə prezidentinin sərəncamlarına əsasən, əvvəlki illərdə bəzi ali təhsil müəssisələrində publik hüquqi şəxs statusunu verilməsi həmin universitetlərdə hesabətliyin və istifadə rəqləmə prinsiplərinin tətbiqinə, akademik və maliyyə muxtariyyətinə əlverişli imkan yaratmışdır. Cari ildə Nazirlər Kabinetini tərəfindən təsdiq edilmiş yeni Nümunəvi Nizamnaməyə əsasən, bütün dövlət ali təhsil müəssisələri publik hüquqi şəxs statusu əldə etməklə qeyd edilən imkanlardan faydalanıla bilər.

Ali təhsilə imkanlarının genişləndirilməsi istiqamətində Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə Bakı şəhərində yerləşən ali məktəblərdə təhsil alan tələbələr üçün dövlət-özəl partnyorluq əsasında 100 faiz özəl sektorun vəsaiti hesabına 800 yerlik müasir yataqxana kompleksinin tikintisi başa çatdırılmışdır və istifadəyə hazırdır. Bu istiqamətdə təşəbbüslər növbəti illərdə də davam etdiriləcəkdir. Bununla yanaşı, dövlət xətti ilə cari ildə Gəncə, Lenkəran və Sumqayıt Dövlət universitetlərinin yataqxana binalarının əsaslı təmiri ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir.

Elmin inkişafı istiqamətində həyata keçirilən təşəbbüslər öz bəhrəsini verməkdədir. Dünyanın tanınmış elmi-analitik informasiya təminatçısı olan Clarivate Analytics şirkəti ilə səmərəli əməkdaşlıq nəticəsində "Web of Science" elmi platformasına 2018-ci ildə daxil olan məqalələrin sayına görə Azərbaycan ilk dəfə olaraq Cənbət Qafqaz ölkələri arasında birinci yerə yüksəlmiş, son məlumat əsasında, "Web of Science" elmi bazasında Azərbaycan üzrə 1450 elmi tədqiqat işi qeydə alınmışdır. Son 5 ildə isə alimlərimizin "Web of Science" bazasına daxil olan məqalələrinin ölkə üzrə ümumi sayı 96 faiz, ali təhsil müəssisələrində isə 2,6 dəfə artmışdır. Əminliklə deyə bilərik ki, bu nəticələr ali təhsil müəssisələrimizin beynəlxalq reytingdə mövqelərini yaxşılaşdırmağa ciddi təkan verəcəkdir. Əldə olunan uğurlu nəticələr nəzərə alınaraq, 2018-ci ilin dekabrında Təhsil Nazirliyi ilə "Clarivate Analytics" şirkəti arasında 2019-2021-ci illəri əhatə edən yeni əməkdaşlıq müqaviləsi imzalanmışdır.

Yeni təşəbbüslər, yeni hədəflər
Əldə edilmiş nailiyyətlərə yanaşı, təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasında nəzərdə tutulmuş hədəflər baxımından təhsil sistemi qarşısında bir sıra vəzifələr də durur. Onlardan bəzilərini diqqətə çatdırmaq istərdim.

Təcrübə göstərir ki, elmi-texnoloji tədqiqat, innovasiyalar və modernləşmə nəticəsində praktik bilik və bacarıql

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

Sarsılmaz müstəqilliyin bünövrəsinin qoyulduğu tarix

15 iyun Azərbaycanın əbədi müstəqilliyinin və müasir dövlətçiliyinin bünövrəsinin qoyulduğu gün kimi çağdaş tariximizə yazılıb. Xalqımız Milli Qurtuluş Gününi uca tutur və fərh hissi ilə qeyd edir. Çünki bu bizim dövlətçiliyimizi şərafətləndirən əlamətdar hadisədir. Milli Qurtuluş Günündən ötən 26 il də Azərbaycanın inkişaf və yüksəliş tarixidir.

Milli Məclisin deputatlarının fikirləri bu barədədir.

“Xalq-Heydər” birliyinin əzəmətli təntənəsi

Səttar MÖHBALİYEV,
Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri, Milli Məclisin deputatı:

26-cı ildönümünü qeyd etdiyimiz Milli Qurtuluş Günü tariximizin şanlı məqamı, müasir dövlətçilik salnaməmizinin isə ən şərəfli səhifəsidir. Çünki məhz bu gün Azərbaycanın müstəqilliyinin davamlılığını, dövlətçiliyinin müqəddəratını həll edən tarixi an idi.

Milli Qurtuluş Günü “xalq-Heydər” birliyinin əzəmətli təntənəsi kimi tarixə həkk olunub. Xalq üzvləşdiyi bütün təlatümlərdən, faciələrdən xilas yolu məhz Heydər Əliyev şəxsiyyətində görürdü. Bir lider kimi Heydər Əliyev də millət və dövlətin böhran və məşqətlərdən qurtuluşu üçün həyatını qurban verməyə hazır idi. Bu qarşılıqlı etimad, inam - xalq və lider birliyi dünyə tarixində əzəmətli faktlardır. Tariximiz 1980-ci illərdən sonra başlanan və indiyədək davam edən dövrünü diqqətlə araşdırsaq, Milli Qurtuluş Günü'nün əhəmiyyətini və əlahiddəliyini aydın dərk edərik.

Azərbaycanın müasir dövlətçilik tarixinin ən faciəli və qanlı-caldalı dövrünə çevrilən 1993-cü ilin iyun hadisələri, kəskinləşən siyasi və hərbi böhran AXC-Müsavat ittiqadlarının siyasi yarıtmazlığını məntiqli nəticəsi idi. Hələ Gəncə hadisələrinə qədər artıq ölkə idarəolunmaz vəziyyətə gəlib çıxmışdı, mərkəzləndirilmiş meylləri pik həddə çatmışdı. Hakimiyyətlik, anarxiya baş alıb gedirdi. İttifaqların bu cür itirilməsi vətəndaş müharibəsi və ölkənin parçalanması üçün zəmin yaratmışdı. Bir sözlə, Azərbaycanın bir dövlət kimi varlığına bərdəlik son qoyulmuşdu və AXC-Müsavat ittiqadları da buraxdığı kobud səhvlərə buna revac verirdi.

Respublikamızın başını təhlükələr aldığı həmin o günlərdə bütün nəzərlər ilk vaxtlardan Naxçıvana dikilmişdi. Çünki vəziyyəti təhlil edən hər kəs anlayırdı ki, məhz müdrik siyasətçi, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev bu çətinliklərin öhdəsindən gələ, xalq və dövlətə nicat bəxş edə bilər. O zaman Naxçıvan Ali Məclisinin Sədri kimi Heydər Əliyevin uğurlu siyasət yürütməsi, blokada vəziyyətində olan Naxçıvanda erməni təcavüzünün qarşısının qətiyyətlə alınması, Türkiyə və İrəvanı münasibətlərin yaradılması xalqın diqqətini cəlb edirdi. Ona görə ictimaiyyətin bütün nümayəndələrini təkidlə ulu öndəri Bakıya çağırı, ısrarla hakimiyyəti gəlişini tələb edirdilər. Amma ittiqad Heydər Əliyevin siyasətinə qarşı çıxır və muxtar respublikada hakimiyyət çevrilişini etməyə, ulu öndəri rəhbərlikdən uzaqlaşdırmağa çalışırdı. Ümumiyyətlə, müstəqilliyimizin ilk illərində Azərbaycan rəhbərlikdə bir-birini əvəzləyən şəxsiyyətli liderlərin hamısı Heydər Əliyev xalq arasındakı nüfuzundan qorxurdu.

Daim xalqı özünə arxa, kömək hesab edən Heydər Əliyev ona bəslənən ümidləri doğrultmaq üçün məhz həmin günlərdə ölkəni xilas etmək kimi böyük bir missiyanı öz üzərinə götürdü. Beləliklə, 1993-cü ilin iyununda Heydər Əliyev xalqın iradəsi və çağırışıyla siyasi hakimiyyəti qaydışı ölkədə yeni ab-hava yaratdı. Ulu öndərdəki əzmkarlıq, vətəndaş yangısı, tükənmiş enerji və sarsılmaz iradə bütün xalqda gələcəyə güclü inam formalaşdırdı.

1993-cü il iyun ayının 15-də Heydər Əliyevin Ali Sovetin Sədri seçilməsi Azərbaycan dövlətçiliyinin və müstəqilliyinin xilasına yol açan böyük siyasi hadisə kimi tarixə həkk olundu. Məhz Heydər Əliyev dövlətçiliyimizi, azadlığımızı

qorudu, xilas etdi və bu gün bizim müstəqil, demokratik, hüquqi dövlətdə yaşamaq arzumuzun real və dayanıqlı əsasları üzərində gerçəkləşməsi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır!

Onun Azərbaycana yenidən qaydışından sonra ölkəmizdə milli məfkürənin, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması və yüksəlişi, xalqın arzularının gerçəkləşməsi üçün gördüyü ən mühüm işlərdən biri də ictimai-siyasi qurumların inkişafı və fəallaşmasıdır. Azərbaycan həmkarlar ittiqatlarının müxtəlif siyasi qüvvələrin təsirindən qorunmasında, cəmiyyətdəki missiyasını yerinə yetirməsində ulu öndərin əvəzsiz rolu oldu. Bunların sayəsində həmkarlar ittiqatlarının uzun illər ərzində formalaşmış maddi-texniki bazasının dağıdılmasının qarşısı alındı, vətəndaş cəmiyyətinə yad olan inzibati-amirlik metodlarından imtina edildi, Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının demokratik idarəçilik prinsiplərinə əsaslanan fəaliyyətinə dəstək verildi.

Bu gün Azərbaycanın iqtisadi mövcudluğu ölkəni kimin tanıması, müxtəlif mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların qovuşduğu məkanda yerləşən ölkə olaraq beynəlxalq tədbirlərə evsahibliyi etməsi, regionun lider dövlətinə çevrilməsi, enerji təhlükəsizliyi məsələlərində söz sahibi kimi çıxış etməsi təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan düzgün siyasətə əsaslanır. Ulu öndərin siyasi kursunun, yaratdığı dövlətçilik ənənələrinin onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla və layiqli davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan sürətlə inkişaf edir, güclənir, qazandığı uğurlarla regionu qüdrətlir, aparıcı və əsas söz sahibi olan bir dövlət kimi nüfuzunu artırır. İlham Əliyev bu istiqamətdə gördüyü işləri dünyanın ən təcrübəli ekspertləri belə qeyri-adi istedadın, təkəllürün, gücün məhsulu kimi qiymətləndirirlər.

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları da ölkəmizin artan nüfuzuna uyğun olaraq dünya həmkarları hərəkatında sayılıb-seçilən təşkilatların səviyyəsinə yüksəlib. Təşkilatımızı beynəlxalq aləmdə, cəmiyyətimizdə nüfuzunu artırmada cəna bənləməyə Heydər Əliyevin müstəsna əhəmiyyətli töhfəsi hesab edilir.

Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycanın dövlətçiliyi, müstəqilliyi, dirçəlişi və inkişafı yolunda əvəzsiz xidmətlərinə görə daim ehtiramla xatırlanacaq, yad ediləcək. Milli Qurtuluş Günü ilə təməli qoyulan yüksəliş isə sürətlə davam edir. Prezident İlham Əliyev Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi istiqamətlə dövlətimizi yeni nailiyyətlərə doğru aparır.

Milli qürur günü

İqbal MƏMMƏDOV,
Milli Məclisin deputatı:

Müasir tariximizin böyük bir mərhələsi görkəmli dövlət xadimi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu öndərin adı xalqın simvoluna, əməlləri şəxsi hüner rəmzinə çevrilmiş, həyat və fəaliyyəti doğma xalq və torpağına məhəbbət, sədaqət meyarı olmuşdur. Təkbizolunmaz həqiqətdir ki, Heydər Əliyevin Azərbaycanda rəhbərliyə gəldiyi 1969-cu ildən başlanan və bu günlərdə 50-ci ildə tamam olacaq tarixi mərhələ haqlı olaraq ölkəmizin bütün sahələrində intibah dövrü kimi dəyərləndirilir.

Bu mərhələdə çox hadisələr baş verdi. Lakin əsas odur ki, hər dəfə Heydər Əliyevin görkəmli siyasətçi kimi müdrikliyinin, uzaqgörənliyinin, əsl dövlət xadimi olaraq dahiliyinin, qətiyyətinin, vətənpərvərliyinin şahidi olduq. İlk dəfə Azərbaycanın geridə qalmış ölkədən ittiqatçı qabaqcıl sırasına çıxaran Heydər Əliyev daha sonra itirilmək təhlükəsi qarşısında qalan müstəqilliyimizi qorudu, müasir Azərbaycan dövlətini qurdu.

1993-cü ilin gərgin iyun günləri xatirəmizdədir. Dönüb geriye baxanda ötən 26 ildə Azərbaycanın necə dəyişdiyini, sürətlə inkişaf etdiyini, müstəqilliyinin daha da möhkəmləndiyini, dünya birliyində özünə layiqli yer tutduğunu, regional və global miqyasda söz sahibinə, Cənubi Qafqazın liderinə çevrildiyini görürük. 1993-cü ilin iyununda ölkəmizin parçalanmaq, müstəqilliyimizin itirilmək təhlükəsi yaşadığı ərzində biz bugünkü möhtəşəm uğurlarımızın yaxın gələcəkdə olacağını təsəvvür belə edə bilməzdik. Amma bunlar baş

verdi, çünki 1993-cü ilin ağır-acılı iyun günlərində Azərbaycan xalqı ən doğru və ən müdrik seçimini edərək ulu öndər Heydər Əliyevə üz tutmuşdu.

İdarəçilik təcrübəsi olmayan AXC-Müsavat cütüylüyünün yarıtmaz fəaliyyəti 1993-cü ilin ortalarına doğru ölkədəki siyasi böhranı dərinləşdirmiş, hakimiyyətsizliyə və xaosa gətirib çıxarmışdı. Bununla yanaşı, cəbhədə erməni silahlı qüvvələrinin hücumlarını artırmaları, separatizm oluqca təhlükəli vəziyyət yaratmışdı. Azərbaycanın parçalanması, müstəqilliyimizin itirilməsi qaçılmaz idi. O dövrdə hakimiyyətdə olanlar ölkəni bu vəziyyətdən çıxarmaq ittiqadında deyildilər. Onların Heydər Əliyevə müraciətləri bu həqiqətin təsdiqi idi. Çünki artıq başa düşürdülər ki, yalnız Heydər Əliyev Azərbaycanı başının üstünə almış təhlükələrdən xilas edə bilər. Lakin Heydər Əliyev Naxçıvandan Bakıya yalnız və yalnız xalqının səsə səs verib gəlirdi.

1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyevin Azərbaycan Ali Sovetin Sədri seçilməsi məhz ulu öndərin xilaskarlığı missiyasına olan ümid və inamların göstəricisi idi. Həmin tarixi iclasda Heydər Əliyev ömrünün sonrakı hissəsini Azərbaycanca həsr edəcəyini bəyan etdi: “Azərbaycan Respublikasının bugünkü ağır, mürəkkəb və gərgin vəziyyətini tam məsuliyyətlə dərk edirik. Bu vəziyyəti öz üzərimə götürərək öz məsuliyyətimlə anlayıram və bunların hamısını rəhbər tutaraq əlimdən gələni edəcəyəm. Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi müasir tələblərə, dünyada gedən proseslərə bağlı olaraq təmin olunmalıdır. Bu sahədə mən çalışacağam və heç kəsə bəhsəsi olmasın ki, ömrümün sonrakı hissəsini harada olursa-olsun yalnız və yalnız Azərbaycan Respublikasının müstəqil dövlət kimi inkişaf etməsinə həsr edəcəyəm”.

Iyunun 15-dən sonra Azərbaycan ulu öndərin xilaskarlığı missiyası uğurla reallaşmağa başladı. Beləliklə, xalqımız özünün əsl müstəqilliyinə və dövlətçiliyinə 1993-cü ilin iyununda ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qaydışından sonra qovuşdu. O günlərdən 26 il ötür. Aradan keçən bu illər təkcə sözügedən qaydışı bəslənən ümidlərin özlünü doğrultması ilə yadda qalmaq deyil, həm də Azərbaycanın bugünkü inkişafının etibarli bünövrəsi qoyuldu. Heydər Əliyev tarixi qaydışı ilə xilaskarlığı missiyasını uğurla yerinə yetirdi.

Azərbaycan yalnız Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında ki tarixi xidmətlərinin mahiyyətini daha dərinləndirən anlayır. Çünki Azərbaycanın bir dövlət kimi ötürülməsi 26 ildə qazandığı bütün uğurların təməlinə Milli Qurtuluş Günündən etibarən Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf yolu dayanır. Bu gün xalqımız bu yolu Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gedərək yeni-yeni nailiyyətlərə imza atır.

bul olundu. Heydər Əliyevin hakimiyyətə qaydışından sonra yeni nəfz strategiyası hazırlanıb həyata keçirildi. Bu strategiyanın bəhrəsini hazırda ölkəmizin hər bir vətəndaşı öz gündəlik həyatında hiss edir. Azərbaycanın indiki sürətlə inkişafının strategiyası, bütün sahələrdə həyata keçirilən köklü islahatlar da öz başlanğıcı Milli Qurtuluşdan götürdü.

1993-cü ildən sonra cərəyan edən ictimai-siyasi, iqtisadi proseslər, bütün sahələrdə inkişaf doğru döndürülməsi ölkəmizdəki milli mənfəətlərimizi əldə rəhbər tutan xilaskar və qətiyyətli liderin, əsl siyasətçinin rəhbərlik etməsindən xəbar verirdi. O siyasətçidən ki, üzvləşdiyi çətinliklərə, məsələlərə, dövlət çevrilişi cəhdlərinə baxmayaraq, Azərbaycanı parçalanmadan, vətəndaş müharibəsi təhlükəsindən qurtardı.

Ümummilli liderin milli maraqlara əsaslanmaqla həyata keçirdiyi çoxşaxəli siyasət bu gün onun layiqli varisi - Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən inamla davam etdirilir. Möhtəm Prezidentin siyasi xəttinin hər bir aspektinə diqqət yetirməklə onun Azərbaycan dövlətçiliyinin inkişafına, ölkəmizin milli maraqlarının müdafiəsinə və iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsinə nə kimi töhfələr verdiyini görmək olar. Bu baxımdan Azərbaycanın son 16 ildə keçdiyi böyük inkişaf yolu göstərir ki, Heydər Əliyev siyasətçi kimi müdrikliyini, uzaqgörənliyini, müstəqilliyini yüksəlişinə xidmət edir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasət Azərbaycanı sürətlə inkişaf yoluna çıxarıb, beynəlxalq mövqelərini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirib.

Prezident İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu əsas hədəflərdən biri regionların yüksəlişidir. Lerik rayonunun yüksəlişi göstərir ki, Azərbaycanın ən ucaq rayonları da davamlı inkişaf edir. Bu mənada Milli Qurtuluş missiyasının əyani nəticəsi Lerik dövlətini bu gününün müqayisəsində real təsdiqini tapır. Yaxın keçmişimizdə Lerik ucaq ərazi kimi xatırlanırdı. İndi isə bütün sahələrdə inkişaf göz önündədir. Rayonda yeni yollar kəçilib, inzibati binalar, məktəblər, uşaq bağçaları, səhiyyə müəssisələri inşa edilib, bir sözlə, infrastruktur yenidən qurulub. Onlarca yaşayış məntəqəsi-nə qaz xətli kəçilib. Dünənə qədər dağ rayonu olan Lerik indi Azərbaycan yüksəliş, ölkəmizə turizm şöhrətini dünyaya tanıdan diyardır.

Aradan illər ötdükcə biz Heydər Əliyevin xalqımız qarşısında ki tarixi xidmətlərinin mahiyyətini daha dərinləndirən anlayır. Çünki Azərbaycanın bir dövlət kimi ötürülməsi 26 ildə qazandığı bütün uğurların təməlinə Milli Qurtuluş Günündən etibarən Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf yolu dayanır. Bu gün xalqımız bu yolu Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gedərək yeni-yeni nailiyyətlərə imza atır.

Dövlətçiliyimizi şərafətləndirən tarix

Nəsim MƏHƏMƏLİYEV,
Milli Məclisin deputatı:

Azərbaycan xalqı çox dahilər yetişdirib. Tarixdə hər birinin öz yeri olan dahi şəxsiyyətlərimizin misilsiz xidmətləri bizim qürur ittiqadımızdır. Milli dühələrimizin içində erməni xalqımıza qarşı qətiyyətli münasirə, hər yerdə yüksək qiymətləndirilir. Milli dühələrimizin içində erməni xalqımıza qarşı qətiyyətli münasirə, hər yerdə yüksək qiymətləndirilir. Milli dühələrimizin içində erməni xalqımıza qarşı qətiyyətli münasirə, hər yerdə yüksək qiymətləndirilir.

Təsədüfi deyil ki, məhz Heydər Əliyevin həyat yoluna nəzər saldıqda Azərbaycanın dünəni, bugünü, sabahı barədə fikir yürütmək olar. Bu dahi insan hələ sovet rejimində Azərbaycan və xalqımızın maraqları naminə mümkün olan bütün işləri görə bilmişdi. Və o illərdə Azərbaycan ittiqat fərkində qısa zamanda müasir iqtisadi potensiala malik olan respublikaya çevrildi. Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən əsrin 70-ci illərindən ələ bünövrə yaradıldı ki, onun möhkəm dayaqları üzərində gələcəkdə müstəqil Azərbaycanın qurulması, Azərbaycanın tamamilə yeni tarixinin əsasını qoyması labud idi. Reallıq da göstərir ki, sovet dövründə Heydər Əliyevin təşəbbüsünə əsaslanan işlər Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra nə qədər böyük əhəmiyyətə sahib oldu.

Sovet illərində olduğu kimi, müstəqillik dövründə də Heydər Əliyevin ölkə rəhbərliyinə gəlişini Azərbaycanın intibahın başlanğıcı kimi səciyləndirmək olar. 1993-cü ildə Azərbaycan dağılmaq, parçalanmaq təhlükəsi qarşısında qalanda, qarşada qanı axıdılacaq xalq ona müraciət etdi. Müstəqilliyimizin son dərəcə kövrək olduğu həmin dövrlərə nəzər saldıqda yaddaşımız yenidən təzələndi. Bir tərəfdən ölkədə cərəyan edən hakimiyyət çəkilmələri və bunun nəticəsi olaraq separatizm dalğasının genişlənməsi, cinayətkarlığın baş alıb gəlməsi, əziyyətin xalqımızın uzun müddət çəkəcəyi ağır fəsadlar törədən AXC-Müsavat liderləri 1993-cü ilin yayı ərzində tamamilə nüfuzdan düşmüş və xalqın böyük əksəriyyəti onlardan üz döndərmişdi.

Bütün bunlara baxmayaraq, AXC-Müsavat liderləri ölkədə dərinləşən böhrandan heç vaxt nəfəs çıxara bilmədilər. Hətta Heydər Əliyevin xalq arasında olan nüfuzunu qısqançlıqla qarşıladığından onu Naxçıvan Ali Məclisi rəhbəri vəzifəsindən uzaqlaşdırmaq barədə düşündürdülər. Baxmayaraq ki, böyük siyasətçi çətin məqamlarda iqtidara kömək əlini uzatmış

dı. Nəhayət, Gəncə hadisələrindən sonra dərinləşən hakimiyyət böhranı zamanı iqtidar nümayəndələri Heydər Əliyevin böyüklüyünü etiraf edərək vəziyyətdən çıxış yolunu ona üz tutmaqda gördülər.

Heydər Əliyev Bakıya vətəndaşların ona ünvanladığı müraciətləri nəzərə alıb gəldi. Çünki yaranmış vəziyyətdən çıxış arayan insanlar nicat yolunu yalnız Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qaydışında gördülər. Ölkədəki dərin böhrana yalnız ulu öndər son qoya bilərdi. Azərbaycan xalqı yalnız Heydər Əliyevə inanır və güvənirdi. Proseslərin sonrakı gedişatı xalqın nə qədər haqlı olduğunu və Heydər Əliyevə müraciət etməklə müdrik və tarixi qərar qəbul etdiyini göstərdi. Sonralar Heydər Əliyev bu barədə deyirdi: “1993-cü ilin iyun ayında Azərbaycanda böyük dövlət böhranı yaranmışdı. Azərbaycan dağılmaq istəyirdi, ovaxtı iqtidar ölkəni idarə edə bilmədi. Gəncədə toqquşma baş verdi, qan töküldü. Gəncədə başlayan hərəkat Azərbaycanın ərazisinin, demək olar ki, yarısından çoxunda hakimiyyəti öz əlinə aldı. Vaxtilə məni təqib edən, Naxçıvanda məni dəvirmək, mənə Azərbaycanı saxlamaq istəyən iqtidar belə bir zamanda ələcsiz qaldı və mənə müraciət etdi. Ancaq ondan əvvəl mənə müraciət edənlər bizim partiyanın üzvləri, Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinin nümayəndələri, ziyalılar oldu. Onlar məni yenidən Bakıya dəvət etdilər”.

O dövrün əsas problemlərindən biri də Gəncədə qiyam başlamışdı. Vətən xaini Ə.Hümbətov hərbi hissəni cəbhədən geri çəkərək Lənkərana aparmışdı. Bir tərəfdən isə sadəvəclilər fəallaşaraq siyasi tələblər irəli sürürdülər. On cəbhə isə siyasi çəkişmələr ucbatından açıq qalmış, erməni işğalçıları üçün əlverişli şərait yaranmışdı. Müasir dövrdə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyəti yenidən qaydışından sonra ölkədə gəlməli vəziyyətlərin sosial-iqtisadi və siyasi tədbirlər dövlətimizin möhkəmlənməsinə, dünya birliyinə inteqrasiya olunmasına və ölkəmizdə vətəndaşların maraq və məna-fələrinə cavab verən müasir hakimiyyətin qurulmasına yol açdı. Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanın gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilməsi üçün gəmişmiş yası və köklü islahatlara başlandı.

15 iyun Azərbaycanın tarixi prosesinin başlanğıcı tarixidir. Sonralar ölkənin əli qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzusu və istəklərini nəzərə alaraq Heydər Əliyevin hakimiyyəti qaydışı 15 iyun gününü əbədləşdirdi. 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü Milli Məclisin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 iyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarında deyilir: “Azərbaycan xalqının azadlığı, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyev ölkə xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qaytması, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəfli bir missiyanı həyata keçirməsi, “Ömrümün qalan hissəsini də xalqımıza qurban veririm” deyib meydan atılan böyük ürəkli vətən oğlunun öz xalqı, öz vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi”.

Həmin vaxtdan Azərbaycan xalqı 15 iyun gününü ən əziz bayramlarından biri kimi qeyd edir, Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunu başlanğıcı kimi dəyərləndirir və bu əlamətdar hadisəni məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlayır. Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtulacaq Heydər Əliyevin səyi ilə gələcəyə inamla baxan, öz sözünü deyən qüdrətli bir dövlətə çevrilir.

Bu gün Prezident İlham Əliyev ümummilli liderimizin siyasi dəstəyinə sadıq qalaraq müstəqil ölkəmizi inamla gələcəyə doğru aparır. Bu yolla gedən Azərbaycan dayandığı yüksəklik, inkişaf edir, nailiyyətlər əldə edir, uğurlar qazanır. Heydər Əliyev vaxtilə qətiyyətli bəyan etmişdi ki: “Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini ələndən ala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz”. Bu inam, bu qətiyyət Milli Qurtuluş Günündən mənasızdır. Bu, onu göstərir ki, nə qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev də olacaq, onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla irəliləyəcək.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin sukəni arxasında xalqın həmrəyliyinə təmin edə bilməyən qüdrətli lider yox idi. Həmin dövrdə Azərbaycan ərazilərinin işğalı, əhalinin gündən-günə ağırlaşan sosial vəziyyəti, ölkə daxilində gərginləşən siyasi vəziyyət, Azərbaycanın bu çətinliklərin qarşısını almaq, xalqı öz arxasına aparmaq ittiqadında olan rəhbərə ehtiyacı olduğunu şərtləndirdi. Cəmiyyətimizin bütün zümrələri tam əmin idi ki, müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və böhranlı vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə siyasətçi məhz Heydər Əliyevdir.

Ən əsası da odur ki, Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu siyasət hər addımda Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin dayaqlarını daha da möhkəmləndirir, əbədi, sarsılmaz və dönməz edib.

Azərbaycanın işıqlı gələcəyinin başlanğıcı

Kamran BAYRAMOV,
Milli Məclisin deputatı:

Milli Qurtuluş Günü böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik gündür. Ulu öndər, dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin 1993-cü il iyunun 15-də yenidən hakimiyyətə qaydışı ölkəmizin zəngin çoxşaxsli siyasi tarixinə möhtəşəm hadisə kimi yazıldı.

1991-ci il oktyabrın 18-də Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdi. Təəssüf ki, müstəqilliyin ilk illərində dövlətin sukəni arxasında xalqın həmrəyliyinə təmin edə bilməyən qüdrətli lider yox idi. Həmin dövrdə Azərbaycan ərazilərinin işğalı, əhalinin gündən-günə ağırlaşan sosial vəziyyəti, ölkə daxilində gərginləşən siyasi vəziyyət, Azərbaycanın bu çətinliklərin qarşısını almaq, xalqı öz arxasına aparmaq ittiqadında olan rəhbərə ehtiyacı olduğunu şərtləndirdi. Cəmiyyətimizin bütün zümrələri tam əmin idi ki, müstəqillik qazanmış ölkəni düşmüş olduğu ağır və böhranlı vəziyyətdən çıxarmağa qadir yeganə siyasətçi məhz Heydər Əliyevdir.

1993-cü ilin ortalarında daxili hakimiyyət böhranı daha da kəskinləşdi, bu dövrdə hakimiyyətdə olan qüvvələr şəxsiyyət əməlləri ilə ölkəmizin müstəqilliyini ciddi təhlükə altına qoydular. Yalnız həmin ilin iyun ayında xalqın təklifi tələbi ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyəti yenidən qaydışından sonra ölkədə gəlməli vəziyyətlərin sosial-iqtisadi və siyasi tədbirlər dövlətimizin möhkəmlənməsinə, dünya birliyinə inteqrasiya olunmasına və ölkəmizdə vətəndaşların maraq və məna-fələrinə cavab verən müasir hakimiyyətin qurulmasına yol açdı. Heydər Əliyevin yorulmaz fəaliyyəti sayəsində Azərbaycanın gələcəyə inamla baxan qüdrətli bir dövlətə çevrilməsi üçün gəmişmiş yası və köklü islahatlara başlandı.

15 iyun Azərbaycanın tarixi prosesinin başlanğıcı tarixidir. Sonralar ölkənin əli qanunvericilik orqanı xalqın ən müxtəlif təbəqələrinin arzusu və istəklərini nəzərə alaraq Heydər Əliyevin hakimiyyəti qaydışı 15 iyun gününü əbədləşdirdi. 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü Milli Məclisin qərarı ilə 1997-ci ilin 27 iyununda rəsmiləşdirildi. Milli Məclisin həmin tarixi qərarında deyilir: “Azərbaycan xalqının azadlığı, müstəqil dövlətçiliyinin müqəddəratının həll edildiyi ən ağır günlərdə Heydər Əliyev ölkə xalqının iradəsinə tabe olaraq ölkə rəhbərliyinə qaytması, əslində, onun müstəqil Azərbaycan Respublikasını, Azərbaycan xalqını, milli azadlıq hərəkatında qazanılmış tarixi nailiyyətləri məhv olmaqdan xilas etmək kimi çox çətin və şərəfli bir missiyanı həyata keçirməsi, “Ömrümün qalan hissəsini də xalqımıza qurban veririm” deyib meydan atılan böyük ürəkli vətən oğlunun öz xalqı, öz vətəni qarşısında misilsiz fədakarlığı idi”.

Həmin vaxtdan Azərbaycan xalqı 15 iyun gününü ən əziz bayramlarından biri kimi qeyd edir, Azərbaycan dövlətinin qurtuluşunu başlanğıcı kimi dəyərləndirir və bu əlamətdar hadisəni məhz Heydər Əliyevin adı ilə bağlayır. Azərbaycan məhv olmaq təhlükəsindən qurtulacaq Heydər Əliyevin səyi ilə gələcəyə inamla baxan, öz sözünü deyən qüdrətli bir dövlətə çevrilir.

Bu gün Prezident İlham Əliyev ümummilli liderimizin siyasi dəstəyinə sadıq qalaraq müstəqil ölkəmizi inamla gələcəyə doğru aparır. Bu yolla gedən Azərbaycan dayandığı yüksəklik, inkişaf edir, nailiyyətlər əldə edir, uğurlar qazanır. Heydər Əliyev vaxtilə qətiyyətli bəyan etmişdi ki: “Heç bir qüvvə Azərbaycanın müstəqilliyini ələndən ala bilməz. Bundan sonra heç bir qüvvə Azərbaycan dövlətçiliyini məhv edə bilməz”. Bu inam, bu qətiyyət Milli Qurtuluş Günündən mənasızdır. Bu, onu göstərir ki, nə qədər Azərbaycan var, Heydər Əliyev də olacaq, onun ideya və əməlləri yaşayacaq, bizi daim doğru yolla irəliləyəcək.

Rəşad CƏFƏRLİ,
“Azərbaycan”

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, MÜSTƏQİL SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993

2019

Əvvəlki 1-ci səh.

1993-cü ilin iyununda xalqın təkidli tələbi ilə Bakıya qayıdan Heydər Əliyev yorulmaq bilmədən, qətiyyətlə və böyük bacarıqla Azərbaycanın başı üstünü almış vətəndaş müharibəsi alovunu söndürmüş, ölkədə baş alıb gedən qanunsuz silahlı dəstələr zərərsizləşdirilmişdir. İctimai-siyasi sabitliyin tam bərpasına, qanunçuluğu və hüquq qaydalarının möhkəmləndirilməsinə, cəbhə bölgəsində atəşə rejiminə nail olmuş, habelə demokratik inkişaf kursu ilə uzlaşan sosial-iqtisadi siyasət strategiyasını ortaya qoymuşdur. Ulu öndər bir ictimai-iqtisadi formasiyadan digərinə keçid dövründə respublikanın qarşısında duran strateji vəzifə və hədəfləri düzgün müəyyənləşdirməklə, dünyanın sənəqçilik dövlətlərinin təcrübəsində sənəqçilik uğurları qırxmış, müsbət nəticələri sübut olunmuş inkişaf kursunun Azərbaycanı gerçəkləşdirən adekvat modelini yaratmışdır.

Sosialyönümlü bazar iqtisadiyyatı

Ümummilli lider mərkəzi planlaşdırma və bölgü sistemindən sərbəst bazar münasibətlərinə əsaslanan iqtisadi modelə keçid prosesinin azmənatlı təbəqənin maraqlarına toxunması üçün dövlət büdcəsində sosial müdafiə tədbirlərinə geniş yer ayrılmasını da təmin etmişdir. Həmin dövrə respublikanın məhdud maliyyə imkanları və zəif büdcəsi ilə qarşıya qoyulmuş strateji məqsədlərin yaxın gələcəkdə reallaşdırılmasının qeyri-mümkünlüyünü nəzərə alan, sosial-iqtisadi inkişaf prosesində xarici kapital və sərmayə amilinin təkanverici rolunu düzgün olaraq ödəmək Heydər Əliyev xarici şirkətlər ilə Xəzər Azərbaycan sektorunda zəngin neft ehtiyatlarının mənbəsinə çevrilməsi nəzərdə tutulan müqavilələrin imzalanmasına da vacib məsələ kimi yanaşmışdır. İqtisadi inkişafın sürətləndirilməsinin, səmərəli sosial-iqtisadi islahatların aparılmasının, investisiya layihələrinin həyata keçirilməsinin ümde şərhi kimi müstəqil Azərbaycanı yeni neft strategiyası işlənilib-hazırlanmış, 1994-cü ildən etibarən mərhələlərə həyata keçirilmişdir.

Ümummilli lider respublika iqtisadiyyatının keyfiyyətə yeni mərhələsində meh əzəli sektor sosial-iqtisadi inkişafın başlıca təminatçısı kimi dəyərləndirmiş, güclü sahibkarlar təbəqəsinin formalaşmasına, onların cəmiyyətdəki mövqelərinin güclənməsinə çalışmışdır. 1997-2003-cü illərdə respublikada sahibkarlığın inkişafı üçün zəruri maliyyə təminatı yaradılmış, sünü məsələləri aradan qaldırılması üçün müqəmməl qanunvericilik bazası formalaşdırılmış, fəaliyyətini bəzə nüvü ilə məşğul olanların hərərəfli stimullaşdırılması məsələsi diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

1998-ci ildə keçirilmiş prezident seçkilərində ümummilli liderin vəkil olmuş şəxs kimi dəyərlənən ki, həmin dövrdə investisiyaların təşviqi üçün respublikada daha münbit şərait yaratmaq, daxili və xarici sərmayəni stimullaşdırmaq səmərəli metodlardan istifadə etmək, xarici kapital qoyuluşunu başlıca istiqamətini regionların, qeyri-neft sektorunun inkişafına yönəltmək, habelə maddiləşən işğırda fəallığı gücləndirmək üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilmişdir. Dövlət sahibkar münasibətlərinin institusional

laşdırılması, daha səmərəli və çevik mexanizmlər əsasında qurulması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Sahibkarlar Şurasını yaradılması da mühüm addımlardan biri olaraq biznes mühitinin liberallaşmasına öz müsbət təsirini göstərmişdir.

Ümumiyyətlə, 1993-2003-cü illərdə ölkədə həyata keçirilən siyasət iqtisadi islahatların və inkişafın mahiyyət etibarilə yeni - Azərbaycan modelinin formalaşmasına zəmin yaratmışdır. Son 15 ildə tam şəkildə formalaşan və dünyada tanınan bu modelin fərqləndirici xüsusiyyətini isə inkişaf üzrə müəyyən olunmuş istiqamətlərin sahəvi proqramlarla əlaqələndirilməsi, iqtisadi inkişafın obyektiv qanunauyğunluqlarına nəzərə alın, gələcəyə hesablanmış və cəsarətliliyi qəbul olunmuş, sosialyönümlülüğün gözənilməsi, milli mentalitetin nəzərə alınması və müntəzəli dünya təcrübəsinə arxalanması təşkil etmişdir.

2003-cü ildən ümummilli liderin siyasətini uğurla həyata keçirən və yeni çağırışları zənginləşdirən möhtərəm Prezident İlham Əliyevin son 15 ildə həyata keçirdiyi siyasət Azərbaycanı regionda ən sürətlə inkişaf edən, məqsədlərinə doğru inamla irəliləyən dövlətə çevirmişdir. Dövlət başçısının bəyan etdiyi kimi, "ikinci belə ölkə tapılmaz ki, qısa müddət ərzində iqtisadiyyatı üç dəfədən çox artırıb və bütün başqa statistik göstəricilərdə ən yüksək səviyyədə olsun. Hər bir ölkə üçün bu, nümünə ola bilər".

Son 15 ildə iqtisadi inkişaf göstəriciləri ilə dünyanı heyretləndirən, 2025-ci ilədək istehsal etdiyi ümumi daxili məhsul 2 dəfə artırıq, inkişaf etmiş dövlətlər sırasına yüksəlmək niyyətini bəyan edən Azərbaycan bu istiqamətdə sistemli tədbirlər həyata keçirir. Dövlət başçısı İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə son illərdə ölkədə işsizlik probleminin həlli, yeni sosial infrastruktur obyektlərinin - təhsil, mədəniyyət, səhiyyə, rabitə müəssisələrinin istifadəyə verilməsi, yeni yolların, su, qaz, elektrik, rabitə xətlərinin çəkilişi "Azərbaycan 2020: Gələcəyə barış" İnkişaf Konsepsiyası və Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə strateji yol xəritələrindən irəli gələn hədəflərin reallaşdırılması üçün yaxşı imkanlar açıq. Regional inkişafı xidmət edən proqramların həyata keçirilməsi, sənayeləşmə prosesinin sürətləndirilməsi və sahibkarlığın dinamik inkişafı diqqət mərkəzindədir.

Modernləşmə azad sahibkarlığın inkişafından keçir

Keyfiyyətə yeni mərhələdə, eyni zamanda, Azərbaycanın modernləşməsi mərhələsi uğurla başa çatdırılmışdır. Şübhəsiz, modernləşmə deklardə, kosmetik deyil, keyfiyyətə təkmilləşdirilmə, iqtisadiyyatın xarakterinin mahiyyətə dəyişdirilməsini başa düşmək lazımdır. Bu, ilk növbədə, iqtisadiyyatı bazar prinsiplərinə keçirməkdən, sərbəhürkratik nəzərdən xilas etməkdən, sərmayə mühitini yaxşılaşdırmaqdan, büdcə siyasətini sağlamlaşdırmaqdan ibarətdir. Eyni zamanda, cəmiyyətin varlı və yoxsul təbəqələri arasında aralıq mövqə tutan orta sinfin yaradılması üçün dövlətin məqsədyönlü sayırları olmadan modernləşmə mümkün deyil.

Demokratik inkişaf və modernləşmə yalnız yüksək maddi rifah şəraitində özünə möhkəm ictimai dayaqlar tapır. Təsədüfi deyildir ki, Prezident

Milli Qurtuluş və davamlı inkişaf yolunun başlanğıcı

cənab İlham Əliyevin fəaliyyətində iqtisadiyyat həyata keçirilən islahatların əsas ağırlıq mərkəzini, nüvəsini təşkil etmişdir. Dövlət başçısının iqtisadi siyasəti nəticəsində son illər vətəndaşların yaşayış tərzində, sosial rifah halında özünü qabarıq göstərməyə başlayan müsbət keyfiyyət dəyişiklikləri, hər bir hüquqi dövlətdə ictimai-siyasi sabitliyin başlıca təminatçısı sayılan orta təbəqənin - milli sahibkarlar ordusunun mövqelərinin ildən-ilə möhkəmlənməsi ümumbəşəri xarakter daşıyan demokratik-hüquqi normaların ictimai rəyde düzgün dərk olunmasına, qavranılmasına və qiymətləndirilməsinə əlverişli şərait formalaşdırır. Orta burjuazianın formalaşması cəmiyyətdə ictimai-siyasi sabitliyin daha da möhkəmlənməsi və ictimai münasibətlər sisteminin sivil məcrada tənzimlənməsi, situasiyanın səmərəli idarə olunması, inkişafın dayanıqlı və davamlı olması baxımından son dərəcə mühüm amillərdir.

Son 15 ildə Azərbaycanda həyata keçirilən islahatların insan və vətəndaş amilinin yüksəlişinə xidmət etdiyini xüsusi vurğulamağa ehtiyac yoxdur. Respublikanın iqtisadi cəhətdən inkişaf etmiş dövlətə çevrilməsi məqsədinin özü də, ilk növbədə, ölkə vətəndaşlarının sosial rifah səviyyəsinin yüksəldilməsinə hesablanmışdır. Üstəlik, sosialyönümlülük respublikanın milli iqtisadi inkişaf modelinin əsas xüsusiyyətlərindən biridir. Bu baxımdan Azərbaycanın inkişaf modeli işveç modelinə daha yaxındır. İşveç modelində sosial siyasət vacib yer tutur və işçi qüvvəsinin (əsasən yüksək ixtisaslı) təkrar istehsalı üçün qismən normal şəraitin yaradılması təmin etmək, sosial gərginliyin azaldılması, sınıf antoqonizmi və münaqişələrin neytrallaşdırılmasında mühüm rol oynayıb.

Ümumiyyətlə, müasir dövrdə sosial ədalət meyranı rəhbər tutan hər bir dövlətin qarşıya qoyduğu ən ali məqsəd vətəndaş amilinin tərəqqisi, insanlar üçün maksimum firavan yaşayış şəraitinin təmin edilməsidir. Neft gəlirlərinin iqtisadiyyatın vacib sahələrinə, xüsusən də qeyri-neft sektoruna, istehsal sahibkarlığına yönəldilməsi, yeni müəssisələrin açılması yəni işsizlik probleminin aradan qaldırılması, bir sözlə, əhalinin sosial müdafiə tədbirlərinin gücləndirilməsi Azərbaycanda həyata keçirilən sosialyönümlü iqtisadi siyasətin ən xətini təşkil edir. Dövlət başçısı iqtisadi inkişafa yalnız neft amili hesabına nail olmağı məqbul saymayıraq tarazlı və davamlı inkişafı naminə qeyri-neft sektoruna xüsusi diqqət yetirilməsinin vacibliyini öne çəkir.

Qeyri-neft sektorunda müşahidə edilən yüksək artım tempi hökumətin ortamüddətli perspektivdə qarşıya qoyduğu strateji hədəflərə əsaslanaraq, ilk növbədə, makroiqtisadi sabitlik amili ilə şərtlənir. Nazirlər Kabinetinin 2019-cu ilin birinci rübünün sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrin müzakirəsinə həsr olunmuş iclası respublikamızın dinamik inkişaf yolunda olduğunu təsdiqləmişdir. İclasda seçilən statistik rəqəmlər dövlət başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən islahatların səmərəliliyini və insan amilinin yüksəlişinə xidmət etdiyini bir daha göstərir. Hesabat dövründə dövlət büdcəsində vergi və gömrük orqanlarının xəttinə 200 milyon manatdan çox əlavə vəsait toplanmış, ümumi daxili məhsul 3 faiz, sənayə istehsalı 4,4 faiz, qeyri-neft sektorunda sənayə istehsalı 15,6 faiz artmışdır. Hesabat dövründə kənd təsərrüfatının 3,6 faiz, əhalinin gəlirlərinin 5,5 faiz artması, inflyasiyanın aşağı həddə - 2,1 faiz civarında olması, ölkə iqtisadiyyatına 2,8 milyard dollar sərmayənin qoyulması inkişafıdakı pozitiv dinamikanın əyani göstəriciləri kimi qeyd olunmalıdır.

Ölkə rəhbərinin 2019-cu il 29 yanvar tarixli fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası regionların 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət Programı" regionların, o cümlədən qeyri-neft sektorunun inkişafı sahəsində 2004-cü ildən başlanmış tədbirlərin uğurlu davamına təminat yaradır. Dövlət Programı ölkədə makroiqtisadi sabitliyin təmin olunması, regionlarda sahibkarlıq fəaliyyətinin genişləndirilməsi, yeni müəssisə və iş yerlərinin yaradılması, irimiqyaslı infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi, kommunal xidmətlərin səviyyəsinin yüksəldilməsi, əhalinin rifah halının daha da yaxşılaşdırılması və yoxsulluq səviyyəsinin azaldılması kimi prioritetləri özündə ehtiva edir.

Ümumilikdə, dövlət proqramlarının icra olunduğu 2004-2018-ci illər ərzində ümumi daxili məhsul 3,3 dəfə, o cümlədən qeyri-neft sektoru üzrə 2,8 dəfə, sənayə üzrə 2,6 dəfə, kənd təsərrüfatı üzrə 1,7 dəfə artmışdır. Bu müddətdə həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində ölkədə 1,5 milyonu daimi olmaqla 2 milyondan çox yeni iş yeri, 100 mindən çox müəssisə yaradılmış, işsizlik 5 faizə, yoxsulluq səviyyəsi isə 5,1 faizə enmişdir.

Son illər ölkəmdə sahibkarlıq subyektlərinin dövlət qeydiyyatının sadələşdirilməsi, bu sahədə müasir informasiya kommunikasiyalarının müntəzəli yeniliklərinin tətbiqi istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilmiş, e-xidmətlərin geniş tətbiqi biznes mühitinin yaxşılaşdırılmasına şərait yaratmışdır. Ölkə rəhbərinin 2014-cü il 3 mart tarixli "Sahibkarlığın inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" fərmanı isə bu sahədə ötən illərdən başlanmış islahatların müntəzəli davamını təmin etmişdir. Fərman Azərbaycanda biznes mühitinin daha da yaxşılaşdırılması və ən qabaqcıl təcrübələrin əsasında təkmilləşdirilməsi istiqamətində mühüm tədbirlərin həyata keçirilməsinə, sahibkarlığın inkişafına geniş imkanlar açmışdır.

Bu və digər faktlar göstərir ki, ölkədə bazar iqtisadiyyatı prinsiplərinin cəmiyyətdə möhkəm dayaq tapması, iqtisadiyyatın liberallaşdırılması sosial himayeyə ehtiyacı olan vətəndaşların maraqları ilə qətiyyətlə ziddiyyət gəlmir. Öksinə, əldə edilən dividendlər insanların sosial problemlərinin həllinə, vətəndaşların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilir. 2018-ci ilin 11 aprel seçkilərindən sonra sosialyönümlü islahatlarla keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanması, xüsusən də bu ilin əvvəlindən başlayaraq əhalinin azadlıq və imtiyazlı təbəqələrinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsinə xidmət edən kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi Azərbaycanın "sosial dövlət" konsepsiyasına sadıqlıqının bariz göstəricisidir.

Yürüdümlən uğurlu iqtisadi siyasət - çevik və şəffaf vergi-gömrük islahatları nəticəsində son aylarda ölkəmizin maliyyə imkanlarının daha da artması ilə paralel dövlət başçısı uğurlu sosial islahatlar paketinin reallaşdırılmasını təmin etmişdir. Qeyd etmək lazımdır ki, bu prosesin əyani təzahürü olaraq, əhalinin sağlamlığı naminə 2020-ci ildən bütün ölkədə icbari tibbi sığorta sisteminin tətbiqi nəzərdə tutulmuşdur. Bundan əlavə, işsizlikdən Sığorta Fondunun yaradılması, məşğulluq strategiyasının qəbulu, ünvanlı sosial yardımın əhatə dairəsinin genişləndirilməsi, özünüməşğulluq proqramlarının təmin edilməsi sosial islahatların mühüm tərkib hissəsidir.

Son aylarda Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün müdafiəsi zamanı şəhid olmuş insanların ailələrinə 11 min manat məbləğində birləhlik ödənişi edilmiş, minimum əməkhaqqı, sosial müavinət, pensiya və tələbə təqaüdləri artırılmış, zəlzələdən ciddi zərər çəkmiş vətəndaşlar üçün evlərin inşasına başlanılmış, devalvasiya nəticəsində banklara borcu yaranmış vətəndaşların borcları müəyyən şərtlər civarında kompensasiya edilmiş, yanğından zərər çəkmiş sahibkarlara kompensasiya ödənilmiş, mavi yanacaq görə nəzərdə tutulmuş limit artırılmışdır. Bu və digər sosialyönümlü addımlar da vətəndaş tərəfindən rəğbətlə qarşılanır.

Qazanılan uğurlar Azərbaycanın ən iri sənayə səhərlərindən olan Sumqayıtda da qabarıq hiss olunur. Bu gün Bakı ilə yanaşı, paytaxta məsafə baxımından o qədər də uzaqda yerləşməyən Sumqayıt şəhərinin də son illərdə əsaslı şəkildə müasirləşdiyini qeyd etmək olar. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev şəhərin respublikanın iqtisadi və ictimai-mənəvi həyatında rolunu yüksək dəyərləndirir, onun paytaxta bərabər səviyyədə inkişafı üçün bütün zəruri tədbirləri həyata keçirir. Nəticədə respublikanın və paytaxtın bütün güşələrində müşahidə edilən abadiyyət, tərəqqi və yüksəliş təxmin gəncər şəhəri kimi tanınmış Sumqayıt şəhərində də özünü qabarıq göstərir. Xüsusilə şəhər rəhbərliyinin qısa zaman çərçivəsində əldə etdiyi uğurlar - inkişafın əsasını müəyyən edən idarəetmənin elmi əsaslarla düzgün təşkilatlanması istər funksional, istərsə də situasiyaların səmərəli idarə olunması baxımından düzgün istiqamətləndirilib və qarşıya qoyulan vəzifələrin icrasına imkan yaradır.

Heydər Əliyev ideyalarını yaşadan fond

Əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və son 15 ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən tərəqqi və inkişaf kursunun həyata keçirilməsində ulu öndərin adı daşıyan fondun müstəsna xidmətləri də xüsusi qeyd etmək lazımdır. Yarandığı gündən dahi öndərin mərhəmət, necibliy və yüksək humanizmə əsaslanan, saf idealların ictimai şüurda möhkəmlənməsinə cəhələn, millətün gələcəyi naminə bir sıra strateji əhəmiyyətli layihələri inamla həyata keçirən Heydər Əliyev Fondu son 15 ildəki fəaliyyəti ilə Azərbaycan cəmiyyətində bir çox insanların ümid yerinə çevrilmişdir.

2019-cu ilin mayında fəaliyyətə başlayan, yaranmasının 15 ili tamam olan Heydər Əliyev Fondunun çoxşəxli fəaliyyəti vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının yüksək səviyyədə təminatına, milli genofondun qorunmasına, fərqli sivilizasiyaların dialoquna, keçmişlə gələcək arasında mənəvi körpünün salınmasına, sülh və tərəqqiyə xidmət edən müntəzəli, sağlam ideyaların təbliğinə yönəlməlidir. Qarşıya qoyduğu bu kimi xeyirxah məqsədlərə mərhəmət, necibliy və yüksək humanizmə əsaslanan, saf idealların ictimai şüurda möhkəmlənməsinə cəhələn, millətün gələcəyi naminə bir sıra strateji əhəmiyyətli layihələri inamla həyata keçirən Heydər Əliyev Fondu son 15 ildə nainki respublikada, eləcə də beynəlxalq aləmdə böyük nüfuz və etimad qazanmışdır.

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın qarşıya qoyduğu xeyirxah missiya yoxlanı ayağa qaldırmaq, köməksizə əl tutmaq, qarəsizdə ümid yaratmaq, bir sözlə, insanlara səmimi diqqət və yaqğı istəyindən qaynaqlanır.

Prezident İlham Əliyev ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 96-cı ildönümünə və Heydər Əliyev Fondunun yaradılmasının 15 illiyinə həsr olunmuş təntənəli mərasimə demisdir. "On beş il bundan əvvəl fond yaradıldı və bu illər ərzində bir çox sahələrdə - mədəniyyət, incəsənət, təhsil və digər sahələrdə çox böyük işlər görüldü. Təhsil sahəsində dəyə bilərəm ki, fondun təşəbbüsü ilə başlanmış "Yeni-ləşən Azərbaycana yeni məktəb" proqramı ölkə miqyasında geniş vüsət aldı və ondan sonra dövlət xətti ilə 3 min 200-dən çox məktəb tikildi, təmir edildi. Fond səhiyyə sahəsində çox böyük işlər görür və bir çox hallarda bu işlər həyata keçirilməyə imkan verir. Yeni icad edilmiş bəlkə də məlum deyil ki, ne qədər böyük işlər görüldü, ne qədər insana kömək göstərildi, ne qədər insanı - uşağı, xəstəni fondun xətti ilə aparılan müalicə normal həyata qaytarıb. Fondun çoxşəxli fəaliyyəti Azərbaycanı dünyada tanıdır. Fondun dünya miqyasında çox böyük hörməti var. Azərbaycan realitiyinin dünyaya çatdırılması istiqamətində - bizim musiqimizi, xalçaçılıq sənətini, muğam sənətini, digər mədəniyyət iclirlərimizi dünyaya çatdırmaq, təqdim etmək üçün fond çox böyük işlər görür. Kitablar çap olunur, dsktlar hazırlanır, serqilər, elmi-praktik konfranslar, simpoziumlar keçirilir. Mən fondun əməkdaşlarını əldə edilmiş uğurlar münasibətilə təbrik edirəm və eyni zamanda, bildirmək istəyirəm ki, fond ulu öndərin siyasət irsini təbliğ etmək üçün də böyük işlər görür".

Heydər Əliyev Fondu Azərbaycanın mədəniyyət diplomatiyasını müntəşkil, sistemli, təşkilatlaşmış, müasir dövrün çağırışlarına uyğun, ən əsası, təkə lokal çərçivədə deyil, global miqyasda həyata keçirən ilk və ən böyük təşkilatdır. Bu mənada fondun fəaliyyətini bir çoxları Almanıyanın Höte İnstitutu və ya Böyük Britaniyanın Britaniya Şurası kimi təşkilatlarla müqayisə edir. Adı keçilən qurumlar kimi, bu fond da təkə Azərbaycan deyil, Şərç dünyasının mühüm simvollarından birinə, milli dəyərlərin əsas təbliğatçısına çevrilmişdir. Fond yarandığı vaxtdan bəri digər sahələrdəki nailiyyətləri ilə yanaşı, bütün dünyada mədəniyyət diplomatiyasının da müntəşkil örnəyini yaradır.

Heydər Əliyev Fondunun başlıca məramlarından biri ulu öndərin məna və ideallarının öyrənilməsi və təbliğidir. Bir çox tədqiqatçılar bu məqsədi fondun mədəniyyət diplomatiyası sahəsindəki novatorluğu kimi qiymətləndirirlər: Fond xalqı mədəni və mənəvi dəyərlərini özündə təccəsümləndirən bir çoxşəxsiyyətli təbliğ etməklə, əslində, bütünlükdə Azərbaycan

xalqının dəyərlərini təbliğ edir. Çünki Heydər Əliyev ele bir şəxsiyyətdir ki, Azərbaycan xalqının bütün mədəni dəyərlərini öz şəxsiyyətində və fəaliyyətində əks etdirir. Buna görə də Heydər Əliyev şəxsiyyətini təbliğ etmək eyni dərəcədə Azərbaycan mədəniyyətini təbliğ etməkdir, onu dünyada tanıdırmaq və beləliklə, xalqın öz liderinə olan beynəlxalq rəğbət və ehtiramdan ölkənin dünya birliyinə inteqrasiyasında və Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında bəhrələnmək deməkdir.

Müasir dünyanın insanı kifayət qədər realist və pragmatik olduğundan həyata keçməyə ideyalarla, şüurlarla onun diqqətini uzun müddət hansısa məsələlərə cəlb etmək, düşüncəsini, fəaliyyətini yönləndirmək mümkün deyil. Bu mənada ən cəlbədiç ideyalarla da sadəcə müzakirələr səviyyəsində saxlamaqla qısa müddətdə gözden salmaq olar. Çünki insanlar real iş və nəticə daha çox maraqlanırlar. Heydər Əliyev Fondunun 15 illik fəaliyyətinin diqqətçəkən uğuru da ondadır ki, təşkilat ictimai fəaliyyətə müstəvisinə irəli sürdüüyü ideyaların real icra mexanizmləri ilə birgə qədam qoymuşdur. Fond özünü Azərbaycan cəmiyyətinə fəaliyyətinin başlanğıc mərhələləri üzrə müəyyən etdiyi tədbirlərin real nəticələri ilə təqdim edə bilmişdir. Ölkə vətəndaşları təşkilatın məqsədi, məramı barədə hər hansı yazılı proqramlardan, mətbu materiallardan deyil, fondun real fəaliyyət istiqamətlərindən, gördüyü işlərin mahiyyətindən öyrənmişdir. Bütün bunlar isə, bir qədər geniş çəvrədə götürsək, dünyada Azərbaycana bağlı hər kəsin Heydər Əliyev Fonduna, təşkilatın rəhbəri Mehriban xanım Əliyevaya dərin rəğbətini, dəstəyini qazandırmışdır. Beləliklə, Azərbaycanın sabahı naminə addım-addım reallaşdırılan strateji əhəmiyyətli layihələr Heydər Əliyev Fondu Azərbaycanın milli dövlətçilik tarixinə ən parlaq faktlardan biri kimi daxil etmişdir.

Heydər Əliyev Fondunun qarşıya qoyduğu məqsədləri incələyərkən aydın görünür ki, əslində onların heç biri əlahiddə səciyyə daşmır. Bu məqsədlərin hər biri Azərbaycanı qəlbən sevən bütün fərdlərin arzularıdır. Sadəcə, hər hansı fərd bu arzuların məqsədə çevirərək qarşıya qoymaq, onların reallaşmasına nail olmaq gücündə deyildir. Lakin fərdi güclər birlişəndə, ümumun gücü qarşıya qoyulmuş hədəflərə doğru istiqamətləndirən məqsədlər reallaşır. Bu mənada Heydər Əliyev Fondu fərdlərin arzularını kiçik güclərlə, bütünlükdə o ələ prosesə töhfə vermək arzusunda olanların sırasından gələcəyə genişlənməkə davam etdir. Bu yolda addımlayan hər kəs Heydər Əliyev Fondunun himnində ölkənin gələcəyinə, özünün, ailəsinin, övladlarının sabahına töhfə verdiyinin fərqlindədir.

Fond ictimai təşkilat kimi cəmiyyət həyatında feal rol oynamağa yanaşı, həm də onun potensialına, hərətfəli dəstəyinə güvənir; həmlikir və əqiddə yoldaşlarını bir araya gətirərək ümumi səyi, fəaliyyəti lazımi məcraya yönəldir. Əgər fondun müxtəlif sahələrdə həyata keçirdiyi layihələrə nəzər salsaq, etibarli tərəfdaşların ümumi işdə böyük payının şahidi olarıq. Bu da təbii bir şeydir - çünki Heydər Əliyev Fondu fəaliyyətini xeyirxah insanların dəstəyinə arxalanaraq həyata keçirir.

Xeyriyyəçilik missiyası

Fondun ilk gündən cəmiyyətə aşılamaq istədiyi mühüm dəyərlərdən biri də xeyriyyəçiliklə bağlıdır. Fondun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevə hesab edir ki, xeyriyyəçilik in-

sani münasibətlərin son dərəcə inco, nəzakətli, həssas sahəsində və fəaliyyətin bütün iştirakçılardan - xeyriyyəçilərin özlərindən, bu fəaliyyətdən bəhrələnlərdən və vasitəçilərdən ümumbəşəri əxlaq, etika, nəzakət normalarına dönmədən riayət olunmasını tələb edir. Xeyriyyəçilik yoluna doğru ilk addımların atan hər kəs başlanğıcda anlamalıdır ki, "xeyriyyəçilik" sözlünün arxasında müəyyən səbəblərə görə müxtəlif hallar üzündən həyatda çətin vəziyyətə düşmüş insanların problemləri dayanır: xeyriyyəçilik fəaliyyətində iştirak məsələsi insanın rübesindən, dərəcəsindən, vəzifəsindən, maddi vəziyyətindən asılı olmamalıdır. İnsan öz xeyirxah niyyətlərini, istəklərini, imkancılarını və qabiliyyətlərini tətbiq etmək sahəsinə həmişə tapa bilər. "İctimai əxlaqə xas olan bəzi naqışlıklar - şəxsiyyətlərəsas etimadın, insanların bir-birinin kədərinə şirik olması və təmənnsizlik kimi keyfiyyətlərin qıtlığı onların öz vəsaitlərini, qüvvələrini və vaxtını bəşəlləməsinə naminə, bütövlükdə cəmiyyətinə naminə qurban verməyə könüllü hazır olmaları ruhunun tam üzə çıxmasına mane olur. Təəsüflə deməliyə ki, bütövlükdə xeyriyyəçilik, könüllülük bizdə hələ sözün həqiqi mənasında kütləvi hal almamışdır" - deyər Heydər Əliyev Fondunun prezidenti vurğulayıb.

Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyətində ümummilli liderin humanist ideyalarını rəhbər tutaraq hər bir vətəndaşın müraciətinə həssaslıqla yanaşması isə ölkədə fəaliyyət göstərən digər qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən humanist orqanlara üçün nümünə deyilə bilər. Ən müxtəlif hakimiyyət strukturlarının laqəddiyi, biganəliyi ilə üzleşən, dərində ələ tapmayan kölməksiz insanlar sonuncu "ümid qapısı" kimi mehəz bu ünvana gəlirlər. İnsanlar onların problemlərini, sözün əsl mənasında, həll edənlərə üz tuturlar. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın özünü də bəyan etdiyi kimi, fondda hər bir vətəndaşın müraciətinə həssaslıqla yanaşılır, mümkün qədər vətəndaşların problemlərini həllinə yaqğı göstərilir. Bu mənada, fond həm də insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının etibarlı hamisi, müdafiəçisi statusunda çıxış edən ictimai qurumdur. Fondun prezidenti özü bu barədə belə deyir: "Mən demək istəmirəm ki, biz dərhal onun bütün problemlərini həll edirik. Amma o insan burada ne biganəliklə, ne soyuq münasibətlə rastlaşsın, he həkmen onun problemlərini həll üçün mümkün olan bütün vasitələrdən istifadə edəcəkdir. Yaqın ki, xeyriyyəçilik, insansevərlik, mərhəmət Azərbaycan xalqının mentaliteti, mədəniyyətinə, əslirə boyu formalaşan ənənələrində xas olan ən gözəl keyfiyyətlərdən biridir və bu gün biz Heydər Əliyev Fondu olaraq, bu ənənələri davam etdirəməyə çalışırıq".

Fondun humanizmə və insanpərvərliyə əsaslanan fəaliyyəti təhsil və səhiyyə sahəsində həyata keçirilən layihələrdə də parlaq təccəsümünlü tapır. Ötən illər ərzində bu istiqamətlər üzrə vətəndaşlara böyük səvinc bəxş edən bir sıra humanitar aksiyalar həyata keçirilmiş, səhətdəndəki problemlər üzündən əziyyət çəkən minalərə insan yenidən sağlamlıq həyata qaytarılmışdır. Heydər Əliyev Fondunun təhsillə bağlı layihələri isə vətəndaşların Azərbaycan Konstitusiyası ilə təsbit olunmuş təhsil hüquqlarının daha etibarlı təminatı məqsədində xidmət edir.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın dövlət rəhbərinin 2017-ci il 21 fevral tarixli sərəncamı ilə Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin olunması da postnəfətdə vətəndaşlara həyata keçirilən çoxşəxli islahatların davamlılığını və dövlət idarəçiliyinin səmərəliliyini yüksəltməklə məqsədə xidmət etmişdir. Mehriban xanım Əliyevanın Birinci vitse-prezident kimi uğurlu fəaliyyəti bu prosesin sürətlənməsini təmin etmiş, idarəçiliyyə yeni nəfəs gətirmişdir. Cəmiyyətdə müntəzəli qoşulmuş qanəatı bundan ibarətdir ki, Heydər Əliyev Fondunun prezident kimi vəntənpərvər fəaliyyəti, humanizmə, mərhəmətə, necibliyə söykənən layihələri ilə böyük nüfuz qazanmış və yüksək idarəçilik keyfiyyətlərini təsdiqləmiş Mehriban xanım Əliyevə üzərinə götürdüüyü məsuliyyəti missiya ilə ölkə rəhbərinin və xalqın etimadını inamla doğruldur.

Bütün bunlar təsdiqləyir ki, Azərbaycan xalqı bu gün özünün uğurlu inkişaf yoluna görə qüdrətli liderinə - ulu öndər Heydər Əliyevə borcludur. Mehəz Heydər Əliyev siyasətini öten illərdə uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi hər bir vətəndaş üçün qürur mənbəyinə çevrilmişdir. Bu gün müstəqil Azərbaycan dövlətinin yürütdüyü siyasət tam mahiyyəti ilə vətəndaş amilinin mənafeyinin təmin olunmasına, insanların rifah halının yüksəlişinə xidmət edir. Müstəqilliyin bəhrələrinin zaman keçdikcə Azərbaycan vətəndaşı öz taleyində, həyatında daha qabarıq hiss edir. Və həm də ürəkdan inanır ki, Prezident cənab İlham Əliyev yürütdüyü pragmatik siyasət qarşında müəyyənləşdirdiyi milli ideyanı - müstəqil Azərbaycanın müasir və qüdrətli dövlətə çevrilməsini inamla təmin edəcəkdir.

Qüdrət KƏRİMOV,

"Xəzər" QSC-nin sədri, iqtisad elmləri doktoru

Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 7 dekabr tarixli 1382-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

2220, 2233, 2237, 2240, 2253, 2256, 2266; 2018, № 1, maddə 19, № 2, maddələr 160, 162, 163, № 3, maddələr 383, 401, 404, № 4, maddə 646, № 5, maddələr 857, 860, 862, 876, 883, № 6, maddələr 1153, 1188, № 7 (I kitab), maddələr 1435, 1437, 1438, № 10, maddə 1963, № 11, maddələr 2188, 2191, 2214, 2217, 2231, № 12 (I kitab), maddələr 2473, 2475, 2499, 2507, 2512, 2522; 2019, № 1, maddələr 4, 6, 15, 18, 23, 44; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 1 fevral tarixli 1476-VQD nömrəli, 19 fevral tarixli 1516-VQD nömrəli, 5 mart tarixli 1520-VQD, 1522-VQD nömrəli, 29 mart tarixli 1534-VQD, 1538-VQD, 1549-VQD, 9 aprel tarixli 1558-VQD nömrəli, 1561-VQD, 1562-VQD nömrəli qanunları) 54.2-ci maddəsinə "538-1.6." rəqəmlərindən sonra "550.2-550.5," rəqəmləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 may 2019-cu il

"Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 17 may tarixli 1595-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 17 may tarixli 1595-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında", "Məktəbəqədər təhsil haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 1-ci, 15-ci və 18-ci bəndlərini rəhbər tutaraq qərara alır:

1. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 56; 2015, № 2, maddə 92, № 5, maddə 496, № 7, maddə 821; 2016, № 6, maddələr 999, 1007; 2017, № 10, maddə 1769; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1425; № 11, maddələr 2204, 2205) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 2, maddə 56; 2015, № 2, maddə 92, № 5, maddə 496, № 7, maddə 821; 2016, № 6, maddələr 999, 1007; 2017, № 10, maddə 1769; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1425; № 11, maddələr 2204, 2205) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

"Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında", "Məktəbəqədər təhsil haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1576-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, "Hərbi vəzifə və hərbi xidmət haqqında", "Lisensiyalar və icazələr haqqında", "Məktəbəqədər təhsil haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1576-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 20-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1175-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 3, maddə 135; 1999, № 8, maddə 476; 2002, № 5, maddə 237; 2003, № 1, maddə 10; 2004, № 2, maddə 57; 2006, № 11, maddə 923; 2007, № 5, maddə 436, № 10, maddə 938; 2008, № 2, maddə 47; 2015, № 2, maddə 72, № 4, maddə 357; 2017, № 9, maddə 1631; 2019, № 1, maddə 20) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 23-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü hissə əlavə edilsin:

"Bu proqramların layihələrinə dair "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası həyata keçirilir.;"

1.4. aşağıdakı maddədə beşinci-yedinci hissələr əlavə edilsin:

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 3, maddə 139; 1999, № 8, maddə 476; 2004, № 11, maddə 902; 2007, № 5, maddə 436; 2008, № 5, maddə 348; 2010, № 4, maddə 274; 2012, № 6, maddə 496; 2016, № 6, maddə 989; 2016, № 12, maddə 2007; 2017, № 3, maddə 343) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 36-cı maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1578-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini:

Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll edilir.;"

"Bu proqramların layihələrinə dair "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası həyata keçirilir.;"

2.3. 43-cü maddənin üçüncü hissəsinin üçüncü cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Həmin layihələr müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydada təsdiq edilir və bu Məcəllədə nəzərdə tutulmuş hallarda, ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədlərinin hazırlanması, meşə təsərrüfatının aparılması, onun cari və perspektiv proqnozlaşdırılması, habelə meşə təsərrüfatı işlərinin maliyyələşdirilməsi üçün əsasdır.;"

2.4. 54-cü maddənin ikinci hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Böyük ərazilərdə irimiqyaslı (10 ha-dan çox olan) meşəsalma fəaliyyəti üzrə layihələrin "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.;"

2.5. 67-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci hissə əlavə edilsin:

"Böyük ərazilərdə (5 ha-dan çox olan) meşələrin irimiqyaslı qırılması fəaliyyəti üzrə layihələrə dair layihələrin "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilməsi (SEQ) aparılmalıdır.;"

3.1. 39-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda 4-cü hissə əlavə edilsin:

"4. Torpaq ehtiyatlarının istifadəsi üzrə strateji sənədlərin layihələrinin "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilməsi (SEQ) aparılmalıdır.;"

3.2. 58-ci maddənin 1-ci hissəsində "təbiətin" sözü "ətraf mühitin" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 4. Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 9, maddə 838; 2014, № 7, maddələr 766, 787, № 10, maddə 1165; 2015, № 5, maddə 503; 2016, № 2 (II kitab), № 11, maddə 1773, № 12, maddə 2010; 2017, № 2, maddə 154, № 5, maddə 755, № 6, maddə 1019, № 6, maddə 1043; 2018, № 3, maddə 373, № 5, maddələr 837, 850, № 12 (I kitab), maddə 2535; 2019, № 1, maddə 23; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 1 fevral tarixli 1477-VQD nömrəli və 5 mart tarixli 1525-VQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 203-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Ərazi planlaşdırılması sənədlərinin strateji və ya dəqiq layihələndirilməsindən asılı olaraq "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada həmin sənədlərə dair strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) və ya ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası aparılır.;"

4.2. 22.3.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 22.3.4-cü maddə əlavə edilsin:

"22.3.4. strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi.;"

4.3. 22.3.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 23.3.4-cü maddə əlavə edilsin:

"23.3.4. strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi.;"

4.4. 75.3.3-cü maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 75.3.4-cü maddə əlavə edilsin:

"75.3.4. "Ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində göstərilən fəaliyyət növləri üzrə layihələrin ətraf mühitə təsir qiyətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi.;"

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

"Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1578-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1578-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetini:

1.1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasına 3-cü maddənin 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.;"

3. Müəyyən edilsin ki: 3.1. Azərbaycan Respublikasının Su Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Meşə Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Torpaq Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

İlham ƏLİYEV, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

“Auditor xidməti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında”, “Yeyinti məhsulları haqqında”, “Notariat haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 5-ci, 10-cu, 13-cü, 15-ci və 27-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişikliklər edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 4 may tarixli 1140-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Maddə 1. “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1995, № 7, maddə 114; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 3, maddə 226; 2001, № 11, maddə 683, № 12, maddə 736; 2002, № 5, maddə 241; 2003, № 1, maddə 21; 2004, № 3, maddə 133; 2005, № 8, maddə 684; 2007, № 11, maddə 1053; 2008, № 3, maddə 152; 2009, № 7, maddə 517; 2010, № 11, maddə 938; 2011, № 4, maddə 246; 2019, № 1, maddə 25) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 2-ci maddənin birinci hissəsindən “, mühasibat” sözü çıxarılsın;

1.2. 8-ci maddənin birinci hissəsində “mühasibat” sözü (birinci halda) “maliyyə” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1995-ci il, № 17-18, maddə 275; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 6, maddə 360, № 11, maddə 683, № 12, maddə 736; 2002, № 5, maddə 241, № 12, maddə 709; 2003, № 1, maddə 1; 2004, № 4, maddə 202; 2007, № 10, maddə 938; 2019, № 1, maddə 27) 7-ci maddəsinin birinci hissəsinin yeddinci abzasında “mühasibat” sözü “maliyyə” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 3. “Müflisləşmə və iflas haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 6, maddə 460; 2001, № 1, maddə 25, № 6, maddə 362; 2002, № 5, maddə 241; 2006, № 3, maddə 225; 2007, № 5, maddə 401; 2008, № 5, maddə 348; 2010, № 4, maddə 276; 2015, № 4, maddə 355, № 11, maddə 1260; 2017, № 3, maddə 332, № 5, maddə 736; 2018, № 4, maddə 652, № 12 (I kitab), maddə 2529; 2019, № 1, maddə 28) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 5-ci maddənin 2-ci hissəsinin “c” bəndində “mühasibat balans” sözləri “maliyyə hesabları” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 24-cü maddənin 1-ci hissəsinin ikinci cümləsində “mühasibat hesabları, kitabları və sənədləri” sözləri “mühasibat uçotu sənədləri” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.3. 27-ci maddənin 1-ci hissəsinin “a” bəndinin ikinci abzasında “mühasibat balans” sözləri “maliyyə hesabları” sözləri ilə əvəz edilsin və üçüncü abzası ləğv edilsin;

3.4. 28-ci maddənin 1-ci hissəsinin “b” bəndində “mühasibat balans” sözləri “maliyyə hesabları” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.5. 36-cı maddənin 2-ci hissəsinin “b” bəndinin üçüncü abzasından “mühasibat balans” sözləri çıxarılsın.

Maddə 4. “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 469; 2001, № 12, maddə 736; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 12 (I kitab), maddə 672; 2007, № 10, maddə 938; 2015, № 11, maddə 1264; 2018, № 11, maddə 2199) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 5-ci maddənin mətni aşağıdakı redaksiyada verilsin: “Kiçik sahibkarlıq subyektləri “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq mühasibat uçotu aparırlar, maliyyə, habelə statistik hesabları tərtib və təqdim edirlər.

Kiçik sahibkarlıq subyektlərinin Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsi əsasında vergi orqanlarına təqdim etdikləri vergi hesabları “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq təqdim etdikləri maliyyə hesablarını əvəz etmir.”;

4.2. 6-cı maddənin yeddinci abzasında “mühasibat” sözü “maliyyə” sözü ilə əvəz edilsin.

Maddə 5. “Yeyinti məhsulları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 8; 2001, № 12, maddə 736; 2003, № 1, maddə 7; 2004, № 1, maddə 6; 2007, № 6, maddə 560; 2009, № 2, maddələr 49, 55; 2011, № 4, maddə 257; 2013, № 11, maddə 1290; 2014, № 11, maddə 1365; 2015, № 11, maddə 1252; 2017, № 5, maddələr 718, 747; 2018, № 4, maddə 642, № 12 (I kitab), maddə 2492) 21-ci maddəsinin beşinci abzasına “mühasibat” sözdən sonra “uçotu” sözü əlavə edilsin.

Maddə 6. “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 10, № 6, maddə 414; 2001, № 5, maddə 293, № 11, maddə 687, № 12, maddə 740; 2002, № 5, maddə 241, № 6, maddə 328, № 12, maddə 706; 2004, № 5, maddə 113; 2005, № 4, maddə 281, № 8, maddə 699, № 10, maddə 903, № 11, maddə 993; 2007, № 1, maddə 4, № 2, maddə 69, № 8, maddə 745, № 11, maddələr 1053, 1075; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 1, maddə 5, № 7, maddə 517, № 11, maddə 878; 2010, № 7, maddə 597, № 11, maddə 938; 2011, № 4, maddə 258, № 12, maddə

1098; 2012, № 10, maddə 946; 2013, № 11, maddə 1271; 2014, № 11, maddə 1353; 2015, № 5, maddə 487; 2016, № 1, maddə 11, № 7, maddə 1243, № 12, maddə 2025; 2017, № 2, maddə 148, № 12 (I kitab), maddə 2236; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1388, № 8, maddə 1673, № 11, maddə 2230; 2019, № 1, maddə 22) 12-ci maddəsinə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

6.1. İkinci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin: “Notariuslar və notariat hərəkatları aparın digər vəzifəli şəxslər statistik hesabat aparırlar.”;

6.2. aşağıdakı məzmununda üçüncü hissə əlavə edilsin: “Xüsusi notariuslar “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən işi təşkil edir, notariat hərəkatları, tutulan haqlar, büdcəyə keçirilən vergilər və digər ödəmələr barədə Azərbaycan Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarına hesabat və məlumat verirlər.”.

Maddə 7. “Kredit ittifaqları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 7, maddə 485; 2001, № 12, maddə 736; 2010, № 10, maddə 839; 2016, № 3, maddə 408; 2019, № 1, maddə 32) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 14-cü maddənin 3.6-cı hissəsindən “mühasibat balansının və digər” sözləri çıxarılsın;

7.2. 17-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 3-cü hissə əlavə edilsin:

“3. Kredit ittifaqlarında “Mühasibat uçotu haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinin təmin edilməsinə nəzərət maliyyə bazarlarına nəzərət orqanı həyata keçirir.”.

Maddə 8. “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (I kitab), maddə 580; 2002, № 10, maddə 586; 2005, № 5, maddə 391, № 6, maddə 464; 2006, № 5, maddə 389, № 6, maddə 478, № 12, maddə 1005; 2007, № 8, maddə 745; 2013, № 11, maddə 1314; 2014, № 12, maddə 1524; 2015, № 2, maddə 78, № 11, maddə 1297; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2191; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 1 fevral tarixli 1460-VQD nömrəli Qanunu) 8.2.8-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“8.2.8. dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi nəticəsində əldə edilən pul vəsaitinin üçüncü qrupu və onun dövlət büdcəsinə köçürülməsi təmin edir, habelə mühasibat uçotunu aparmaq, maliyyə və statistik hesabları tərtib edir”;

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

“Auditor xidməti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında”, “Yeyinti məhsulları haqqında”, “Notariat haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1585-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 18 yanvar tarixli 261 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Auditor xidməti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında”, “Yeyinti məhsulları haqqında”, “Notariat haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1585-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Auditor xidməti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında”, “Yeyinti məhsulları haqqında”, “Notariat haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun

icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Auditor xidməti haqqında”, “İnvestisiya fəaliyyəti haqqında”, “Müflisləşmə və iflas haqqında”, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında”, “Yeyinti məhsulları haqqında”, “Notariat haqqında”, “Kredit ittifaqları haqqında” və “Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 18 yanvar tarixli 261 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 640; 2002, № 8, maddə 478; 2003, № 6, maddə 290; 2005, № 8, maddə 717; 2006, № 1, maddə 9, № 7, maddə 590; 2007, № 6, maddə 606; 2008, № 3, maddə 174; 2009, № 1, maddə 9, № 2, maddə 71; 2010, № 7, maddə 610; 2011, № 9, maddə 795, № 12, maddə 1128; 2019, № 2, maddə 208) 3-cü hissəsinin altıncı abzasında “ikinci” sözü “üçüncü” sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyun 2019-cu il

“Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 5-ci və 23-cü bəndlərini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişikliklər edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 29 iyun tarixli 1221-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Maddə 1. “Yol hərəkəti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 9, maddə 564; 2001, № 5, maddə 298, № 11, maddələr 676, 698; 2002, № 1, maddə 9, № 8, maddə 463; 2003, № 8, maddə 424; 2004, № 2, maddə 57, № 11, maddə 901; 2005, № 4, maddə 277, № 10, maddə 874, № 11, maddə 993; 2006, № 12, maddə 1027; 2007, № 6, maddə 560, № 11, maddələr 1053, 1091; 2008, № 2, maddə 49, № 6, maddələr 453, 463, № 7, maddə 602; 2009, № 2, maddə 47, № 4, maddə 210, № 12, maddə 948; 2010, № 7, maddə 598; 2011, № 2, maddə 71, № 4, maddə 255, № 6, maddə 469, № 12, maddə 1097; 2012, № 5, maddə 402, № 7, maddə 671; 2013, № 4, maddələr 362, 363, № 7, maddə 795, № 11, maddələr 1295, 1298; 2014, № 4, maddələr 343, 346, № 5, maddə 467, № 11, maddə 1352; 2015, № 1, maddə 2, № 2, maddələr 76, 79, 105, № 5, maddə 502, № 6, maddə 686, № 11, maddələr 1256, 1276; 2016, № 11, maddələr 1758, 1784, 1795; № 12, maddə 1993; 2017, № 2, maddələr 138, 150; № 5, maddə 727, № 8, maddə 1507, № 10, maddə 1774, № 12 (I kitab), maddə 2215; 2018, № 2, maddələr 143, 157, № 4, maddə 645, № 6, maddələr 1165, 1192, № 7 (I kitab), maddələr 1432, 1436, 1439; 2019, № 1, maddə 46) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 27-ci maddənin VI-hissəsinin birinci cümləsinə “hüquqi şəxslər” sözlərindən sonra “(dövlət qurumları)” sözləri əlavə edilsin;

1.2. 53-cü maddənin XIX hissəsinin ikinci cümləsində “xəta haqqında elektron protokol tərtib olunur” sözləri “tənbeh vermə haqqında elektron qərar çıxarılır” sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 10, № 6, maddə 414; 2001, № 5, maddə 293, № 11, maddə 687, № 12, maddə 740; 2002, № 5, maddə 241, № 6, maddə 328, № 12, maddə 706; 2004, № 5, maddə 318; 2005, № 4, maddə 281, № 8, maddə 699, № 10, maddə 903, № 11, maddə 993; 2007, № 1, maddə 4, № 2, maddə 69, № 8, maddə 745, № 11, maddələr 1053, 1075; 2008, № 6, maddə 462, № 7, maddə 602; 2009, № 1, maddə 5, № 7, maddə 517, № 11, maddə 878; 2010, № 7, maddə 597, № 11, maddə 938; 2011, № 4, maddə 258, № 12, maddə 1098; 2012, № 10, maddə 946; 2013, № 11, maddə 1271; 2014, № 11, maddə 1353; 2015, № 5, maddə 487; 2016, № 1, maddə 11, № 7, maddə 1243, № 12, maddə 2025; 2017, № 2, maddə 148, № 12 (I kitab), maddə 2236; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1388, № 8, maddə 1673, № 11, maddə 2230; 2019, № 1, maddə 22) 32-ci maddəsinin doqquzuncu hissəsinin birinci cümləsinə “hüquq şəxslərin” sözlərindən sonra “(dövlət qurumlarının)” sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 17 may 2019-cu il

“Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 17 may tarixli 1594-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 17 may tarixli 1594-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Yol hərəkəti haqqında” və “Notariat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 10 iyun 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 92-ci, 94-cü maddəsinin I hissəsinin 3-cü bəndini və 95-ci maddəsinin I hissəsinin 1-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Kiçik sahibkarlığa dövlət köməyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 oktyabr tarixli 1268-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi ilə əlaqədar **qərara alır**:

“Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 9, maddə 565; 2000, № 12, maddə 833; 2005, № 10, maddə 876; 2007, № 5, maddə 437; 2009, № 6, maddə 395; 2010, № 4, maddə 276; 2011, № 2, maddə 71; 2016, № 1, maddə 34; Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 19 fevral tarixli 1513-VQD nömrəli Qanunu) 12-ci maddəsinin ikinci hissəsinin ikinci abzasına “kiçik” sözdən əvvəl “mikro,” sözü əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 30 may 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 30 may tarixli 1601-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 30 may tarixli 1601-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədi ilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin komitələri haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

“Meliorasiya və irriqasiya haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 20-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1175-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Maddə 1. “Meliorasiya və irriqasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 3, maddə 169; 2002, № 5, maddə 237; 2004, № 2, maddə 57, № 4, maddə 202, № 6, maddə 398; 2007, № 11, maddə 1048; 2015, № 10, maddə 1098; 2016, № 11, maddə 1750; 2017, № 5, maddə 683, № 11, maddə 1950; 2018, № 1, maddə 10, № 2, maddə 165) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 5-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Dövlət, bələdiyyə və xüsusi mülkiyyətdə olan meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin layihələrinin “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirinin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.”;

1.2. 18-ci maddə üzrə:

1.2.1. ikinci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Meliorasiya və irriqasiya sahəsində dövlət ekoloji ekspertizasının keçirilməsi üçün aşağıdakı fəaliyyət növləri üzrə layihələrin “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi əlavə edilir: çay hövzələri arasında su resurslarının bölüşdürülməsi; su mənbələrindən istifadə (il ərzində istifadənin həcmi 10 mln. kubmetrdən artıq olduqda), eləcə də uzunluğu 20 km-dən, diametri 500 mm və daha çox olan su boru kəmərlərinin tikintisi;

hündürlüyü 15 metr və daha yüksək olan su bəndlərinin, su anbarlarının və başqa su tutumlarının (rezervuarların) tikintisi; əhatə etdiyi sahə 1000 ha-dan çox olan irriqasiya və meliorasiya sistemləri, eləcə də magistrat suvarma kanalları və kollektorların tikintisi.”;

1.2.2. aşağıdakı məzmununda üçüncü-beşinci hissələr əlavə edilsin:

“Mövcud meliorasiya və irriqasiya sistemləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin sistemlərin yenidən qurulması və ya həmin sistemlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin sistemlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

Mövcud meliorasiya və irriqasiya sistemlərinin fəaliyyəti zamanı təbii təbii istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Meliorasiya və irriqasiya sistemlərinə dair ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə həmin sistemlərə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll edilir.”;

Maddə 2. “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 3, maddə 138; 2003, № 4, maddə 178; 2005, № 4, maddə 278; 2006, № 3, maddə 223; 2017, № 1, maddə 26) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 8-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü hissə əlavə edilsin:

“Radiasiya təhlükəsizliyinin təmin edilməsi sahəsində dövlət proqramlarının layihələrinə dair “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası həyata keçirilir.”;

2.2. 10-cü maddəyə aşağıdakı məzmununda üçüncü-altıncı hissələr əlavə edilsin:

“Radioaktiv və ionlaşdırıcı şüalər verən maddələrin tullantılarının zərərsizləşdirilməsi (basdırılması), emalı sahəsində həmin maddələrin qurğuların və poliqonların layihələrinin “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası aparılır.

Radioaktiv və ionlaşdırıcı şüalər verən maddələrin tullantılarının zərərsizləşdirilməsi (basdırılması), emalı sahəsində mövcud müəssisələr, habelə bu fəaliyyətlə bağlı digər obyekt-

lər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

Radioaktiv və ionlaşdırıcı şüalər verən maddələrin tullantılarının zərərsizləşdirilməsi (basdırılması), emalı sahəsində mövcud müəssisələrin, habelə bu fəaliyyətlə bağlı digər obyektlərin fəaliyyəti zamanı təbii təbii istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə, həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Radioaktiv və ionlaşdırıcı şüalər verən maddələrin tullantılarının zərərsizləşdirilməsi (basdırılması), emalı sahəsində müəssisələrə, habelə bu fəaliyyətlə bağlı digər obyektlərə dair ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə, həmin obyektlərə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

2.3. 13-cü maddənin ikinci hissəsində “qiymətləndirilməsi” sözdündən sonra “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa və” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. “Balıqçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 6, maddə 362; 2002, № 5, maddə 241; 2004, № 2, maddə 57; 2007, № 10, maddə 938; 2014, № 8, maddə 959, № 11, maddə 1366) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 8-ci maddənin birinci hissəsinin doqquzuncu abzasında “dövlət balıqçılıq təsərrüfatı ekspertizasının keçirilməsini təşkil etmək” sözləri “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada hazırlanmış ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin, habelə ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsinin aparılması tələb olunmayan, lakin dövlət ekoloji ekspertizasının obyektə olan layihələrin dövlət ekoloji ekspertizasını keçirmək” sözləri ilə əvəz edilsin;

3.2. 18-ci maddənin dördüncü hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Bu proqramların layihələrinə dair “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası həyata keçirilir.”;

3.3. 28-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Maddə 28. Balıqçılıq su obyektlərinin vəziyyətinə təsir edən bilən obyektlərin dövlət ekoloji ekspertizası
Balıqçılıq su obyektlərinin vəziyyətinə təsir edən bilən müəssisələr, qurğuların və digər obyektlərin tikintisi və yenidən qurulması layihələrinin müvafiq normativlərə, texniki şərtlərə və tələblərə uyğunluğunu müəyyən etmək məqsədilə “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

Balıqçılıq su obyektlərinin vəziyyətinə mənfəi təsir edən mövcud müəssisələr, qurğular və digər obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

Balıqçılıq su obyektlərinin vəziyyətinə mənfəi təsir edən mövcud müəssisələr, qurğular və digər obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə, həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Balıqçılıq su obyektlərinin vəziyyətinə mənfəi təsir edən müəssisələr, qurğular və digər obyektlər ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə, həmin obyektlərə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azer-

baycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

Maddə 4. “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1998, № 6, maddə 363; 2001, № 11, maddə 696; 2002, № 12, maddə 709; 2003, № 1, maddə 12; 2006, № 8, maddə 657; 2008, № 5, maddə 348; 2009, № 10, maddə 768; 2010, № 5, maddə 374; 2011, № 4, maddə 261, № 12, maddə 1090; 2016, № 12, maddə 1990; 2018, № 3, maddə 379) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. 21-ci maddənin ikinci hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Elektroenergetikanın inkişafı proqramı layihələrinin “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilməsi (SEQ) aparılır.”;

4.2. 22-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda dördüncü-yedinci hissələr əlavə edilsin:

“Elektroenergetika obyektlərinin layihələndirilməsi zamanı “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.

Elektroenergetika sahəsində mövcud obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

Elektroenergetika sahəsində mövcud obyektlərin fəaliyyəti zamanı təbii təbii istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Elektroenergetika sahəsində obyektlərə dair ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə həmin obyektlərə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

Maddə 5. “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 7, maddə 399; 2000, № 7, maddə 486; 2001, № 12, maddə 731; 2002, № 5, maddə 241; 2008, № 11, maddə 957; 2011, № 7, maddə 610; 2014, № 4, maddə 335; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2212) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. 4-cü maddənin 2-ci hissəsinə “Su Məcəlləsi” sözlərindən sonra “, “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında” və “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunları” sözləri əlavə edilsin;

5.2. 6-cı maddəyə aşağıdakı məzmununda ikinci hissə əlavə edilsin:

“Bu maddənin birinci hissəsinin ikinci abzasında nəzərdə tutulan inkişaf proqramlarının layihələrinin “Ətraf mühitə təsirini qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilməsi (SEQ) aparılır.”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

“Meliorasiya və irriqasiya haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1579-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Meliorasiya və irriqasiya haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1579-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Meliorasiya və irriqasiya haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarını həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin

Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Meliorasiya və irriqasiya haqqında”, “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında”, “Balıqçılıq haqqında”, “Elektroenergetika haqqında” və “Nəqliyyat haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. “Meliorasiya və irriqasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 18-ci maddəsinin 3-cü hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.2. həmin Qanunun 18-ci maddəsinin 3-cü hissəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur;

3.3. “Əhalinin radiasiya təhlükəsizliyi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinin 4-cü hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra

hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.4. həmin Qanunun 10-cu maddəsinin 4-cü hissəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur;

3.5. “Balıqçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 28-ci maddəsinin 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.6. həmin Qanunun 28-ci maddəsinin 1-ci və 2-ci hissələrində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur;

3.7. “Elektroenergetika haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 22-ci maddəsinin 5-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.8. həmin Qanunun 22-ci maddəsinin 5-ci hissəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 14-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 2 noyabr tarixli 1326-VQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 7, maddə 388; 2006, № 1, maddə 3, № 2, maddə 75; 2007, № 6, maddə 560; 2008, № 6, maddə 462; 2012, № 11, maddə 1058; 2016, № 2 (I kitab), maddə 196; 2018, № 2, maddə 152) ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”nin 4-cü maddəsinin üçüncü hissəsinə “189.4.” rəqəmlərindən sonra “212.3.” rəqəmləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

“Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1574-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cü bəndini rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1574-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin

Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 31 may tarixli 336-IIQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş “Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyalar haqqında Əsasnamə”də dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Əfqanıstan İslam Respublikası Hökuməti arasında informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlıq haqqında Sazişin təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Əfqanıstan İslam Respublikası Hökuməti arasında informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlıq haqqında 2019-cu

“Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”, “Su təchizatı və tullantı suları haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında”, “Aviasiya haqqında” və “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 20-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1175-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 8, maddə 471; 2004, № 2, maddə 57; 2006, № 12, maddə 1005; 2007, № 12, maddə 1211; 2013, № 3, maddə 208; 2019, № 1, maddə 20) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 5-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 3-cü hissə əlavə edilsin:

“3. Bu maddənin 1-ci hissəsinin 1.3-cü bəndində nəzərdə tutulan dövlət proqramlarının layihələrinə dair “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası aparılmalıdır.”;

1.2. 9-cu maddə üzrə:

1.2.1. 1-ci hissənin 1.1-ci bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“1.1. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyət növləri üzrə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi sənədi (ƏMTQ) tərtib edilmədən və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilmədən həyata keçirilən fəaliyyət, habelə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsinin aparılması tələb olunmayan, lakin dövlət ekoloji ekspertizasının obyekt olan və dövlət ekoloji ekspertizasının müsbət rəyi olmadan həyata keçirilən digər fəaliyyətlər”;

1.2.2. 2-ci hissənin 2.1-ci bəndi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“2.1. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyət növləri üzrə ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi və həmin sənədə dair dövlət ekoloji ekspertizasının rəyi ilə ekoloji təhlükəsi müəyyən edilən digər fəaliyyətlər”;

Maddə 2. “Su təchizatı və tullantı suları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 2; 2007, № 5, maddə 436; 2008, № 5, maddə 348; 2009, № 10, maddə 768; 2010, № 5, maddə 374; 2011, № 4, maddə 263; 2012, № 6, maddə 505; 2014, № 6, maddə 617; 2016, № 12, maddə 1992; 2018, № 5, maddə 854) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 7-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 5-ci hissə əlavə edilsin:

“5. Şəhərlərin su təchizatı və kanalizasiya sistemləri kompleksinin layihələndirilməsi zamanı “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirilmə aparılmalıdır.”;

2.2. 44-cü maddənin ikinci hissəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“İstehsalat və meişət tullantı sularının təmizlənməsi və təkrar istifadəsi üzrə layihələrin “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin

qiymətləndirilməsi aparılır. Kanalizasiya müəssisəsi ümumi istifadədə olan kanalizasiya sistemində obyektəndən axıdılan tullantı sularının tərkibini nəzərdə saxlamaq məqsədi ilə bu obyektlərdə müntəzəm olaraq müşahidə aparır.

İstehsalat və meişət tullantı sularının təmizlənməsi və təkrar istifadəsi sahəsində fəaliyyət göstərən mövcud obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

İstehsalat və meişət tullantı sularının təmizlənməsi və təkrar istifadəsi sahəsində fəaliyyət göstərən mövcud obyektlərin fəaliyyəti zamanı təbiətdən istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadığı və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə, həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

İstehsalat və meişət tullantı sularının təmizlənməsi və təkrar istifadəsi sahəsində fəaliyyət göstərən obyektlərə dair ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə, həmin obyektlərlə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

2.3. 56-cı maddənin 1-ci hissəsində “layihələndirilməsi” sözdündən əvvəl “layihələrinin” “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılır və həmin obyektlərin” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. “Avtomobil yolları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3 (I kitab), maddə 125; 2001, № 12, maddələr 731, 736; 2004, № 11, maddə 901; 2006, № 6, maddə 478; 2007, № 5, maddə 436, № 10, maddə 938; 2008, № 5, maddə 348, № 7, maddə 602; 2012, № 6, maddə 506; 2013, № 6, maddələr 599, 624; 2014, № 4, maddə 341, № 7, maddə 775; 2016, № 2 (I kitab), maddə 200, № 12, maddələr 1994, 1995; 2017, № 5, maddə 720, № 12 (I kitab), maddə 2229; 2018, № 1, maddə 20, № 11, maddə 2223; Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 18 dekabr tarixli 1399-VQD nömrəli Qanunu) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 21-ci maddəyə aşağıdakı məzmununda 7-ci hissə əlavə edilsin:

“7. Bu maddənin 4-cü hissəsinin onuncu abzasında nəzərdə tutulmuş proqramların layihələrinə dair “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada strateji ekoloji qiymətləndirmə (SEQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası aparılmalıdır.”;

3.2. 40-1-ci maddənin 4-cü hissəsinə aşağıdakı məzmununda ikinci cümlə əlavə edilsin:

“Magistral avtomobil yollarının, körpülərin, tunellərin layihələrinin “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılır və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası aparılmalıdır.”;

mətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.”;

Maddə 4. “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 4, maddə 171; 2006, № 12, maddə 1005; 2016, № 6, maddə 1009, № 12, maddə 2012) 2-ci maddəsində “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında,” sözlərindən sonra “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında,” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 5. “Aviasiya haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 8, maddə 689; 2007, № 12, maddə 1218; 2009, № 12, maddə 948; 2011, № 3, maddə 169; 2015, № 1, maddə 10, № 2, maddə 95; 2016, № 10, maddə 1604; 2017, № 3, maddə 338, № 5, maddə 693; 2018, № 10, maddə 1960, № 12 (I kitab), maddə 2514) aşağıdakı məzmununda 9.8-1-ci maddə əlavə edilsin:

“9.8-1. Hava limanlarının layihələndirilməsi zamanı “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Mövcud hava limanları ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin hava limanlarının yenidən qurulması və ya həmin hava limanlarında mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

Mövcud hava limanlarının fəaliyyəti zamanı təbiətdən istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadığı və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə, həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

Hava limanlarına dair ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə, həmin hava limanlarında transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

Maddə 6. “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 12, maddə 1080; 2007, № 8, maddə 756; 2010, № 3, maddələr 171, 172; 2011, № 3, maddə 162, № 7, maddə 617; 2012, № 5, maddə 405, № 7, maddə 653; 2015, № 2, maddə 81, № 11, maddə 1291; 2016, № 6, maddə 1009; 2017, № 3, maddə 329; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1419) 29.1.14-cü maddəsində “və təhlükəli ekoloji təsirlərə” sözləri, “təhlükəli ekoloji təsirlərə və ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsinə” sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 may 2019-cu il

“Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”, “Su təchizatı və tullantı suları haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında”, “Aviasiya haqqında” və “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1580-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”, “Su təchizatı və tullantı suları haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında”, “Aviasiya haqqında” və “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1580-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”, “Su təchizatı və tullantı suları haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında”, “Aviasiya haqqında” və “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç

ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının və normativ xarakterli aktların “Ekoloji təhlükəsizlik haqqında”, “Su təchizatı və tullantı suları haqqında”, “Avtomobil yolları haqqında”, “Ətraf mühitə dair informasiya almaq haqqında”, “Aviasiya haqqında” və “İnformasiya əldə etmək haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasını təmin edib Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə məlumat versin.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. “Su təchizatı və tullantı suları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 44-cü maddəsinin 2-ci hissəsinin ikinci abzasında nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.2. həmin Qanunun 44-cü maddəsinin 2-ci hissəsinin ikinci abzasında “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur;

3.3. “Aviasiya haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 9.8-1-ci maddəsinin 2-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

3.4. həmin Qanunun 9.8-1-ci maddəsinin 2-ci hissəsində “orqan (qurum)” dedikdə Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi nəzərdə tutulur.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 11 iyun 2019-cu il

“İctimai iştirakçılıq haqqında”, “Dəniz limanları haqqında”, “Yaşılıqların mühafizəsi haqqında” və “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 20-ci bəndini rəhbər tutaraq, “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2018-ci il 12 iyun tarixli 1175-VQ nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar qərara alır:

Maddə 1. “İctimai iştirakçılıq haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 1, maddə 1; 2016, № 6, maddə 1009) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1.0.4-cü və 1.0.5-ci maddələrə “vətəndaş cəmiyyəti institutlarının” sözlərindən əvvəl “hüquqi şəxslər və” sözləri əlavə edilsin;

1.2. 7.1.10-cu maddədə nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmununda 7.1.11-ci maddə əlavə edilsin:

“7.1.11. ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) və strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) ilə bağlı ictimai dinləmə təşkil etmək, habelə ictimai ekoloji ekspertizanı “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həyata keçirmək və onun nəticələri barədə aidiyyəti üzrə məlumat vermək.”;

1.3. 12-ci maddəyə “vətəndaş cəmiyyəti institutları” sözlərindən əvvəl “hüquqi şəxslər,” sözləri əlavə edilsin;

1.4. 15.1-ci və 15.2-ci maddələrə “Vətəndaş cəmiyyəti institutları” sözlərindən sonra “və hüquqi şəxslər” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 2. “Dəniz limanları haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 5, maddə 464) aşağıdakı məzmununda 5.3-5.6-cı maddələr əlavə edilsin:

“5.3. Dəniz ticarət limanlarının, eləcə də sahil limanları ilə əlaqəli boşaltma və yükləmə məqsədli və ağırlığı 1350 tondan yuxarı gəmilərin yanalma körpülərinin (bərələr istisna olmaqla) layihələndirilməsi zamanı “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.

5.4. Bu Qanunun 5.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan mövcud obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

5.5. Bu Qanunun 5.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan mövcud obyektlərin fəaliyyəti zamanı təbiətdən istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layihədə nəzərdə tutulandan fərqli texnologiyalar və texnoloji üsullar tətbiq edildikdə, həmin fəaliyyətə dair yenidən ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) aparılmalıdır.

5.6. Bu Qanunun 5.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan obyektlərə dair ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) həyata keçirilərkən onların transsərhəd təsiri müəyyən edildikdə, həmin sistemlərlə bağlı transsərhəd təsirlərin qiymətləndirilməsi məsələləri Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə uyğun olaraq həll olunur.”;

“İctimai iştirakçılıq haqqında”, “Dəniz limanları haqqında”, “Yaşılıqların mühafizəsi haqqında” və “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1581-VQD nömrəli Qanununun tətbiqi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cü maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, “İctimai iştirakçılıq haqqında”, “Dəniz limanları haqqında”, “Yaşılıqların mühafizəsi haqqında” və “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il 3 may tarixli 1581-VQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə qərara alıram:

1. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

1.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının “İctimai iştirakçılıq haqqında”, “Dəniz limanları haqqında”, “Yaşılıqların mühafizəsi haqqında” və “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğunlaşdırılmasına dair təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

1.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını üç ay müddətində təmin edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.3. mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının həmin Qanuna uyğunlaşdırılmasını nəzərdə saxlasın və bunun icrası barədə beş ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

1.4. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

Maddə 3. “Yaşılıqların mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2014, № 6, maddə 606; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2208; 2018, № 3, maddə 402, № 10, maddə 1964) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 13.1.2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“13.1.2. “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq, strateji ekoloji qiymətləndirilmə (SEQ) və ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədləri və həmin sənədlərin dövlət ekoloji ekspertizasının müsbət rəyi olan ərazi planlaşdırılması sənədlərində nəzərdə tutulan, habelə strateji ekoloji və ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsinin aparılması tələb olunmayan, lakin dövlət ekoloji ekspertizasının obyektli olan və dövlət ekoloji ekspertizasının müsbət rəyi olan layihə həyata keçirildikdə.”;

3.2. 20.4.3-cü maddəyə “ekspertizasını” sözdündən sonra “Ətraf mühitin mühafizəsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq” sözləri əlavə edilsin.

Maddə 4. “Tikinti və infrastruktur obyektləri ilə əlaqədar investisiya layihələrinin xüsusi maliyyələşmə əsasında həyata keçirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2016, № 4, maddə 633; 2019, № 1, maddə 30) aşağıdakı məzmununda 3.4-3.7-ci maddələr əlavə edilsin:

“3.4. Bu maddədə nəzərdə tutulan tikinti və infrastruktur obyektləri və onlara oxşar obyektlərin layihələndirilməsi “Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun əlavəsində nəzərdə tutulmuş fəaliyyət növlərinə aid olduqda bu obyektlərə dair ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədi hazırlanmalı və həmin sənədin dövlət ekoloji ekspertizası keçirilməlidir.

3.5. Bu Qanunun 3.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan mövcud obyektlər ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olduqda, həmin obyektlərin yenidən qurulması və ya həmin obyektlərdə mövcud qurğu və avadanlıqların dəyişdirilməsi üçün ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi (ƏMTQ) sənədinin hazırlanması tələb olunmur, lakin həmin obyektlərə dair müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sənədlərdə (atla bilən tullantı həddi (ABTH), buraxıla bilən axıntı həddi (BBAH), ekoloji pasport) ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində normativ hüquqi aktların və texniki normativ hüquqi aktların tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq dəyişikliklər edilir.

3.6. Bu Qanunun 3.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan mövcud obyektlərin fəaliyyəti zamanı təbiətdən istifadə şərtləri ətraf mühitə təsir göstəricilərinə dair ekoloji tələblərə uyğun olmadıqda və ya ilkin layih

5100 metr uzunluğunda dövlət bayrağı ilə sərhədçi yürüşü

Azərbaycan sərhədçiləri 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü'nün 26-cı ildönümünü ənənəvi olaraq yüksək səviyyədə qeyd edirlər.

Dövlət Sərhəd Xidmətinin (DSX) mətbuat mərkəzindən bildirilib ki, qurum tərəfindən bu münasibətlə "Vətənə xidmət-əndimiz, amalmızdır!" şüarı ilə möhtəşəm bayraq yürüşü təşkil edilib. Dövlət müstəqilliyimizin rəmzi və hər bir azərbaycanlının qürur mənbəyi olan, 5100 metr uzunluğundakı dövlət bayrağımızı irdəli general və zabıtlar olmaqla 5 min nəfərlik heyət çiyinləri üzərində daşıyıb.

Yürüş iştirakçılarının önündə gedən Qarabağ atlarının üzərindəki sərhədçi sürüləri müqəddəs dövlət bay-

raqımızı başları üzərində ucaldıblar. Yürüş boyu yerləşdirilmiş zirehli döyüş texnikalarında dövlət bayrağının dağalandırılması, bayrağımızdakı səkkiz guşəli ulduzu tərənənnən edən səkkiz helikopterin qrup halında uçuşları tədbiri daha da möhtəşəm edib.

Bu bayraq yürüşü ilə Azərbaycan sərhədçiləri daha öndər Heydər Əliyevin uca xatirəsinə və milli dövlətçilik ənənələrinə sadıqlıqlarını, Azərbaycan Prezidentini İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə xidmət etmək şərafətini yaratdığı qürur və ictimai hissələrini nümayiş etdiriblər.

Tədbirdə çıxış edən DSX-nin rəisi, general-polkovnik Elçin Quliyev Azər-

baycan xalqının Milli Qurtuluş Günü'nün 26-cı ildönümü münasibətilə şəxsi heyətlə təbrik edib. Xidmət rəisi 1993-cü ildə xalqın təkdi ilə hakimiyyətə qayıdan ulu öndər Heydər Əliyevin qısa zamanda ölkədə sabitliyi bərpa etməsinə, tənəzzülün qarşısını alaraq dövlətçiliyimizi qorumasını, müstəqilliyimizi əbədiyyətinə və dönməzliyinə təmin etməsinə böyük qürur hissi ilə vurğulayıb.

Azərbaycan Sərhəd Mühafizəsinin 100 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər çərçivəsində keçirilən "Vətənə xidmət-əndimiz, amalmızdır!" şüarı altında möhtəşəm bayraq yürüşü Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə tor-

paqlarımızı azad etməyə, işğal altındakı dövlət sərhədlərini mühafizəyə götürməyə və bütün dövlət sərhədlərimiz boyu şanlı dövlət bayrağımızı ucaltmağa sərhədçi əzminin ifadəsi olub.

Bu bayram gününün təntənəsini sərhədçilərlə birgə yaşayan hərbi qulluqların ailə üzvləri sərhədçilərin əzəmətli bayraq yürüşünü böyük ruh yüksəkliyi ilə qarşılayıblar. DSX-nin nümunəvi hərbi orkestrinin, rəqs ansamblının, "Nur" vokal-instrumental qrupunun kollektivləri bayram gününə və bayraq yürüşünə həsr olunmuş konsert proqramı ilə şəxsi heyət qarşısında çıxış ediblər.

"Azərbaycan"

Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi təntənə ilə qeyd olunub

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 2017-ci il 14 noyabr tarixli sərəncamı əsasında Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyi geniş miqyasda qeyd olunur.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Parisdə UNESCO-nun baş qərargahında da Bakı Dövlət Universitetinin (BDU) 100 illik yubileyi təntənə ilə keçirilib.

Yubiley tədbirinə təhsil naziri Ceyhun Bayramov, Mədəniyyət nazirinin müavini Sevda Məmmədliyeva, UNESCO üzvü Azərbaycan Milli Komissiyasının baş katibi Elnur Sultanov, BDU-nun rektoru Elçin Babayev, Fransadakı səfirimiz Rəhman Mustafayev, UNESCO yanında daimi nümayəndəliyimizin rəhbəri, səfir Anar Kərimov, təhsil nazirliyi, BDU və Mədəniyyət Nazirliyinin nümayəndə heyəti, UNESCO yanında daimi nümayəndəliklərin rəhbərləri, Fransada akkreditə olunmuş diplomatik korpusun, işgüzar dairələrin, mədəniyyət və elm nümayəndələri, bu ölkədəki azərbaycanlı icması nümayəndələri qatılıb.

Tədbirdə UNESCO yanında daimi nümayəndəliyimizin rəhbəri, səfir Anar Kərimov, təhsil naziri Ceyhun Bayramov, BDU-nun rektoru Elçin Babayev çıxış ediblər.

Natiqlər ölkəmizin tarixi, onun nailiyyətlərindən danışaraq Bakı Dövlət Universitetinin onun əsas nailiyyətlərindən biri olduğunu diqqətə çatdırıblar. BDU ilə fəxr etdiklərini bildirərək onun region-

da ilk universitet, müsəlman Şərqi isə ilk Avropa tipli ali məktəb olduğunu vurğulayıblar. BDU-nun məzunlarından söz açaraq onların tanınmış şəxsiyyətlər olduğunu bildirdilər. 1969-cu ildə universitetin 50 illiyinə onun dünyəşöhrətli məzunu ümummilli lider Heydər Əliyev bildirdi ki, universitetin yaradılması vətənpərvər qüvvələrin qələbəsi idi, gənc azərbaycanlılara dünya mədəniyyətinin və elminin qapılarını açmaq, onların təhsil almaları məqsədilə bu qüvvələrin bir neçə illik mübarizəsinin nəticəsidir. Həmçinin BDU-nun məzunları arasında fizika üzrə Nobel mükafatı laureatı Lev Landau, Yusif Məmmədliyev, Aida İmanquliyevanın adları çəkilib.

Tədbirdə Azərbaycan-UNESCO əlaqələrinə Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın töhfələrindən, Qoşulmama Hərəkatına və İslam Əməkdaşlığı təşkilatına üzv olan bir çox ölkələrin

gənclərinin ölkəmizdə təhsil ala bilməsi üçün Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamından danışılıb.

UNESCO baş direktorunun Afrika departamenti üzrə müavini Firmin Eduard Matoko qurumun baş direktorunun adından təbrik iştirakçılarını salamlayıb. O, ölkəmizə UNESCO əsasında əlaqələrin toxunub. Tədbirin mədəni ifa, dialoq, mədəniyyət müxtəlifliyi ruhunu əks etdirdiyini diqqətə çatdırıb. Tolerantlıq, dialoq, mədəniyyət müxtəlifliyi, qarşılıqlı anlaşma və xalqlar arasında həmrəylik məkanında olan BDU-nun elmi təşviq etməsinə diqqətə çatdırılıb.

Xatırladıq ki, UNESCO-nun İcraçısı Şurası tərəfindən 2018-2019-cu illər üzrə yubileylər siyahısına Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi təklifi Baş Konfransın Parisdə keçirilən 39-cu sessiyasında müsbət dəyərləndirilib və bu il yubiley tədbirlərinin qeyd olunması qərarı alınıb.

yesində BDU-nun 100 illik fealiyyətini əks etdirən tarixi və müasir şəkillərdən ibarət sərgi nümayiş olunub.

Tədbirin mədəniyyət proqramı çərçivəsində konsert təşkil edilib. Konsertdə Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının və Almaniyaya Münxen Yeni Filarmoniya Simfonik Orkestrinin baş dirijoru, Yevgeni Svetlanov adına IV Beynəlxalq dirijorlar müsabiqəsinin laureatı Fuad İbrahimovun dirijorluğu, Üzeyir Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının Gənclər Kameras Orkestrinin müşayiəti ilə gənc musiqiçilərimizin ifası dinlənib. Beynəlxalq müsabiqələr laureatı Elvin Xoca Qəniyev (skripka), Etibar Əsədli (piano), Vurğun Vəkilov (piano), Ağarəhim Quliyev (fleyta), Mehərrəm Hüseynov dünya və Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini ifa ediblər. Onların ifası dinləyicilərin tərəfindən böyük rəğbət və alqışlarla qarşılanıb.

Konsertin sonunda Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib və bütün zal ayağa qalxıb.

Xatırladıq ki, UNESCO-nun İcraçısı Şurası tərəfindən 2018-2019-cu illər üzrə yubileylər siyahısına Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyinin qeyd edilməsi təklifi Baş Konfransın Parisdə keçirilən 39-cu sessiyasında müsbət dəyərləndirilib və bu il yubiley tədbirlərinin qeyd olunması qərarı alınıb.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətləri müzakirə olunub

Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov Avropa İttifaqının (Aİ) Avropa Qoşulmuş Siyasəti və Genişlənmə Danışığı Direktorluğunun komissarı Yohannes Hann başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə tərəflər Azərbaycan və

Avropa İttifaqı arasında bir çox istiqamətlər üzrə mövcud olan qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlıq münasibətlərinə dair, o cümlədən yeni ikitərəfli Saziş üzrə danışıqlar, tərəfdaşlıq prioritetləri, enerji və neqliyyat sahəsində əməkdaşlıq, Şərqi Tərəfdaşlığı çərçivəsində əməkdaşlıq perspektivləri və s. mövzular üzrə ətraflı fikir mübadiləsi aparılıb.

Nazir Elmar Məmmədov Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli üzrə aparılan danışıqların hazırkı durumu, o cümlədən

ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlərinin vasitəçiliyi ilə Xarici İşlər nazirləri səviyyəsində keçirilmiş son görüşlər, eləcə də Ermənistan silahlı qüvvələrinin törətdiyi təxribat əməlləri ilə bağlı Aİ komissarını məlumatlandırılıb. Bölgədə dayanıqlı sülhün və davamlı inkişafın təmin olunması üçün münasibətlərin həlli və ölkələrin bir-birlərinə beynəlxalq tanınmış sərhədlərinə hörmətlə yanaşmasının vacib olduğunu vurğulanıb.

Görüşdə tərəflər, həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran digər regional və beynəlxalq məsələləri müzakirə ediblər.

Şəkiddə vətəndaşların qəbulu keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığı və tövsiyələrinə əsasən, mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri bölgələrdə vətəndaşların qəbulunu davam etdirir, onların mürciətlərini həlli üçün operativ tədbirlər görürlər.

AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri xəbər verir ki, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət

Komitəsinin sədri Hicran Hüseynova iyunun 13-də Şəki şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində Şəki və Oğuz rayonlarından olan vətəndaşların qəbulu edib, onların mürciəti və təkliflərini dinləyib.

Qəbulda mürciətləri əsasən sağlamliq imkanları məhdud uşaqların müalicəsi, erkən nikah və boşanmalar-dan yaranan problemlər, im-

kamsız ailələrin müvafiq istiqamətdə təminatı, qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi, məişət zorakılığına məruz qalma, məşğulluq və digər məsələlərə bağlı olub. Qəbul başa çatdıqdan sonra komitə sədri Hicran Hüseynova Şəkinin bir qrup fəal qadını ilə görüşüb. Onların mürciəti dinlənib və təklifləri nəzərə alınıb.

Həmin gün Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Aynur Sofiyeva isə Qax şəhərindəki Heydər Əliyev Mərkəzində vətəndaşların qəbulu edib. Qəbulda Qax, Balakan, Zaqatala rayonlarının sakinlərinin qadın və uşaq hüquqlarının müdafiəsi, məşğulluq, sağlamliq və digər məsələlərə bağlı mürciətləri dinlənib.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı biznes forumu keçirilib

Yohannes Han: "Azərbaycan Avropa İttifaqının mühüm ticarət tərəfdaşdır"

İyunun 13-də Bakıda V Azərbaycan-Avropa İttifaqı (Aİ) biznes forumu keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlki illərdə olduğu kimi, bu biznes forumu da maraq böyük olub. Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) və Almaniyalı-Azərbaycan Ticarət Palatasının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilmiş tədbirə rəsmi şəxslər, beynəlxalq təşkilatların, səfirliklərin, ticarət palatalarının nümayəndələri də daxil olmaqla ümumilikdə 1000-dək iştirakçı qatılıb.

Tədbirdə çıxış edən İqtisadiyyat naziri Şahin Mustafayev əvvəli illərdə keçirilən Azərbaycan-Avropa İttifaqı biznes forumunun ölkəmizlə Aİ arasında iqtisadi əməkdaşlıq perspektivlərinin, qarşılıqlı ticarət və investisiya imkanlarının müzakirə edilməsi üçün önəmli platforma rolunu oynadığını vurğulayıb. Bildirib ki, Azərbaycanın xarici siyasətində Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi mühüm istiqamətlərdən biridir və qarşılıqlı əlaqələrin artan dinamikaşında yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər, keçirilən görüşlər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Prezident İlham Əliyev bu ilin mayında Brüsselə, ümumilikdə isə son 10 ildə Avropa İttifaqına 9 səfər edib, rəhbər şəxslərlə görüşlər keçirib və müzakirələr aparıb. Avropa İttifaqının bir sıra qurumlarının rəhbər şəxsləri ölkəmizdə səfərdə olublar. Azərbaycan və Aİ arasında müxtəlif sahələrdə əhatə edən müqavilə-hüquq bazası yaradılıb.

Ş.Mustafayev vurğulayıb ki, ticarət ikitərəfli əməkdaşlığında əsas istiqamətlərdən biridir və Azərbaycan Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz regionunda əsas ticarət tərəfdaşdır. Avropa İttifaqının bu regionla ticarətində 78 faiz Azərbaycanın payına düşür. 2018-ci ildə ölkəmizin xarici ticarətində Aİ-nin payı isə 42 faiz təşkil edib. Bununla belə, ticarət inkişafı üçün genişləndirilməsi üçün ardıcıl tədbirlər görülür. Mütəmadi olaraq ixrac missiyaları təşkil olunur, sahibkarlarımız beynəlxalq sərgilərdə iştirak edirlər. Azərbaycanın Polşada 10 ölkəni əhatə edən ticarət

nümayəndəliyi, Riqa və Varşavada Ticarət Evləri fealiyyət göstərir. Ötən il Avropa İttifaqı ilə ticarət dövriyyəsində 30 faizlik artım nə olub.

İnvestisiya sahəsində də uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyini diqqətə çatdıran İqtisadiyyat naziri Avropa İttifaqı ölkələrinin Azərbaycan iqtisadiyyatına 33,6 milyard dollar, ölkəmizin isə Aİ ölkələrinə 15 milyard dollarədək investisiya yatırdığını bildirdi. Qeyd edib ki, Azərbaycanda Avropa İttifaqı ölkələrinin 1600-dən çox şirkəti fealiyyət göstərir.

Azərbaycanın Avropa İttifaqının əsas enerji tərəfdaşlarından olduğunu vurğulayan Ş.Mustafayev deyib ki, Cənub Qaz Dəhlizi layihəsinin reallaşdırılması nəticəsində bu sahədə əməkdaşlığımız daha da genişləndirəcək. Bu, nəhəng infrastruktur layihəsinə 40 milyard dollarədək sərmayə yatırılıb. Layihənin 3 komponenti - "Şahdəniz 2", Cənubi Qafqaz Boru Kaməri və TANAP artıq istifadəyə verilib. TAP üzrə işlər gələn il başa çatdırılması gözlənilir.

İqtisadiyyat naziri vurğulayıb ki, Azərbaycan regionun mühüm neqliyyat və logistika mərkəzidir, Avropa İttifaqı ölkələri ilə bu sahədə uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirilib. Ölkəmizin ərazisindən keçən Şərqi-Qərbi, Şimal-Cənub və Cənub-Qərbi beynəlxalq neqliyyat dəhlizləri yükdəşmə üçün məsafə və müddət baxımından olduqca əlverişlidir. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı, Azərbaycan Xəzər

danızında ən böyük ticarət donanması, müasir gəmiqayırma zavodu, son standartlara cavab verən avtomobil yolları neqliyyat dəhlizlərinin imkanlarını daha da genişləndirir. Bu imkanlar fonunda tranzit yükərin həcmi də əhəmiyyətli dərəcədə artıb, 2018-ci ildə Azərbaycan ərazisindən 9,3 milyon ton tranzit yükü daşınmış və tranzit qeyri-neft məhsullarının həcmində 49 faiz artım qeydə alınıb.

Biznes forumda Ş.Mustafayev Azərbaycan iqtisadiyyatı, həyata keçirilən islahatlar və əldə olunan uğurlu nəticələr barədə məlumat verib. Diqqətə çatdırıb ki, Avropa İttifaqı Biznes Mühiti Hesabatı üçün ödənilən keçirilmiş sorğuda Aİ şirkətlərinin 65 faizi Azərbaycanda makroiqtisadi vəziyyəti güclü və qənaətbəxş, 89 faizi isə makroiqtisadi vəziyyətin perspektivlərini yaxşı və sabit kimi qiymətləndiriblər. Bununla yanaşı, Avropa İttifaqının 2018-ci ildəki "Azərbaycan investisiya məkanı kimi" sorğusunda iştirak etmiş şirkətlərin 66 faizi ölkəmizdəki təhlükəsizliyi, siyasi və sosial sabitliyi yüksək qiymətləndiriblər.

Biznes forumun müzakirələr üçün əlverişli platforma olduğunu vurğulayan Ş.Mustafayev Aİ ölkələrinin şirkətlərini Azərbaycanda əlverişli biznes və investisiya mühitindən yararlanmağa, fəal əməkdaşlığa dəvət edib.

Tədbirdə Avropa İttifaqının Avropa Qoşulmuş Siyasəti və Genişlənmə Danışığı Direktorluğunun komissarı Yohannes Han ödənilən 10 il ərzində

"Şərqi tərəfdaşlıq" proqramının həyata keçirilməsi çərçivəsində görülən işlər haqqında danışdı, bu dövrə proqramın iştirakçı ölkələri ilə iqtisadi əməkdaşlığın inkişaf etdiyini, o cümlədən iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi, kiçik və orta biznes, neqliyyat-tranzit, İKT, gənclər siyasəti, təhsil və sair sahələrin inkişafı üçün əhəmiyyətli addımlar atıldığını qeyd edib. Bildirib ki, bu istiqamətdə dəstək tədbirləri davam etdiriləcək. Azərbaycanın Avropa İttifaqının etibarli tərəfdaş olduğunu vurğulayan Y.Han Azərbaycanla Aİ arasında əlaqələrin daha da genişləndirilməsi imkanları barədə fikirlərini bölüşüb, enerji sahəsi ilə yanaşı, digər sahələrdə də əlaqələrin inkişafının önəmli qeyd edib.

Sonra Alman-Azərbaycan Xarici Ticarət Palatasının şöbə müdiri Nigar Bayramlı Avropa İttifaqının Azərbaycanın biznes mühitində dair 2019-cu il üzrə hesabatını təqdim edib. Vergilər naziri Mikayıl Cəbbarov, Dövlət Gömrük Komitəsinin sədr müavini İsmayıl Hüseynov, təhsil nazirinin müavini İdris İsayev, ədliyyə nazirinin müavini Toğrul Musayev çıxışlarında hesabatda öz əksini tapmış məsələlərə bağlı fikirlərini bölüşüb, həmçinin müvafiq sahələrdə həyata keçirilən islahatlar və görülməli işlər barədə məlumat verib, islahatların davamlı olacağını vurğulayıblar.

Azərbaycan-Avropa İttifaqı biznes forumu öz işini panel iclaslarla davam etdirib.

Sofiyada Dünya Xəbər Agentliklərinin VI Konqresinin açılış mərasimi

İyunun 13-də Bolqarıstanın paytaxtı Sofiya şəhərində Dünya Xəbər Agentliklərinin VI Konqresinin açılış mərasimi keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bolqarıstanın BTA agentliyinin təşkilatçılığı ilə "Xəbərlər gələcəyi" deyəti altında keçirilən Konqresdə dünyanın 100-ə yaxın ölkəsindən 200-dək aparıcı xəbər agentliyinin rəhbərləri və nümayəndələri, media üzrə beynəlxalq ekspertlər, həmçinin nüfuzlu media qurumlarının təmsilçiləri iştirak ediblər.

BTA agentliyinin icraçı direktoru **Maksim Mişçev** tədbiri açaraq Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinin tarixi, habelə gündəlikdə duran məsələlər barədə məlumat verdi. M.Mişçev qeyd etdi ki, bu gün müasir dünyada xəbər yayımı bir çox problemlərlə üzləşir. Tədbirdə obyektiv xəbərlərin yayılması, feyk xəbərlərin qarşısının alınması istiqamətində addım atmaq üçün gözlənilən var. Biz bu iş uğrunda səylərimizi birlişdirməliyik.

Maksim Mişçev AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri, Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinin prezidenti Aslan Aslanovun agentliyini 2016-2019-cu illərdə V Konqresdə sədrliyi dövründə gördüyü işləri yüksək qiymətləndirib və ona minnətdarlığını ifadə etdi.

Bolqarıstanın Prezidenti **Rumen Radev** çıxış edərək Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinin əhəmiyyətlinə toxundu, bu qurumun informasiya agentlikləri qarşısında duran vəzifələrini, onların üzvlərlə problemlərinin həlli üçün gözlənilən platforma olduğunu vurğuladı. Bildirdi ki, "Xəbərlər gələcəyi" deyəti müasir dövrümüz üçün düzgün seçilib. Belə ki, xəbərlərin gələcəyi ilə bəşəriyyətin gələcəyidir. Prezident qeyd etdi ki, yeni texnologiyalar, rəqəmsallaşma KİV üzün həm yeni imkanlar, həm də yeni çağırışlar yaradır. Bu gün sosial media dayanmadan inkişaf edir. Bu, həmçinin feyk xəbərlərin yayılmasına yol açır. Yeni operativlik obyektivliyə güclü təsir edir, ziyan vurur. "VI Konqres qarşılıqlı əlaqələrimizə cavab vermək üçün gözlənilən var. Feyk xəbərlərlə mübarizə təkcə informasiya agentliklərinin deyil, bütün bəşəriyyətin vəzifəsi olmalıdır", - deyə Prezident Rumen Radev əlavə edib.

Böyük Britaniyanın Press Association agentliyinin baş icraçı direktoru **Klavya Marsal** xəbər agentliklərinin qarşısında duran problemlərə toxundu. Bildirib ki, sosial şəbəkələrin inkişafı, həmçinin bir sıra problemlər yaradır. Belə ki, sosial şəbəkələr reklam yerləşdirməklə xəbər agentliklərindən qat-qat çox qazanır, habelə feyk xəbərlər bu platformalarda daha tez yayılır. Feyk xəbər cəmiyyəti üçün ciddi təh-

did yaradır. K.Marsal, həmçinin jurnalistlərin üzvləyi problemlərə toxunaraq təəssüfləndirib ki, müasir dövrdə vəzifə borclarını yerinə yetirən media mənsəbləri təhdidlərlə qarşılaşır, bəzən qətlə yetirilirlər. Bu isə yolverilməzdir. Çünki jurnalist vəzifə borcunu yerinə yetirməklə cəmiyyəti məlumatlandırır.

AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri, Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinin prezidenti **Aslan Aslanov** çıxış edərək bildirdi ki, Dünya Xəbər Agentliklərinin V Konqresi üç il əvvəl - 2016-cı ilin noyabrında AZƏRTAC-ın və Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Bakıda keçirilmişdi. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin konqresinin açılış mərasimində iştirakı və geniş niyyət sözləməsi, sonradan iştirakçıların bir qrupu ilə görüşməsi Azərbaycan dövlətinin mediaya göstərdiyi diqqətin, verdiyi önəmli göstəricisi kimi indi də xatırlanır. Belə bir münbit atmosferdə keçən toplantıda biz dövrün qarşımıza çıxardığı çağırışları müzakirə etmişdik, baxışlarımızı bölüşmüşükdük. Bizim toxunduğumuz məsələlər sosial media, innovasiyalar, multimedia jurnalistikası kimi aktual mövzular idi ki, onlar artıq agentliklərin gündəlik həyatının bir hissəsinə çevrilib. Əslində, 3 il tarixdə kiçik bir zaman kəsiyidir, lakin bu illər ərzində müasir texnologiyalar çox sürətlə dəyişib və bu, bizim fealiyyətimizə də təsir edərək ümumilikdə jurnalistikanın dəyişməsinə şərtləndirib.

VI Konqresin mövzusunun əhəmiyyətinə toxunan Aslan Aslanov dedi: "Xəbərlər gələcəyi bu gün hamını düşündürür. Ola bilər ki, kimsə bununla bağlı nikbin, kimsə bədbin fikirdədir. Şəxsən mən belə hesab edirəm ki, xəbər gələcəyi informasiya agentliklərinin, yeni bizim əlimizdədir. Odur ki, bu konqresin mövzularını müasir dövrün tələbləri nəzərə alınaraq agentliklərin perspektivlərini müzakirəsi ətrafında qurulacaq. Yuxarıda qeyd etdiyim bütün amillər müzakirələrimizin mərkəzində olacaq. Elə konqresin də global məqsədi dünyanın hər bir nöqtəsindəki

agentliyin yenilikləri, həmçinin bu sahədə toplanmış təcrübə ilə tanış olmasını təmin etməkdir".

Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinin ən etibarlı informasiya istehsalçıları birlişdirən təşkilat olduğunu diqqətə çatdıran konqresin prezidenti A.Aslanov qeyd etdi ki, biz bu mövqeyi saxlamaqla yanaşı, gərəkdir onu daha da möhkəmləndirib və indiki müəkkəb informasiya mühitində məhz bizim etibarlı tərəfdaş olduğumuzu media bazarı iştirakçılarına çatdırmaq. Bu gün Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresinə sədrlik AZƏRTAC-dan BTA-ya keçir. Əminəm ki, başladığımız işləri yeni birlikdə davam etdirəcək, xəbərlərin gələcəyinə etibarlı təminat yaradacağıq.

Bolqarıstanın Mədəniyyət naziri **Boil Banov** çıxış edərək bildirdi ki, müasir dövrdə feyk xəbərlərin qarşısının alınması, müəllif hüquqlarının qorunması ciddi müzakirə mövzusu olmalı və bu istiqamətdə düşünülmüş addımlar atılmalıdır. O, VI Konqresin bu istiqamətdə məsələləri müzakirə etmək üçün əhəmiyyətli platforma olduğunu aminiyyəti ifadə etdi, tədbirin işinə uğurlar arzuladı.

Almaniyanın DPA agentliyinin baş icraçı direktoru, Avropa Xəbər Agentlikləri Alyansının prezidenti **Piter Kropp** və digər çıxış edənlər müasir dövrdə media sahəsində əldə olunan uğurlardan, bu sahənin qarşılıqlı problemlərdən və onların həlli yollarından danışdı, müxtəlif təkliflərlə çıxış etdilər.

Rəsmi hissədən sonra konqres işini "Xəbər agentliklərinin sahiblik modelləri" mövzusunda panel iclasla davam etdirdi.

Tədbirdə Azərbaycandan Trend informasiya agentliyinin baş direktoru İqar Hüseynov da iştirak edib.

Xatırladaq ki, Dünya Xəbər Agentlikləri Konqresi Rusiyanın TASS agentliyinin təşəbbüsü ilə ilk dəfə 2004-cü il sentyabrın 24-25-də Moskvada baş tutub. Dünya Xəbər Agentliklərinin V Konqresi 2016-cı ildə AZƏRTAC-ın və Heydər Əliyev Fondunun birgə təşkilatçılığı ilə Bakıda keçirilib.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq aşağıdakı LOT-lar üzrə açıq tender elan edir

Təkrar

LOT 1: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının binasında istismar müddəti başa çatmış qaz tipli avtomatik yanğınsöndürmə və yangından ünvanlı xəbərvərmə signalizasiya sistemlərinin yenilənməsi işlərinin satın alınması;

LOT 2: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının mərkəzi ofisinin və regional ərazi idarələrinin inzibati binalarında təmir-bərpa işlərinin satın alınması.

Tender proseduru **17 iyun 2019-cu il saat 15:00-da** Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının inzibati binasında (Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90) keçiriləcəkdir.

Tenderdə iştirak etmək üçün iddiaçı aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

- tenderdə iştirak üçün ərizə (iştirak ediləcək satınalma predmeti dəqiə göstərilməklə);
- iddiaçının hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya hüquqi şəxslərin dövlət reyestrindən çıxarış) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətləri;
- tender təklifini və satınalma müqaviləsinə imzalamış səlahiyyətli malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi haqqında bank arayışı;
- iki nüsxə (əsl və surət) Azərbaycan dilində tender təklifi (tender təklifi 30 avqust 2019-cu il tarixədək qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi qiymətinin 1 (bir) faizi məbləğində bank təminatı (tenderin əsas şərtlər toplusuna əlavə edilən bank qarantıya formasında);
- iddiaçının son 1 (bir) ildəki maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması barədə dövlət orqanından arayış;
- tenderin əsas şərtlər toplusunda iddiaçının ixtisas uyğunluğuna dair tələb olunan digər məlumat.

İddiaçı tender təklifini və tender təklifinin bank təminatını 16 iyun 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə ikiqat zərfdə, digər tələb olunan sənədləri isə ən gec 05 iyun 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə bağlı zərfdə Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasına təqdim etməlidir. Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərf və sənədlər açılmadan geri qaytarılacaq və iddiaçı tenderə buraxılmayacaqdır.

İddiaçı tenderdə iştirak haqqı kimi Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının aşağıdakı hesabına hər bir iştirak etdiyi LOT üzrə 100 (bir yüz) manat məbləğində vəsait köçürməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
Kod: 501004
VÖEN: 9900071001
Hesab: AZ25NABZ01701190000000001944
Müxbir hesab: AZ74NABZ01451700000000001944
SWIFT BIK: NABZAZ2C
Mərkəzi Bankın Ödəniş sistemləri və hesablaşmalar departamenti.

Satınalmaya başlanma vaxtı: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən.

Malların təchizatı və işlərin görülməsi müddəti: tenderin əsas şərtlər toplusuna uyğun olaraq.

Qiymətləndirmə meyarları: qiymət və texniki amillər (iş təcrübəsi, əməkdaşların peşəkarlığı və maddi-texniki baza).

Tenderdə iştirak etmək istəyən iddiaçı şirkətlər iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank arayışını təqdim edərək Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, Rəşid Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasından Azərbaycan dilində tərtib edilmiş tenderin əsas şərtlər toplusunu əldə edə bilərlər.

Əlaqələndirici şəxslər: Elvin Şirdanov (Hüquq departamenti), telefon: 493-11-22 (dax. tel.: 428), Ceyhan Səməndov (Inzibati departamenti), telefon: 493-11-22 (dax. tel.: 599).

Tender komissiyası

İyunun 12-də səhər saatlarında cəbhənin Füzuli istiqamətində Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin aviasiya vasitələrinin planlı təlim uçuşları həyata keçirilib.

Düşmən tərxiatı uğursuzluqla nəticələnib

Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, Azərbaycanın Ermənistan silahlı qüvvələri "OSA" zenit-raket kompleksini tətbiq etməklə aviasiya vasitələrini vurmağa uğursuz cəhd göstərmişdir. Zenit-raket kompleksindən buraxılan iki raket hədəfə dəyməyərək havada partlayıb.

Bu, hərbi pilotlarımızın ustalıqı və aviasiya vasitələrimizdə quraşdırılmış müasir cihazlar sayəsində, digər tərəfdən

isə düşməne məxsus hərbi texnikanın köhnə və keyfiyyətsiz, onun idarə olunmasına təhkim edilmiş döyüş heyətinin isə hazırkı səviyyəsinin aşağı olmasını göstərir. Düşmən tərəfindən buraxılan raketlərdən birinin hərəkət traektoriyası və hədəfdən yan keçmə anı aviasiya vasitələrimizin təlim uçuşlarının çəkilişlərini həyata keçirmək üçün nazirliyin havaya qaldırılan pilotsuz uçuş aparatı tərəfindən qeyd alınıb.

Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Qarabağ müharibəsi əlili üçün yeni ev tikilib

Azərbaycan Respublikasının birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə Ucar rayonunun ən iri yaşayış məntəqəsi olan Qaracallıda kənd sakini, ikinci qrup Qarabağ müharibəsi əlili Şöhrət Qasimov üçün fərdi evin tikintisi başa çatıb. AZƏRTAC-ın bölgə müxbiri Qaracallı kəndində olub, Şöhrət Qasimovun ailəsinə baş çəkib.

1978-ci ildə anadan olan Şöhrət Qasimov ailənin ən böyük övlədir. Uç qardaş, bir bacarıdır. Hərbi xidmətdə olarkən 1998-ci il iyunun 18-də Füzuli rayonunun Əbdürrəhmanlı kəndində ermənilərin qəfil hücumuna məruz qalıb. Gərgin keçən atışmada bir əyağının didən əsəyi hissəsini itirib.

Yeni evin sevincini yaşayan Şöhrət Qasimov Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya minnətdarlığını bildirərək deyib: "Mənzil şəraitimiz çox pis idi. Mehriban xan-

Ölkəmizdə əlillərə xüsusi diqqət və qayğı göstərildiyini deyən Qarabağ müharibəsi əlili Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə torpaqlarımızın erməni qəsbkarlarından azad edildiyi günü seir-sizliklə gözləyir.

Qeyd edək ki, həyat yoldaşı və 2 övladı ilə ağır mənzil şəraitində yaşayan Şöhrət Qasimov bir müddət öncə Heydər Əliyev Fondunun "Regional inkişaf" İctimai Birliyinə müraciət ünvanlayıb. Müraciətindən sonra bu ilin fevralında əraziyə baxış keçirilib və yeni evin layihəsi hazırlanıb. Fondun prezidenti Mehriban Əliyevanın tapşırığı ilə tezliklə tikinti işlərinə başlanıb və Qarabağ əlillinə məxsus həyətini sahədə 4 aya üç otaqlı, tam təmirli, mətbəx mebeli ilə təchiz olunan, su çəni və suqıdırıcı avadanlığı qoyulan fərdi ev inşa edilərək, ailəyə təhvil verilib.

DTX dövlət xəyanətdə şübhəli bilinən baş redaktoru saxlayıb

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətində (DTX) aparılan istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində 1989-cu il təvəllüdü, Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı, "xeberman.com" və "press-az.com" informasiya saytlarının təsisçisi və baş redaktoru Aslanov Polad İsrayil oğlu dövlətə xəyanət cinayət əməllərinə görə şübhəli şəxs qismində saxlanılıb.

DTX-nin icimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumatına görə müəyyən edilmiş ki, Polad Aslanov xarici xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşları ilə respublikadan kənarında məxfi görüşlər keçirib, aldığı pul vəsaitinə dair qəbzləri imzalayıb müntəzəm pul vəsaitləri

ödənilməsi şərti ilə maddi marağ müqabilədə məxfi əməkdaşlığa cəlb edilib. O, xarici xüsusi xidmət orqanlarının əməkdaşlarından aldığı tapşırıqlar əsasında Azərbaycan Respublikasının dövlət təhlükəsizliyi və müdafiə qabiliyyəti zərərinə olaraq istifadə etmək üçün topladığı məlumatları həmin orqanlara ötürüb, onların tapşırığı ilə mətbuatda, sosial şəbəkələrdə dövlət əleyhinə, hüquq mühafizə orqanlarının qanuni fəaliyyətini nüfuzdan salmağa yönəlmis yazılar yayımlaması razılaşdırılıb.

Polad Aslanov adları istintaq sirri kimi hazırda açıqlanmayan jurnalistləri gələcək əməkdaşlıq imkanları üzrə xarici ölkə

ərazisində həmin xüsusi xidmət orqanı əməkdaşları ilə tanış edib.

İstintaq zamanı Polad Aslanovun Azərbaycan Respublikasının dövlət təhlükəsizliyi maraqlarına zidd olaraq xarici xüsusi xidmət orqanı nümayəndələri ilə əməkdaşlığına dair çoxsaylı materiallar əldə edilib, Polad Aslanov tərəfindən cinayət əməlləri barədə ətraflı məlumatlar verib.

Polad Aslanov Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 274-cü (dövlət xəyanət) maddəsi ilə məsuliyyətə cəlb olunub.

Hazırda istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

"Azərişiq" ASC Yaşma, Yaşma Bağları və Şurabad Külək Elektrik stansiyalarında quraşdırılmış külək enerjili elektrik qurğularının daimi işlək vəziyyətdə saxlanması məqsədilə istifadə ediləcək alət və ehtiyat hissələrinin satın alınması üçün açıq tender elan edir

Tender 1 (bir) LOT üzrə keçirilir:

LOT-1: Yaşma, Yaşma Bağları və Şurabad Külək Elektrik stansiyalarında quraşdırılmış külək enerjili elektrik qurğularının daimi işlək vəziyyətdə saxlanması məqsədi ilə istifadə ediləcək alət və ehtiyat hissələrinin satın alınması - 400 manat

"Azərişiq" ASC
Hesab №: AZ83AIB33020029441802068118
VÖEN: 9900069391
Benefisiarın Bankı: Kapital Bankın Gənclik filialı
Kod: 200189
VÖEN: 9900003611
Müxbir hesab №: AZ37NABZ01350100000000001944
SWIFT Code: AIBAZ2XX

Tender iştirakçılara təklif edilir ki, öz tender təkliflərini möhürlənmiş, imzalanmış şəkildə ikiqat zərfdə yazılı surətdə təqdim etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımi texniki və maliyyə imkanlarına malik olmalıdırlar.

Tenderdə iştirak etmək istəyənlər LOT üzrə göstərilən məbləğdə iştirak haqqını qeyd olunan hesaba köçürdükdən sonra Azərbaycan dilində tərtib olunmuş əsas şərtlər toplusunu Bakı şəhəri, Ə.Qayıbov küçəsi, 8 ünvanında yerləşən "Azərişiq" ASC-nin inzibati binasından ala bilərlər.

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
Əlaqələndirici şəxs - Zaur Abdullayev (telefon: 440-39-93, daxili: 23-32).

İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- tenderdə iştirak etmək üçün yazılı müraciət;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);

Tender komissiyası

Erməni lobbisinin növbəti iflası

Erməni lobbisinin kifayət qədər güclü sayıldığı ölkələrdən hesab edilən Fransada hadisələrin inkişaf axarı heç də Ermənistanın istədiyi kimi deyil. Söhbət Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərində yaradılan separatçı rejimlə xarici əlaqələrin qurulması istiqamətində Ermənistanın fəaliyyətinin iflasa uğramasından gedir.

Xatırladaq ki, Fransanın Serji-Pontuaz məhkəməsinin Arnavillin qonarmada Dağlıq Qarabağdakı Şəhər inzibati bölgəsi ilə "Dostluq haqqında xartiya"sını ləğv etməsinin ardınca Qrenobl inzibati məhkəməsi tərəfindən də bənzər qərar qəbul olunub. Fransadakı erməni diasporunun media orqanlarından olan "Nouvelles d'Armenie" saytı bu barədə yaydığı məlumatda ermənilərin böyük meğlubiyyətlə üzlaşdığını etiraf edir.

Məlumatda Qrenobl məhkəməsinin 4 "dostluq xartiyası"ni ləğv etdiyi bildirilir. Vurğulanır ki, prefektin müraciəti əsasında Qrenobl inzibati məhkəməsi iyunun 11-də Drom departamentinin özü, həmçinin bu departamentdə yerləşən Valans, Bur-le-Valans və Bur-dö-Peaj kommunaları ilə Azərbaycanın 25 ildən artıqdır işğal altında olan ərazilərdəki inzibati bölgələr arasında imzalanmış dörd xartiyasını ləğv edib. Bu xartiyaların ləğv olunmasına səbəb kimi onların Fransanın xarici siyasət kursu-

na və beynəlxalq öhdəliklərinə uyğun gəlməməsi, həmçinin Fransanın ATÖT-in Minsk qrupunun həmsədrindən biri kimi bitərəfliyi şübhə altına alması göstərilir.

Qrenobl məhkəməsinin qərarına görə isə sözügedən departamentlərin 26 ildən bəri işğal altında olan Azərbaycan əraziləri ilə belə sənədlər imzalamıq hüquqları yoxdur: "Eyni zamanda, həmin sənədlər Fransanın xarici siyasət kursu və prinsipləri ilə kəskin ziddiyyət təşkil edir. Sənədlər Fransanın yürütdüyü siyasətin əsas təməl prinsiplərini nəzərə almır".

Sözsüz ki, hadisələrin bu səpkidə inkişafında Azərbaycan diplomatiyasının apardığı məqsədyönlü siyasətin rolu böyükdür. Amma unutmaq yox ki, ictimaiyyət və o cümlədən fransız cəmiyyəti haqqıqat biləndə beynəlxalq hüquqa üstünlük verir və ədalətin bərpasına çalışır. Heç şübhəsiz, Fransadakı erməni lobbisinin və ümumiyyətlə, erməni firıldaqçılığının izi bu müqavilələrdə aydın görünür.

Adları çəkilən fransız şəhərləri kiçik olmaları etibarilə dünyada gedən siyasi proseslərdən o qədər də məlumətli deyillər. Təcrübə göstərir ki, inkişaf etmiş ölkələrin kiçik yaşayış məskənlərini idarəediciyə, məsələn, merləri xirdə təsərrüfat işləri, rəhbərlik etdikləri icmaların abadlıq işləri ilə yaşayır, bu istiqamətdə fəaliyyətlərini genişləndirməyə çalışırlar.

Əslində, xarici dövlətlə dostluq və əməkdaşlıq edən şəhər və kəndlər əsasən böyükölçülünə, tanınmasına görə seçilir. Konkret Fransanın kiçik şəhərlərinin belə müqavilələr bağlaması, əslində, erməni kəliyinin nəticəsidir. Amma Azərbaycan artıq belə erməni firıldaqçının qarşısını uğurla alır.

Fransada baş verənərdə Azərbaycanın işğal edilmiş torpaqlarında formalaşdırılmış qondarma qurumla həmrəylik nümayiş etdirmək naminə bitərəflik prinsiplərinə qəsdən məhəl qoymamaq yolunu seçən yolunu azmız bezi yerli seçkilil və bir sıra yerli hakimiyyəti orqanları rəsmilərinin sonunu gətirəcək hüquqi presedent sayılır.

Fransanın Kolmar şəhərinin meri Jilber Meyer Serji qeyd edir ki, kiçik departamentlərin tərəfdaşlıq haqqında "sənəd" imzalamamışdan əvvəl məsələ ətrafında dərinləndirilməyib: "Belə "sənədlər" imza atılmamışdan əvvəl vəziyyəti öyrənmək lazımdır. Yaxşı fikirləşməkdə lazımdır ki, sonradan məhkəmə qarşısında cavab vermək məcburiyyəti yaranmasın".

Proseslər göstərir ki, indi tek Fransada yox, digər ölkələrdə də Qarabağın işğal edilməsi faktını əsaslı faktlarla təqdim edən Bakının fəaliyyəti artıq müsbət nəticələrini verir və bu, ermənilər üçün böyük zərbəyə çevrilir.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq aşağıdakı LOT-lar üzrə açıq tender elan edir

Təkrar

LOT 1: Naqliyyatın izlənilməsi üçün GPS naviqasiya sisteminin satın alınması və təbii.

LOT 2: Mərkəzi Bankın 2 nömrəli xəzinə saxlanıcını yerləşdiyi binanın, Biləsuvar və Yevlax ərazi idarələrindən daxil edilmiş ümumi ərazidən bina-naliziya sisteminin yenilənməsi.

LOT 3: Mərkəzi Bankın ərazi idarələrində buraxılış nəzarət sisteminin video-müşahidə sistemlərinin yenilənməsi.

LOT 4: Fövqəladə hallar zamanı müdafiə tələblərinə cavab verən universal müdafiə və fərdi mühafizə vasitələrinin alınması.

Tender proseduru 17 iyun 2019-cu il saat 15:00-da Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının inzibati binasında (Bakı şəhəri, R.Behbudov küçəsi, 90) keçiriləcəkdir.

Tenderdə iştirak etmək üçün iddiaçı aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

- tenderdə iştirak üçün yazılı müraciət;
- iddiaçının hüquqi statusunu əks etdirən hüquqi sənədlərin (nizamnamə, dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnamə və ya reyestrəndən çıxarış və s.) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surətləri;
- tender təklifi və satınalma müqaviləsinə imzalamıq səlahiyyətinə malik olan şəxsin səlahiyyətini təsdiq edən sənəd;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi haqqında bank arayışı;
- iddiaçının son 1 (bir) ildəki maliyyə vəziyyəti barədə bank arayışı;
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi üzrə vaxtı keçmiş öhdəliklərinin olmaması haqqında müvafiq dövlət orqanından arayış (xarici iddiaçılar tərəfindən məlumat);
- iki nüsxədə (əsl və surət) Azərbaycan dilində tender təklifi (tender təklifi 30 avqust 2019-cu il tarixədək qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi qiymətinin 1 (bir) faizi məbləğində bank təminatı (əsas şərtlər toplusuna əlavə edilən formada);
- Bakı şəhərində servis xidmətinin mövcudluğunu təsdiq edən məlumat (1-ci, 2-ci və 3-cü LOT üzrə iştirak edən iddiaçılar üçün);
- iddiaçının müvafiq sahə üzrə ən azı iki illik iş təcrübəsinə əks etdirən məlumatlar (korporativ müştərilərin adı, ünvanı, əlaqə telefonu);
- əsas şərtlər toplusunda nəzərdə tutulmuş digər məlumatlar və sənədlər.

İddiaçı tender təklifini və tender təklifinin bank təminatını 16 iyun 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə ikiqat zərfdə, digər tələb olunan sənədləri isə ən gec 05 iyun 2019-cu il saat 18:00-a qədər möhürlənmiş, imzalanmış, yazılı surətdə bağlı zərfdə Mərkəzi Bankın

Bakı şəhəri, R.Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasında əlaqələndirici şəxs təqdim etməlidir. Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunmuş zərf və sənədlər açılmadan geri qaytarılacaq və iddiaçı tenderə buraxılmayacaqdır.

İddiaçılar tenderdə iştirak haqqı kimi Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının aşağıdakı hesabına iştirak etdiyi hər bir LOT üzrə 100 (bir yüz) manat məbləğində vəsait köçürməlidir:

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
Hesab №: AZ25NABZ01701190000000001944
M/h: AZ74NABZ01451700000000001944
Kod: 501004
VÖEN: 9900071001

Xarici iddiaçılar iştirak haqqını ödəniş gününə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının rəsmi məzənnəsi ilə ABŞ dollarında aşağıda göstərilmiş hesaba gödəy bilərlər: Correspondent Bank: FRNYUS33, Federal Reserve Bank of New York, corr. account number: 021088221 AZER, account № AZ25NABZ01701190000000001944.

Satınalmaya başlanma vaxtı: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən.

Malların təchizatı və işlərin görülməsi müddəti:

1-ci LOT üzrə: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən on gec 30 (otuz) iş günü ərzində.

2-ci LOT üzrə: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən on gec 3 (üç) ay ərzində.

3-cü LOT üzrə: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən on gec 6 (altı) ay ərzində.

4-cü LOT üzrə: satınalma müqaviləsi imzalandığı gündən on gec 5 (əlli) iş günü ərzində.

Qiymətləndirmə meyarları: qiymət və texniki amillər.
Tenderdə iştirak etmək istəyən hər bir şəxs iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank arayışını təqdim edərək Mərkəzi Bankın Bakı şəhəri, R.Behbudov küçəsi, 90 ünvanında yerləşən inzibati binasından hər bir LOT üzrə Azərbaycan dilində tərtib edilmiş tenderin əsas şərtlər toplusunu əldə edə bilər. Tender üzrə əlaqələndirici şəxs: Elvin Şahverdiyev (Təhlükəsizlik departamentinin əməkdaşı). Telefon: 493-11-22 (308), faks: 493-55-41, elektron poçt ünvanı: elvin_shahverdiyev@chbar.az

Tender komissiyası

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin rəhbərliyi və kollektiv aparatın söbə müdiri Elmar Hüseynova anası

HƏMİDƏ XANIMIN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin deputatı Ağalar Vəliyev Milli Məclisin deputatı Əliqə Hüseynova əzizi

NAMİQ HÜSEYNOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəhbərliyi və kollektiv Milli Məclisin deputatı Əliqə Hüseynova əzizi

NAMİQ HÜSEYNOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektiv Azərbaycan Respublikasının Cenevrədəki BMT Bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəliyinin rəhbəri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfir Vaqif Sadiqova anası

XALİDƏ XANIMIN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəhbərliyi və kollektiv Biləsuvar Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Məhird Quliyeva qardaşı

NİZAMİ MƏHƏRRƏMOVUN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

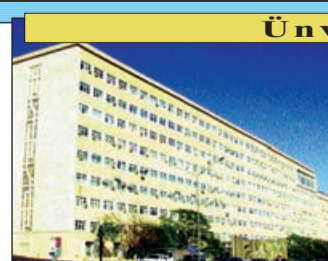
Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsinin rəhbərliyi və kollektiv Azərbaycan Respublikasının Cenevrədəki BMT Bölməsi və digər beynəlxalq təşkilatlar yanında daimi nümayəndəliyinin rəhbəri, fəvqəladə və səlahiyyətli səfir Vaqif Sadiqova anası

XALİDƏ XANIMIN

vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Müasir katib - 539-43-23,
Müasir katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
Reklam şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Kompüter mərkəzi - 538-2